

sehir

TEMMUZ-AĞUSTOS 2021

ISSN: 2548-0081

kültür sanat

41

KAYSERİ
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

www.kayseri.bel.tr

Gâziye Hâtun

Mustafa Çuhadar

Son Kürtüncü

ŞAHMELİK TÜF
KAYALIKLARI

KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
KÜLTÜR YAYINLARI

SEYRÂNÎ'NİN DÜŞÜNCE DÜNYASI

ŞEHİR KÜLTÜR SANAT
2021 SAYI: 41 (Temmuz-Ağustos)
Ücretsizdir
Yerel Süreli Yayın
ISSN: 2548-0081
E-ISSN: 2564-7113

İMTİYAZ SAHİBİ
Kayseri Büyükşehir Belediyesi adına
Kayseri Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri
Hüseyin BEYHAN

**GENEL YAYIN YÖNETMENİ ve SORUMLU YAZI
İŞLERİ MÜDÜRÜ**
Salih ÖZGÖNCÜ

YAYIN KURULU
Ahmet Selman AKYURT
Fehmi GÜNDÜZ
Erkan KÜP
Ayşe ÖNDER

Salih ÖZGÖNCÜ
Gürçan SENEM
Mustafa ERDOĞDU

FOTOĞRAF KURULU
Ali SARAÇOĞLU
Abdullah KOÇ

Faik ÇİFTÇİ
Fatih S. Mehmet ÇOLAK

YAYIN KOORDİNATÖRÜ
Ahmet Deniz DOĞAN

GÖRSEL YÖNETMEN
Ali SARAÇOĞLU

REDAKSİYON
Rumeysa ERSÖZLÜ

KAPAK FOTOĞRAFI
Dursun ÇİÇEK

KAPAK TASARIMI
Ali SARAÇOĞLU

İLETİŞİM
Milli Mücadele Müzesi
Tacettin Veli Mah. İnönü Bulvarı No.72
38050 Melikgazi / KAYSERİ
t: (0352) 220 70 50 - 90
sehir38@kayseri.bel.tr
www.kayseribusam.com

şehir

kültür sanat

YAPIM

 bilge tasarım atölyesi

Barbaros Mahallesi Oymak Caddesi
Sümer Hukuk Plaza A-Blok No: 8 Kat: 10/55
Kocasinan - Kayseri
t: +90 352 221 16 16
bilgi@bilgegrafik.com

TASARIM

Ahmet Deniz DOĞAN
Şerife BOZDAĞ

İLLÜSTRASYON

Şerife BOZDAĞ (sf. 6)

BASKI

Orka Matbaacılık, İncecik Mah.
Çırağan Sk. No: 4 Melikgazi / KAYSERİ
info@orkamatbaa.com
T.: +90 352 322 17 00

Bu dergide yer alan yazı, makale, fotoğraf ve illüstrasyonların elektronik ortamlar da dahil olmak üzere çoğaltılma hakları yalnızca Kayseri Büyükşehir Belediyesine aittir. Yazılı izin olmadıkça makul alıntılar dışında bir kısmının ya da tamamının çoğaltılması yasaktır. Yayımlanan yazıların hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

Dergimiz TÜRDEB -Türkiye Dergiler Birliği üyesidir.

▲ Şahmelik Tüf Kayalıkları/Develi

başkandan...

Şehir'imizden Selamlar

İnsanın varlığını idrak etmesi hayatı idrak etmesidir. Hayata dair bir bilinci ve fikri olmayanın kendiyile ilgili bir bilinci ve fikri de olmaz. Öyleyse amaç insanın kendi hakikatının farkında olması, kendini bilmesidir. “Kendini bilen Rabbini bilir” ilkesi çerçevesinde eşya ve hadiselerle bakan insan varlığın ve varoluşun amacını da idrak eder. Dolayısıyla bizim kendimize, hayata, insana, topluma, zamana, mekâna, şehre, memlekete, dünyaya yaptığımız şeyler de bu ilke ile doğru orantılıdır.

Şüphesiz ki insanın kendini bilmesinin ve hayatı idrak etmesinin en önemli göstergesi ise kültüre ve sanata dair yapıp eylediklerinde tezahür eder. Çünkü onlar bizim bir anlamda sâlih amellerimizin sonucudur. “Mevla görelim neyler, neylerse güzel eyler” düsturuyula kendine, varlığa ve insanlara bakan birisi, kendi eylediklerinin de güzel olması için çabalar. Her anında güzellik derdinde olur. Çünkü insanın güzelliği, toplumun güzelliği, evin güzelliği, şehrin güzelliği, dünyanın güzelliği bu dert olmadan gerçekleşmez. Nitekim insanın da amacı kötüyü bertaraf edip iyilikle hemhâl olmaktır.

Bu anlamda iyiliklerin, güzelliklerin, hayırların ete kemiğe büründüğü Kurban Bayramı’nı idrak ettik. Büyüklerimizin ellerini, küçüklerimizin gözlerini öperek bilhassa yalnızları, yaşlıları, garipleri yalnız bırakmadık. Temmuz ayı aynı zamanda bizim 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü’nü, kötülöklere ve fenalıklara karşı bir bayram bilinci ile andığımız, hatırladığımız güne sahiplik etmektedir. Biz de bu anlamda bu önemli günü çeşitli etkinliklerle andık. Bilhassa 15 Temmuz’un zihinsel boyutunu kültürel etkinliklerle somutlaştırdık.

Yaz dönemi ve aşırı sıcaklara rağmen gerek Kültür Daire Başkanlığımız, gerek KAYMEK, gerek Erciyes ve Spor AŞ, gerek Kent Tarihi ve Tanıtımı Daire Başkanlığımız ve Belediyemizin diğer unsurları ile sanatsal ve kültürel etkinliklerimize ara vermedik. Üniversitelerimiz, İl Kültür ve Milli Eğitim Müdürlüklerimizin ve sivil toplum kuruluşlarımızın faaliyetlerine destek ve katılım sağladık.

Hasılı kültürel ve sanatsal faaliyetlerle dolu bir yaz dönemi geçiriyoruz.

Şehir Kültür Sanat dergimiz de 41. sayısına ulaştı.

41 kere maşallah diyorum. Bu sayımızla da şehrimizle ilgili yeni konular, yeni dosyalarla karşınızdayız.

Dergimiz şehrimizin önemli kadın simalarından ve sembol isimlerinden Gaziye Hatun yazısı ile başlıyor. Serdar Kozan hocamızın kaleminden okuyacaksınız. Şehrin Yüzleri bölümümüzde ise geçen aylarda rahmet-i Rahman’a kavuşan kıymetli hocamız, hepimizde emeği bulunan Mustafa Çuhadar hocamız var. Talebesi Dursun Çiçek hocamızın kalamından ve kaleminden okuyacaksınız. Rabbim rahmet eylesin.

Bunların dışında Tarih bölümümüz, Gezi, Kaybolan Meslekler, Söyleşi, Kitabiyat, Doğa, Hatıra ve Yaşayan Şehir bölümlerimiz de dolu dolu. Bilhassa Mustafa Cingil Beyin Kayseri’nin İlkleri yazısı, Mustafa İbakorkmaz’ın şehrimizin önemli fotoğrafçılarından ve Suretialem Fotoğraf ve Sinema Sanatı Derneğinin başkanı Yusuf Kartal ile yaptığı söyleşi dikkatlerinizden kaçmayacaktır diye umuyorum.

Bu düşüncelerle, kütüphanelerimizde, kale içi etkinliklerimizde, sergilerimizde, kurslarımızda, bir sonraki sayımız olan Ahi Evran özel sayısında buluşmak üzere hepinize kitap ve dergi dolu bir ömür diliyorum...

Dr. Memduh Büyükkılıç
KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

PORTRE

Sultan Alâeddin Keykubad'ın Asıl
Eşi Melike-i Adile Gaziye Hatun

Serdar Kozan

➤ 6

ŞEHRİN YÜZLERİ

Mustafa Çuhadar

Dursun Çiçek

➤ 12

TARİH

Bünyan Ulu Camii'ni Yaptıran
Zahireddin Mahmud'un
Kayseri'deki Ailesi

Mehmet Çayırdağ

➤ 18

KÜLTÜR

Son Kürtüncüydü Gitti, Zanaat Bitti

Ahmet Sivacı

➤ 24

SÖYLEŞİ

Suretalem Fotoğraf Derneği
Başkanı Yusuf Kartal ile Söyleşi

Mustafa İbakorkmaz

➤ 32

DOĞA

Şahmelik Tüf Kayalıkları

Dursun Çiçek

➤ 42

KAYSERİ'NİN İLKLERİ

Kayseri'nin "İlk" leri...
Anadolu'nun "İlk" leri...

Mustafa Cingil

➤ 52

YAŞAYAN ŞEHİR

Kayseri Çarşısının 60 Yıllık
Örnek Çaycısı Kaplan Uzak Kitabı
Yazıldı, Diziye İlham Verdi

Rifat Yörük

➤ 60

HATIRA

İyilik

Ali Aslım

➤ 68

ŞEHİR VE MENKİBE

Hacı Seyyid Mehmed
Ağa'nın Menkıbeleri

Mehmet Karaarslan

➤ 72

EDEBİYAT

Son Kahve

Nur Bingöl

➤ 78

ŞEHİR VE ŞİİR

Kayseri Ramazannâ(ğ)mesi

Bekir Oğuzbaşaran

➤ 84

KİTABİYAT

Seyrânî'nin Düşünce Dünyası

Erkan Küp

➤ 88

SOFRA

Soğan Baskısı

Şehir Kültür Sanat

➤ 92

KÜLTÜRDEN

Şehirden Kısa Kısa Haberler

Şehir Kültür Sanat

➤ 94

Sultan Alâeddin Keykubad'ın Asıl Eşi Melike-i Adile Gaziye Hatun

Serdar Kozan

Dede Korkut Oğuznamelerinin girişinde yer alan “Dedem Korkut eydür; Karılar dört dürlüdür. / Birisi solduran soptur, / birisi dolduran toptur, / birisi evi tayağıdır, / birisi nice söylersen bayağıdır. / ... Evin tayağı oldur ki: Yazı yabandan eve bir udlu konuk gelse, er adam evde olmasa, ol ânı yedürür, içirür, ağırlar, azizler, gönderür. Ol Ayişe Fatıma soyudur. Hânım! Anun bebekleri bitsün, ocağına buncılayın avrat gelsün!” kısmında kadın, çadırı ayakta tutan direğe benzetilmekte ve o olmazsa çadırın çökeceği, yani ailenin var olamayacağı vurgulanmaktadır. Kadının Türk milletindeki yeri sadece aile ile sınırlı değildir.

Kadim zamanlardan itibaren kadın, Türk devletlerinde de yönetimde söz sahibi olmuştur. Türk hakanlarının eşleri katun veya hatun unvanı kullanılmaktaydı. Büyük hatunun Türk olması ve asil bir soydan gelmesi hususuna ehemmiyet gösterilir ve tahta daha ziyade onun evladından birisi çıkardı. Orhun Abideleri'nde Bilge

Kağan “Tanrı, Türk milleti yok olmasın, millet olsun diye atam İlteriş Kağan ve anam İl Bilge Hatun’u yükseltmiş” diyerek Gök Türk devletinin kuruluşunda kadının rolünü ortaya koymaktadır. Yine Attila’ya gönderilen Bizans elçisi Priskos’un önce Arıkhân Hatun ile görüştüğü ve Türk hatunlarının devlet meclisi niteliğinde olan kurultaya katıldıkları kaynaklarda sabittir. Hatta eşlerini kaybeden bazı hatun bizzat hükümdarlık yapmışlardır ki bunların en fazla tanınanı Türkistan’ı istilaya kalkışan Pers imparatoru Büyük Kiros’u ağır bir mağlubiyete uğratarak ortadan kaldıran Tomris Hatun’dur. Ancak hatunların her zaman doğru kararlar verdikleri ve faydalı olduklarını da söylemek mümkün değildir. Hani Çinli katuna kanan kağan vardı ya...

İslam’ın kabulü sonrasında hatunların yönetimdeki etkinlikleri devam etmiştir. Büyük Selçukluların en ünlü veziri Nizamülmülk, Siyasetname eserinde “Acem hükümdarları devrinde kadınların siyasi

bir tesiri olmazdı. Türkistan hakanları ve Türkmen padişahları devlet işlerinde kadınların fikirlerini üstün tutarlar.” diyerek Türk devletlerinin siyasi meselelerinde kadının rey hakkı olduğuna ve kararlara tesir ettiğine işaret etmektedir. Büyük Selçuklu döneminin en önemli ve kudretli hatunu hiç şüphesiz Karahanlı prensesi olan Sultan Melikşah’ın eşi Terken Hatun’dur.

Türkiye Selçukluları döneminde öne çıkan hatun Mahperi Hunat Hatun olmuştur. Türkiye Selçuklularına en parlak dönemini yaşatan Sultan Alâeddin Keykubad’ın ilk eşi olan Mahperi Hunat Hatun, Alanya Kalesi hâkimi Kyr Vard’ın kızıdır. Bezm ü Rezm eserinin müellifi Esterabadî ise “Hunat Hatun, Rum asıllı olup soylu ve güzel bir kadındı. Onun değerinin üstünlüğü, yaptığı iyilikler ve hayırlar...” diyerek övgüsünü belirtmektedir. Selçuklu tarihi sahasının tartışmasız otoritesi merhum Osman Turan, Mahperi Hunat Hatun hakkında “...Türk sarayında ve kuvvetli

Serife Zeynep

İslam medeniyeti içinde yaşayan hatun bir müddet sonra hem ihtida etmiş ve hem de dindarlığı ve hayır işlerine düşkünlüğü ile de tanınmıştır.” hükmünü vermektedir. Kayseri merkezindeki abidevi Hunat Hatun Camisi ve Külliyesi ile Tokat ve Yozgat’ta inşa ettirdiği yapılarla Mahperi Hunat Hatun, kıyamete kadar hayırla yâd edilmesini sağlayacak eserlerin banisi olarak tarihteki yerini almıştır.

Ancak Türkiye Selçuklu tarihinin en önemli kaynağı olan İbni Bibi’nin Selçuk-name adıyla anılan el-Evâmirü’l-Alâiyye fi’l-Umûri’l-Alâiyye eserinde Sultan Alâeddin Keykubad’ın resmî eşi olarak Gaziye Hatun’u zikretmekte ve Mahperi Hunat Hatun’u adeta cariyeye gibi göstermektedir. Oysaki Mahperi Hunat Hatun, Sultan Alâeddin’in vefatından sonra devlet yönetimindeki etkisini artıracak ve tahta oğlu Gıyaseddin Keyhüsrev oturacaktır. İbni Bibi’nin bu tavrında Türk töresine göre hakanın asıl eşinin Türk olması gerektiği teamülü etkili olmuş olabilir.

Sultan Alâeddin Keykubad’ın Gaziye Hatun ile izdivacında siyasi amaçlar önemli rol oynadı. Sultan Alâeddin 1220’de Türkiye Selçuklu tahtına oturduğu vakit doğuda Harezmşah ve asıl önemlisi Moğol tehdidi belirgin hâle gelmişti. Genç Sultan, bu tehdidin farkına erken varmış ve birtakım tedbirler almıştır. Konya, Sivas ve Kayseri kalelerini güçlendirmiş ve ittifak arayışları içerisine girmiştir. Türkistan’dan gelen istila hareketi karşısında Eyyubilerle dostluk kurmak ve güç birliği oluşturmayı amaçlamıştır. Ancak Artuklular meselesi yüzünden Selçuklu ve Eyyubiler, Kâhta’da savaşmış, bu durum dostluğun kurulmasını geciktirmiştir. Bu savaşta esir alınan Eyyubi komutanlarından İzzeddin ibni Bedir’i serbest bırakan Sultan Alâeddin türlü hediyelerle onu Şam’a geri göndererek dostluk kurmak niyetinde olduğunu belli etmiş ve bu dostluğu akrabalıkla pekiştirmek istemiştir.

Büyük Sultan Alaeddin Keykubad Eyyubi emiri Melik Eşref’in kız kardeşi

olan, kaynaklarda Melike-i Adile olarak anılan Gaziye Hatun ile evlenmek için Hokkabazoğlu Seyfeddin’in başkanlığında bir heyeti aracı olarak Şam’a gönderdi. Heyetin beraberinde götürdüğü hediyeler için İbni Bibi’ye kulak verelim: *“Seyfeddin emre uyarak hazineden, elbise odasından, haremnden, ahırdan, kıymeti, zarafeti, güzelliği, göz alıcılığı en üst noktada olan ve eşi benzeri bulunmayan zarıftaçlardan, kakmalı bileziklerden, altın halhallardan, kıymetli elbiselerden, huri gözlü seçkin cariyelerden, soylu atlardan, Horasan ve Irak işi kaplardan, yük develerinden meydana gelen hediyeler hazırladı. Dergâhın itibarlı kişilerinden birkaç kişiyle yola düştü.”* Ancak Hokkabazoğlu Seyfeddin, Malatya’ya ulaşınca hastalanarak öldü. Yavuz Selim Burgu, Seyfeddin’in ölümünde Mahperi Hunat Hatun’un parmağı olduğu kanaatini taşımaktadır. Burgu, Hunat Hatun’un bu evliliği uğursuz göstermek istemiş olabileceğini, Ermeni ve Süryani hekimler vasıtasıyla Seyfeddin’i zehirletmiş olabileceğini ileri sürmektedir.

Ancak, Sultan Alaeddin Keykubad, emelinden vazgeçmeyerek Seyfeddin’in yerine Şemseddin Altunaba’yı Malatya’ya gönderdi. Sultan Alaeddin’in daha önce serbest bıraktığı İzzeddin ibni Bedir, Şam’a ulaşınca Melik Adil’in oğulları Melik Eşref, Melik Gazi ve Melik Fahreddin’e Sultan’ın barış için çabalarını anlatarak övdü, bu durum Melik Adil’in oğullarının Sultan’a karşı olan düşmanlık hislerinin dostluğa dönüşmesinde etkili oldu. Emir Şemseddin Altunaba, Şam’a ulaşınca Eyyubi Melikleri onu büyük bir saygıyla karşıladı ve onu yüceltmek için hediyelerini en yüksek seviyeye yükselttiler. Emir Şemseddin, Sultan’ın hediyelerini takdim edince, Eyyubi Melikleri ve konuklar Sultan’ın cömertliğine ve gayretine övgüler yağdırdılar. Ardından Sultan Alaeddin Keykubad ile Gaziye Hatun’un nikâh merasimi yapıldı. İbni Bibi nikâh törenini tasvir ederken *“O merasimde o kadar çok şeker dağıtıldı ki Âdem’in yaratılışından kıyamet gününe*

kadar kimse öylesini görmedi. Eğer Yahya b. Halid-i Bermekî’nin bu fani âleme ikinci gelişi mümkün olsaydı, böyle bir durumu görmekten utanma ve sıkılmadan başka

bir duyguya kapılmazdı.” ifadelerini kullanmaktadır.

Nikâh merasiminden sonra Eyyubi Melikleri, Gaziye Hatun’un çeyiz hazır-

lığı için süre istediler. Emir Şemseddin Altunaba bir mektupla bu durumu Sultan Alaeddin’e bildirdi ve *“Eğer siz padişahımız da Malatya’ya gelerseniz, o*

sizin meliklere değer verdiğiniz manasına gelir. Onların kalplerinin rahatlamasına ve sevinmelerine vesile olur. Hem de saadet burcu, mutluluk yeri ve cömertlik arsası olan Malatya’da güneş ve ay birleşmiş olur.” diyerek Sultan Alaeddin Keykubad’ın Malatya’ya gelmesinin yerinde olacağı fikrini iletti. Sultan bu fikri yerinde bularak Malatya’ya hareket etti ve tüm emirlerin düğüne katılmak için Malatya’ya gelmelerine dair ferman çıkardı.

Fakat garip bir tesadüf eseri Sultan Alaeddin Keykubad da tıpkı Hokkabazoğlu Seyfeddin gibi Malatya yolunda rahatsızlandı. Sultan’ın boynunda şişler ve urlar peydah oldu. Gaziye Hatun’u getiren düğün alayının Malatya’ya ulaşmasından üç gün sonra Sultan Alaeddin, Malatya önlerine geldi ve Emir Şemseddin Altunaba tarafından karşılandı. Sultan’ın rahatsızlığı artınca dönemin en ünlü hekimleri çağrıldı ve Müslüman ve Hristiyan hekimler Sultan’ı muayene ederek boynundaki çibana dokunulmasının tehlikeli olabileceğini belirterek pansuman yoluyla tedaviye giriştiler. Ancak bu tedavi bir sonuç vermedi ve Sultan’ın durumu giderek ağırlaştı. Eyyubi ve Selçuklu emirleri dâhil herkes Sultan’ın durumu karşısında ümitsizliğe düştüler. Sultan, bir ara kendine gelince boynundaki urlara pansuman yapması ve sargıları değiştirmesi için Cerrah Vasil’in çağrılmasını emretti. Cerrah Vasil, urdaki cerahatin iyice olgunlaştığını görünce hayatını tehlikeye atarak, neşterle urun ucunu kesti. Urun içerisinden ırmak gibi irin ve cerahat boşaldı. Cerahat boşaldıkça Sultan rahatladı ve uzun süredir uyuyamadığı için derin bir uykuya daldı. Sultan’ın uykusu bir gün ve bir gece sürdü. Bu durum endişeye sebep olsa da nihayet Sultan uyandı ve Vasil tarafından yapılan pansuman ve sargı ile Sultan’ın durumu daha da düzeldi. Sultan’ın yaptığı ihsanlar sayesinde, o vakte kadar geçimini zor sağlayan Vasil zenginler arasına karıştı.

Bir hafta içerisinde ayağa kalkan

Sultan Alaeddin Keykubad, Gaziye Hatun ile yapılacak düğününün hazırlıklarının başlamasını emretti. Sultan Alaeddin Keykubad ile Gaziye Hatun'un düğün törenlerinin anlatımında tekrar İbni Bibi'ye kulak verelim: “Emirler ve naip-ler şehri, cennetin güzelliğini kiskanacağı, dönen feleğin şaşkınlık zaviyesine düşeceği, yıldızların şöhretini kaybedeceği, göğün telaşlanacağı şekilde süslediler. Şam emir-leri ve serverleri, örf ve adetlerine uyarak

mücevher ve taşlarla süsledikleri, altın ve gümüşten yaptırıkları yedi köşkü katırların sırtına yerleştirdiler. Onların yanında Mısır, Şam, Rum ve Musul beldelerinden getirdik-leri oyuncular, hokkabazlar ve kavalcılar zarıf hareketlerle sanatlarının inceliklerini gösterdiler. Sultan'ın sağdıcı olan Harput Artuklu Hükiümdarı Nizameddin Ebu Bekir, törende dinar ve dirhem saçarak cömertlik şartlarını yerine getirdi. Böylece bir hafta boyunca zevk ve eğlenceyle, yiyip içmekle

meşgul oldular. İşi akıllarına getirmediler. Sekizinci gün Sultan halka açık eğlence meclisi düzenledi. Şam emirleri Sultan'ın yanında oturdular. Gelin mavi renkli çadıra giderken, yasemin simalı, gümüş endamlı kızları andıran yıldızlar, göğün lacivert kubbesinde cilveleşiyor, “Yakın göğü ısk-larla donattık” kudretinin eli, gelinler gibi parıldayan gezegenlerin yüzüne mavi bir tüil çekiyordu.”

Sultan Alaeddin Keykubad ile Gaziye

Hatun aynı gün zıfafa girdiler. Bu evliliğin 1223 veya 1224'te gerçekleştiği tahmin edilmektedir. Düğün ve eğlenceler yedi gün daha devam etti. Sekizinci gün Sultan, Eyyubi Meliklerinin geri dönmelerine müsaade etti ve emirlerinden bazılarını onları uğurlamak için beraberlerinde gönderdi. Uğurlamaya giden emirler geri dönünce Sultan Alaeddin Keykubad ve Gaziye Hatun, Malatya'dan Kayseri'ye hareket ettiler. Darü'l Feth Kayseri'ye

giderken uğradıkları her şehirde törenler düzenlendi. Kayseri'de bir süre kalan Sultan, kutlu haremi Melike-i Adile Gaziye Hatun ile birlikte Antalya'ya geçti. Sultan Alaeddin Keykubad'ın üç oğlu bulunmaktaydı. Mahperi Hunat Hatun'dan olan büyük oğlu Gıyaseddin Keyhüsrev'i Erzincan emirliğine atayarak merkezden uzak tutmak isteyen Alaeddin Keykubad, Gaziye Hatun'dan doğan Rükneddin Süleyman'ı Şam vilayetine atamıştır. Gaziye Sultan'dan doğan diğer oğlu İzzeddin Kılıçarslan'ı ise veliaht tayin eden Sultan Alaeddin Keykubad, tüm emirlerden biat yemini almıştır.

1237'de Sultan Alaeddin Keykubad'ın Kayseri'de zehirlenerek öldürülmesinden sonra Saadettin Köpek'in desteklediği Gıyaseddin Keyhüsrev tahta oturmuştur. Gıyaseddin Keyhüsrev, 1238'de Gaziye Hatun'u Ankara Kalesi'ne, oğulları İzzeddin ve Rükneddin'i Uluborlu Kale-si'ne hapsedmiştir. Ardından, Melike-i Adile Gaziye Hatun, Saadettin Köpek vasıtasıyla yayın kirişi ile boğdurularak öldürülmüştür. İbni Bibi hayırla yâd ettiği ve gaddarca öldürülmesini kınadığı Gaziye Hatun'un öldürülmesini şöyle tasvir etmektedir: “Her hareketinde asil yaratılışının izleri görülen, son derece iffetli ve namuslu olan bu merhume, cellatlar gelmeden önce izin alıp abdestini yeniledi. Hayatına veda etmek için, içinden gelerek iki rekât namaz kıldı. Yüzünü dua kablesi olan göğşe çevirerek, “Allah'ım, ben senin kulunum ve kulunun zulüm görmüş, ümit-sizliğe düşmüş, değersiz kızyım. Benimle çocuklarım arasına karanlık perde koydular. Ruhumu ve vicdanımı köreltip kanımı akıtmaya niyet ettiler. Allah'ım çocuklarımı sana emanet ediyorum. Onları koru. Sen tövbeleri kabul eder, kullarına acırsın.” dedi. O an orada bulunan saray hocaları bu duayn ezberleyip bir yere kaydettiler. Merhume devalı “Zalimlere hak ettikleri cezayı ver. Bana acı ve beni bağışla, tövbelerimi kabul et.” dedikten sonra başörtüsünü iki üç kat dolayıp yüzünü kapayarak Kible'ye dönüp oturdu. Hizmetçilerle helalleşti. Kelime-i

şehadet getirip Kur'an okumaya başladı. Cellatlar gelip, böyle dünya iffetlisi bir kadını cennet bahçesine gönderdiler.”

Gaziye Hatun'un naaşı daha sonra kızları tarafından Kayseri'ye getirilerek, şehrin kuzeyinde, Sivas yolu üzerinde bulunan Çifte Kümbet'e defnedilmiştir. Kızları tarafından 1247-1248'de inşa edilen kümbetin giriş kapısı üzerinde beş satırlık kitabesi bulunmaktadır. Kitabede “Burası, Eyyuboğlu Melik Adil Ebu Bekir'in -Allah onların kabirlerini nurlu, ruhlarını ve kokularını güzel kokulu eylesin- kızı, uğur ve bereketlerin kaynağı, melikeler melikesi, dünya ve ahretin hatunu, üstün hasletlerin sahibi, zamanın Zübeydesi, dünyada kadınların efendisi, İslam'ın ve Müslümanların yüz akı, din ve dünyanın koruyucusu, takvâ sahibi, güzel ahlaklı, saadetli melikenin şehitliğidir. Bunun yapılmasını muhterem kızları -Allah onları emellerine ulaştırsın ve hâllerini güzel kılsın- H. 645 (1247-1248) senesinde emretti” ibareleri yer almaktadır. Yıldırım Özbek'e göre kümbetin o dönem Kayseri şehrinin dışında inşa edilmesi, Gaziye Hatun'un isminin kitabede zikredilme-mesi, Alaeddin Keykubad'ın eşi olduğu-nun vurgulanmaması, Hunat Hatun'un yapının inşasına verdiği iznin şartları gibi görünmektedir. Kümbet kesme taştan yüksek kare kaide üzerine oturtulmuş olup sekizgen planlıdır. Kümbetin üzeri içten kubbe, dıştan piramidal bir külah ile örtülüdür. Ayrıca duvarların üzerinde sülüs yazılı Kur'an'ın Bakara suresi bir kuşak olarak dolaşmaktadır. Sekizgenin dış yüzleri yuvarlak kemerler içerisine alınmış ve bunların üzerine de birer mazgal pencere açılmıştır. Giriş kapısı duvarların üst noktasına kadar ulaşan dikdörtgen çerçeve içerisine alınmıştır. Mukarnaslı portal nişinin etrafını geo-metrik yıldız geçmelerinden oluşmuş geniş bir bordür çevirmektedir. Bunun içerisinde mukarnaslı, sivri bir giriş ve yuvarlak kemerli kapısı bulunmaktadır. Girişin üzerine kitabesi yerleştirilmiş-tir. Kümbetin içerisi oldukça sade olup, altında mumyalık kısmı bulunmaktadır. ■

Mustafa Çuhadar

Dursun Çiçek

1 982 yılının Kasım ayında gelmiştim İlahiyat Fakültesi'ne... Mustafa Çuhadar Hocam benim ilk gördüğüm, ilk tanıdığım hocalarımdandı. Mütevazı duruşu, güven veren gülüşü, yeri incitmeyen yürüyüşü ile her zaman dikkatimi çekerdi. Nahiv dersimize giriyordu. Ben elif ba'yı bile bilmeyen bir lise mezunu olarak İlahiyat Fakültesini tercih etmiştim ve önümüze koyduğu nahiv kitabı karıncaların gezdiği bir çöle benziyordu. "Hiç mi bilmiyorsun, yaz tatillerinde camiye, hocaya da mı gitmedin?" dedi. "Gitmedim hocam, yazları eczanede çalışıp para kazanıyor, aileme yardım ediyordum" dedim. "Tamam o zaman şimdi öğrenirsin, sabırlı ol" dedi.

Sınıfa girer "Efendiler!.. Bugünkü dersimiz..." der ve anlatmaya başlardı. Onun Efendiler sözü aslında kendisinin efendiliği idi. İnsan kendini nasıl görürse karşısındakini öyle görürmüş. O bizi kendi gibi hep Efendi gördü. Gerçekten de okulumuzun, hocalarımızın sadece hocası değil Efendisiydi.

“Yapamıyorum hocam, notum ortada, gidiyorum” dedim. Birden ciddileşti ve “Otur oturduğun yerde, isminin muktezasını yap. Gitme!” dedi. “Adın Dursun ama durmuyorsun!” dedi. İtiraz edemedim. “Teneffüslerde buraya geleceksin, Mehmet Hoca da ben de ne gerekiyorsa yapacağız, çok çalışacaksın” dedi.

İlk bir ay geçti. Yazılı olmuştuk. Yüz üzerinden altı aldım. Olmayacak dedim. Okulu bırakmaya karar verdim. Yeniden imtihana hazırlanacak ve başka bir bölüme gidecektim. Oda-sına vedalaşmak için gittim. Durumu anlattım. “Yapamıyorum hocam, notum ortada, gidiyorum” dedim. Birden ciddileşti ve “Otur oturduğun yerde, isminin muktezasını yap. Gitme!” dedi. “Adın Dursun ama durmuyorsun!” dedi. İtiraz edemedim. “Teneffüslerde buraya geleceksin, Mehmet Hoca da ben de ne gerekiyorsa yapacağız, çok çalışacaksın” dedi.

Adım Durmasın oldu o günden sonra. Bana sürekli Dur-

masın dedi. Onun derste okuduğu Arapça, Farsça ve Türkçe şiirleri anladığım kadarıyla not alıyor, anlattığı fıkraları hikmet babından ezberliyordum. Birisi biraz tuhaf bir şey yapsa mutlaka şiirle veya bir nükte ile cevap verirdi. Aslında Mustafa Hocamız bizi zenginleştiriyor ama biz farkına varamıyorduk. Yanlış şiirle ve hikmetle düzeltiyor, eksiği şiirler ve hikmetle tamamlıyordu.

Odasına her gittiğimde çayımı ısmarladığı gibi mutlaka kitap hediye ederdi. Çok okuduğumu fark etmişti. Söğüt Fikir Kulübü ve Ali Biraderoğlu’nu dinlemeye gittiğimi duyduğunda

çok mutlu olmuştu. Bana bir saate yakın Necip Fazıl ve Büyük Doğu’yu anlatmıştı. Eğitim öğretim yaptığımız binaya 1965 yılında adeta açılışını yaparcasına Üstad’ın Kayseri’ye geldiğinde yaptığı ziyareti ve o anki mutluluğunu anlatmıştı. O bize “Bu okulu Üstad açtı” derdi her daim. İslam düşüncesine, felsefeye ve sanata meylimi fark ettiği için mutlaka şiir, edebiyat ve tasavvuf okumamı salık verirdi. Dengeli bir okumanın özellikle ilahiyat öğrencisi için elzem olduğunu söylerdi.

“Kitap çalmak caiz midir?” sorusunu ilk ona yöneltmiştim. “Nasıl alacaksın Durmasın” derdi “Sen çalma al” derdi ve beğendiğim kitapları almama her zaman izin verirdi. Mehmet Türkmen Çuhadar Hoca’nın bazen bana fazlasıyla yüz verdiğini düşünerek kızgın bakmasına rağmen o aldırılmazdı. Mehmet Türkmen Hocam da Durmasın’a alıştı ve o da çok kitap hediye etti, Allah razı olsun.

Okuldaki ilk yıl hem liseli olmanın acemiliği hem iyi notlar alamamam hem de ekonomik sebeplerden dolayı iyi gitmiyordu. Ama söz vermiştim hocama ve bırakmayacaktım. Amele pazarında amelelik yaparak hem karnımı doyuruyor hem kitaplarımı alıyordum. Çorum’dan gelen tuğla kamyon-ları geçim kaynağımız olmuştu. Hâli vakti yerinde olmayan öğrenciler olarak gidiyor, para kazanıyorduk. Bir gün ellerimin yaralı bereli hâlini görünce “Bu ne Durmasın, gene neler yapıyorsun?” dedi. Durumu anlattım. Gözleri doldu. “Celal Kırca ve Ahmet Coşkun hocalar ilgileniyor burslarla, söyleyelim burs ayarlasınlar sana” dedi. “Hocam bu sene istediğim gibi okula devam edemiyorum, bu esnada boş durmuyor para da kazanıyorum, daha iyi okuyanlar var onlar yararlınsın” diyerek, onu kırmadan nazikçe reddettim teklifini.

Hiç affetmediği şey hocalarımıza karşı yaptığımız nezaket-sizliklerdi. O durumlarda hiç hâli keyfi yerinde olmazdı. “Siz anne babalarınıza da benzer şeyler yapıyorsunuzdur” derdi. Sabit Hoca’nın kendisinin hocası olduğunu ve okuldaki pek çok hoca-nın da talebesi olduğunu hatırlatarak birbirleriyle olan münasebetlerine dikkat etmemizi isterdi. Gerçekten de Sabit Hashalıcı Hocamıza karşı nezaketi gözlerimin önünden hiç gitmezdi. Rahmetli Ahmet Uğur başta olmak üzere tale-besi olan diğer hocalarımızın ona karşı gösterdikleri saygı ve nezaket, bize pratik anlamda gösterilen derslerdi.

“Arkadaş arkadaşın nasihatçısıdır. Her zaman birbirinize karşı iyiliği emredin kötülükten alıkoyun düsturu ile hareket edin” dedi. Şükretmediğimizi söyledi. “Çok az şükrediyorsunuz” dedi. “Ah bilseniz hayatınızın gençliğinizin kıymetini, her daim şükredersiniz, hatta her solukta, her nefeste şükredersiniz” dedi.

Hazırlık sınıfındayken iki arkadaşımızın koridorda kavga etmesi üzerine hemen ikisini ve şahit olarak da beni aldı ve götürdü odasına. Hemen çay verdi. Hatta çekmecesinden birer şeker ikram etti. Sonra kavga eden arkadaşlara dönerek “Nasihat mı istersiniz kötek mi?” dedi. Şaşırdık doğal olarak. Mustafa Çuhadar Hoca ve kötek!.. Tabii ki nasihat edecekti.

*Nush ile yola gelmeyi eni etmeli tekdir
Tekdir ile uslanmayanın hakkı kötektir*

mısralarını okudu ve “Nasihat edin birbirinize. Her ne kadar şair tekdir ile uslanmazsa kötek atın der ama o dese de biz kötekle iş yapmayız” dedi. “Arkadaş arkadaşın nasihatçı-sıdır. Her zaman birbirinize karşı iyiliği emredin kötülükten alıkoyun düsturu ile hareket edin” dedi. Şükretmediğimizi söyledi. “Çok az şükrediyorsunuz” dedi. “Ah bilseniz hayatı-nızın gençliğinizin kıymetini, her daim şükredersiniz, hatta her solukta, her nefeste şükredersiniz” dedi.

*Tende kudret nerden olsun nimet-i can şükrüne,
Bin dilim olsa yetişmez bir dilim nan şükrüne*

mısralarını okudu. “Ama bir gün yaşlandığınız zaman bunları daha iyi anlayacaksınız” dedi.

Arapçadan yeterli ilerlemeyi sağlayamayınca, aynı sınıfta olduğumuz, Arapçayı iyi bilen Zülfikar Durmuş'u adeta bana zimmetledi. Ve ben Arapçayı ne kadar öğrendiysem o ikisi sayesinde öğrendim. Daha sonraki süreçte elimi kolumu sallayarak devam etmemde emeklerini hiçbir zaman unutmadığım Mustafa Çuhadar Hocam ile Zülfikar gardaşımı dualarımdan hiç eksik etmedim.

Hazırlık sınıfı ile birinci sınıftan sonra hiç dersimize girmedi ama haftada en az iki kez odasına gittiğim gibi koridorda karşılaştığımız her daim “Evet Durmasın” sözünü duymak için, o güven veren gülümsemesini ve mütevazılığını yaşamak için karşısına çıktım. Çünkü onun bu tavrı ve duruşu bizim dünyevileşmekteki hırslımıza ve kaybolmamıza ket vuruyor, dünyanın dışında da bir yer olduğunu hatırlıyorduk bakışlarında, sözlerinde ve gözlerinde.

Özellikle Söğüt'te neler konuştuğumuzu ve Ali Biraderoğlu'nu merak eder, benim ne okuduğumla mutlaka ilgilenirdi. Okuduğum kitaplarla ilgili konuşur, sonra o minvalde benzeri kitapları tavsiye ederdi. Bilhassa “İslam'da Dini Tefekkürün Yeniden Doğuşu” kitabıyla tanıdığım İkbâl'in şiirlerini, Nizar Kabbani'yi ilk ondan duymuştum. Ali Nihat Tarlan'ın kitaplarını ihmal etmememi söylemişti. Fuzuli'yi çok seviyordu. Fuzuli Divanı ve Leyla ile Mecnun'u, Şeyh Galib'in Hüsn ü Aşk'ını bilmeyen bir İslam düşüncesi olamaz derdi. Fuzuli'nin düşünce kitapları olduğunu, aynı zamanda büyük bir âlim olduğunu, Yunus Emre'nin müderris ve yine büyük bir âlim olduğunu ilk ondan duymuştum. Kırşehirli olduğum için Yunus Emre'nin Kırşehir'de bulunan türbesine gidip gitmediğimi, Âşık Paşa'yı bilip bilmediğimi sormuştu. Neşet Ertaş türkülerinden bir yol bir iz buldum ve onlara doğru gidiyorum dediğimde çok gülmüş, çok mutlu olmuştu.

*Bunca erler evliyalar
Türkü sever türkü söyler
Görür gözlü enbiyalar
Türkü sever türkü söyler*

türkü sözünü, üçüncü mısraındaki görür gözlüyü gönül gözlü enbiyalar diyerek okuduğunda donup kalmıştım.

1988 yılında mezun olduğumda o dönem sınıf arkadaşım olan Muazzez Hanım'la sözlenmiştik ve bunu Ali Biraderoğlu'ndan sonra da ilk Mustafa Hocamla paylaşmıştık. Çok mutlu olmuştu. Dua etti bize. Bana sanki bugünü görürcesine “uslu dur” dedi ama adımı Durmasın koymuştu bir kere. Güldüm.

Sonraki süreçte birkaç kez Sahabiye Medresesi'nin arkasında oğlunun ofisinde karşılaştım. Bana küçük küçük risaleler biçiminde hediyeler verdi. Hoca hanımla ayrılmamıza çok üzülmüştü. Ama her daim şükürün ve nimetin kıymetini bilen hocam “Bunda da bir hayır vardır. Böyle de olsa birbirinizi

incitmeyin ve kırmayın” diyerek böyle bir süreci bile Müslümanca nasıl yürüyeceğimizi hatırlattı.

Sonra yine Sahabiye Medresesi'nin yanında ve önünde karşılaşmalar... Hâl hatır sormalar. O gönülden gönüle giden yolda benim gönül sultanlarımdandı gerçekten de. Onu sağlıklı görmenin verdiği ferahlık, onda gördüğüm sadelik ve sürekli şükür hâli hiç unutulacak gibi değildi. Nasılsınız sorusunu her sorduğumda:

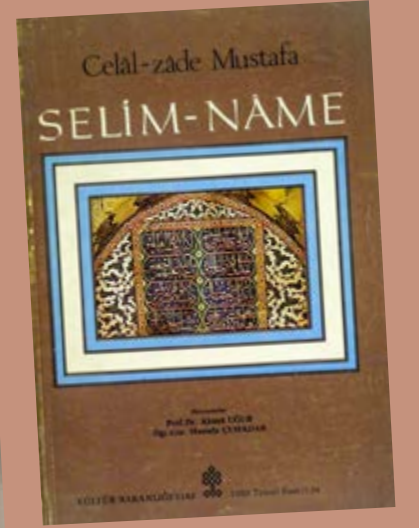
*Hâk-i pâyine yetem dir ömrlerdür muttasıl
Başını daşdan daşa urup gezer âvâre su*

Su Kasidesi'nde çok sık okuduğu bu mısraları hatırlatır-

casına “Nefesimiz ona ulaşmak için içimize dışımıza çarpa çarpa gidiyor işte. Bir gün alınan nefes ulaşması gereken yere ulaşacak, biz de onun nefesin bizi başıboş bırakmaması için alıyoruz veriyoruz ve hakkını vermeye çalışıyoruz” demişti.

Şiir gibiydi Mustafa Hocam... Gönülden ve gönlüyle yaşayan mütevazı bir insandı... Şiir gibi de yaşadı ve rahmet-i Rahman'a kavuştu. Ardından biz de göz pınarlarımızdan birkaç damla su yolladık dualarımızla. Rabbim rahmet eylesin Mustafa Hocam...

*Hâb-ı gâfletden olan bîdâr olanda rûz-ı haşr
Eşk-i hasretten tökende dîde-i bîdâra su
Umduğum oldur ki rûz-ı haşr mahrûm olmayam
Çeşm-i vaslun vire men teşne-i dîdâra su ■*

DR. MUSTAFA ÇUHADAR

Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Arap Dili ve Belagati (emekli) Öğretim Görevlisi.

1938 Kayseri Yeşilhisar doğumlu 1949 yılında tamamladığı ilköğreniminden önce ve sonra özel olarak Arapça öğrendi ve dini eğitim aldı.

1951'de açılan Kayseri İHO'nun ilk öğrencilerinden olarak 1958'de mezun oldu. İHO'da öğrenci iken özel gayretiyle Farsça öğrendi. 1 Ocak 1959'da başlayarak askerlik görevini ifa etti.

1964'te İstanbul YİE'den mezun oldu.

1965'te İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Arap ve Fars Dilleri ve Edebiyatları Bölümünden diploma aldı.

İstanbul'da öğrenci iken İmam-Hatiplik yaptı.

1965-1967 yılları arasında Kayseri İHO'da öğretmenlik görevi ifa etti.

1967'de Kayseri YİE Farsça ve Arapça öğretim görevlisi oldu.

1982'de YİE'nün E.Ü. İlahiyat Fakültesine dönüşmesinden sonra burada görevine devam etti.

1991'de Dr. unvanını aldı. 1997'de emekli oldu.

Emekli olduktan sonra Kayseri Dini Yüksek İhtisas Merkezinde Arapça, Belagat, Usulü'l Fıkıh, Miras Hukuku, Kelam ve Edebi Metinler dersleri verdi. ■

Bünyan Ulu Camii'ni Yaptıran Zahreddin Mahmud'un Kayseri'deki Ailesi

Mehmet Çayırdağ

On dördüncü yüzyılın başında Anadolu Selçuklu devletine son veren Moğol-İlhanlı Devleti, o tarihten itibaren Anadolu'yu, gönderdikleri umumi valileri ile idare etmeye başlamışlardı. Bu tarz idareleri, onların son Anadolu valisi, Uygur asıllı Alaaddin Eretna'nın Anadolu'nun ortasında Sivas-Kayseri merkezli devletini kurduğu 1340'lı yıllara kadar devam etmiştir. İşte bu dönem Anadolu valilerinden birisi de 1329 yılında, İlhanlılar'ın son büyük hükümdarı Ebu Said Bahadır Han tarafından bu göreve tayin edilen Uygur Esen Kutluğ'un (Tacıkızıl) oğlu Emir Zahreddin Mahmud'dur. Anadolu'daki görevi hakkında fazlaca malumatın bulunmadığı Zahreddin Mahmud'u 1333 yılında Bünyan'da yaptırmış olduğu Ulu Cami ile bilmekteyiz.¹ Zahreddin Mahmud aynı yıl merkeze alınmış ve yerine başka bir vali tayin edilmiştir. İran,

Irak ve Anadolu'yu ellerinde bulunduran İlhanlılar'ın merkezleri bugün İran Azerbaycanı'nın da merkezi olan Tebriz şehri idi. Yazlıkları (yaylak) ise Van Gölü kenarındaki Aladağ idi.

Daha önceki araştırmalarımızda Bünyan² Ulu Camii'nin kitabesine dayanarak, caminin İlhanlı Valisi Zahreddin Mahmud'a ait olduğunu tespit etmiştik. Portalindeki kurt başı (grifon) motifleri ile dikkat çeken caminin daha önce kitabesi tam olarak doğru okunamadığından, mimarının isminin "Kaluyan" olarak okunmasına dayanarak, bu mimarın Anadolu Selçukluları'ndaki büyük mimar "Kaluyan" olduğu zannedilmiş ve bu yüzden cami Selçuklu dönemine tarihlenmiş, bütün yayınlara da bu şekilde geçmiştir. Hâlbuki kitabe zikredilen Kaluyan, kitabe göre Kara Bula (Bolu) oğlu Kaluyan olup Abdullah oğlu Kaluyan'dan yaklaşık yüz yıl kadar sonra yaşamıştır. Tespit ettiğimiz

1 Mehmet Çayırdağ, Kayseri'de Selçuklu ve Beylikler Dönemine Ait Bazı Kitabe ve Mezartaşları, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi – 1984, S. XXXIV, s. 43,60; Çayırdağ, Kayseri'de XIV ve XV. Yüzyıllarda İki Emir Ailesi, Emir Zahreddin Mahmud ve Emir Şeyh Çelebi, Vakıflar Dergisi – 1998, S. XXVII, S-133-160.

2 Bünyan'ın ismi II. Abdülhamid dönemine kadar Sarımsaklı idi. Bu hükümdar zamanında, bir köy olan belde ilçe yapılmış ve adı Bünyan-ı Hamid (Hamid'in imar ettiği belde) olarak değiştirilmiştir. Daha sonra isim Bünyan olarak kalmıştır. Sarımsaklı, Soğanlı, Türkmen boy isimleridir.

İlhanlı mimarı Kaluyan sadece Bünyan Ulu Camii'ni değil, Eretna Devleti'nin kurucusu Alaaddin Eretna'nın Kayseri'de Köşk Dağı'nda (şimdiki Gültepe Mahallesi'nde) 1339 yılında yaptırmış olduğu Köşk Menderesi³ ile yine Kayseri'de Yanıkoğlu Mahallesi'ndeki 1327 tarihli Emir Şahap (Kutluğ Tigin Hatun) türbesini de inşa etmiştir. Her iki eserde de Bünyan Ulu Camii'nde olduğu gibi mimar kitabeleri bulunmaktadır. Fakat bunlar da şimdiye kadar okunamamıştır. Köşk Menderesi'nin ortasında bulunan, büyük ebatta ve klasik Selçuklu tarzındaki kümbette Alaaddin Eretna, karısı Suli Paşa Hatun, oğlu Mehmed ve torunu Ali Bey'ler medfundur. Yapının tamamı, etraftaki revaklar ve girişteki iki katlı tonozlu mekânları ile bir mezar anıtı şeklindedir. Kayseri'de bir başka Evhadiye Tekkesi Güllük Mahallesi'nde idi. Emir Davud'un yaptırmış olduğu bu bina yıkılıp yok olmuştur. Cami kitabesinde "Emirlerin Emiri, Adil, Müeyyed, Muzaffer, Fasıkları Kahreden, İsyankârları Mahveden" gibi üstün sıfatlarla anılan Zahreddin Mahmud hakkında yapmış olduğumuz çalışmalarda, onun kitabe geçtiği şekilde Tacıkızıl (altın taç) isimli babasının (ki yukarıda belirtildiği gibi asıl adı Esen Kutluğ idi) adına Kayseri'de bir mahallenin olduğunu, bu mahallede bir de mescidinin bulunduğunu Osmanlı tahrir defterlerinde görmekteyiz.⁴ Bu mahalle

3 Alaaddin Eretna'nın yaptırdığı Köşk Medresesi, aslında medrese olmayıp tekke (Hangâh) idi ve Sultan Eretna burasını Evhadüddin Kirmani tarikatına (Ahi Evran da bu şeyhin Kayseri'de talebesi idi) tahsis etmiştir. Çayırdağ, Kayseri Köşk Medresesi'nin Hangah (Buk'a) Olduğu Hakkında 1657 Yılında Alınan Mahkeme Kararları, ERÜ, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü, VI. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı Sonuçları ve Sanat Tarihi Sempozyumu Bildirileri, Kayseri – 2002, s. 259 – 280.

4 Mehmet İnbaşı, 1500 (H.906) Tarihli Kayseri Tapu Tahrir Defteri, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Kayseri 2009, S. 7; Refet Yinanç - Mesut Elibüyük, 1584 (H.992) tarihli Kayseri Tapu Tahrir Defteri, Kayseri Büyükşehir

bugün sur içinde (İçeri Şar), Yoğun Burç ile Atatürk Evi arasında idi. Bu mescit de maalesef buradaki diğer mescitler gibi ellili yıllardan sonraki imar faaliyetleri arasında yok olup gitmiştir.⁵

Belediyesi Kültür Yayınları – Kayseri 2009, s. 39; Hüseyin Cömert, 19. Yüzyılda Kayseri, Kayseri 2007, s. 168

5 Mehmet İnbaşı, XVI. YY. Başlarında Kayseri, Kayseri İl Kültür Müdürlüğü, Kayseri 1992, s. 55. Bu defter Başbakanlık Osmanlı arşivinde 387 numarada kayıtlı olup Karaman ve Rum eyaletlerinin icmal defteridir. Defterde Kayseri'nin 199-231 sayfalarında kaydı bulunmaktadır. Tacıkızıl Mescidi 221.

Zahreddin Mahmud'un merkeze çağrılmasından 2 yıl sonra, 1335 yılında Sultan Ebu Said Bahadır Han vefat etmiş, devlette saltanat kargaşası çıkmış, hanedandan birçok üye, kendilerini destekleyen emirler sayesinde sultanlık iddiasına kalkışmışlardır. Bu karışıklıkta Emir Mahmud da bu saltanat kavgalarına iştirak etmiştir. Bu hadiseler arasında hanedandan Arpa Han'ı destekleyen Emir Mahmud 1339 yılında, bu sırada Anadolu Valiliği'ne tayin edilmiş bulu-

sayfadadır ve vakıfları kayıtlıdır.

nan ve hükümdar adaylarından Musa Han'ı destekleyen Celayir Şeyh Hasan tarafından, yanındakilerle birlikte Mugan Kışlağı'nda öldürülmüştür.⁶

Emir Mahmud'un evladından, kendisinden sonra Kayseri ve civarında Eretna ve Osmanlı idaresinde görev almış bir kısım idareciler ve şahıslar bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi Ürgüp'ün Taşkın Paşa (Damsa) köyünde cami, medrese ve türbe gibi sanat değeri yüksek birçok vakıf eserler bırakan oğlu Taşgun (Taşkun, Taşkın) Paşa'dır. Gerçekten buradaki eserler, Türk sanat tarihinde önemli yeri olan yapılardır. Hele caminin ahşap minber ve ahşap mihrabı harikulade sanat değerini haizdir. Bu minber ve mihrap maalesef camiden çıkarılarak önce Kayseri Müzesi'ne getirilmiş, sonra da Ankara Etnografya Müzesi'ne taşınmıştır. Bugün bu eserler Etnografya Müzesi'nin en nadide eserlerindendir. Taşkın Paşa'nın Selçuklu tarzındaki kümbet türbesi de caminin bitişiğinde, külliyesine dâhil olarak bulunmaktadır. Onunla ilgili fazla malumatımız olmayan hayatında, Eretna idaresinde yüksek bir emir olarak görev yaptığı anlaşılmaktadır. 1350 tarihli bir satış senedinde kendisi, “Yüceler Yücesi, Bütün Yükseklikler ve Güzel Huylar Sahibi, Büyük Adam, Devletin Direği, Hükümdarların Desteği, Sultan ve Padişahların Güzidesi, Halk Babası” gibi yüksek unvanlarla anılmıştır.⁷ Yine *Şerh-i İrşad* isimli kitabın ithaf kısmında o, “Büyük Emir, Uyanık Vezir, Yükseklikler Semasının Kutbu, Feleküddin Taşkun Bey” olarak anılmıştır. Üstün sanat değerini haiz eserlerine bakıldığında onun sanata ne kadar önem verdiği, bu konuda nasıl yüksek zevk ve kültüre sahip olduğu anlaşılmaktadır. Onun çok harap olan ve mülkiyeti şahıslara geçen medresesini,

6 Prof. Dr. Faruk Sümer, Anadolu'da Moğollar, Selçuklu Araştırmaları Dergisi I, Ankara 1970, s. 85-92, 93-95, 96.

7 M. Zeki Oral, Anadolu'da Sanat Değeri Olan Ahşap Minberler, Vakıflar Dergisi, 1962, S. V, s. 64, 65.

Vakıflar Bölge Müdürlüğümüz esnasında kamulaştırmış ve restore ettirmiştik.

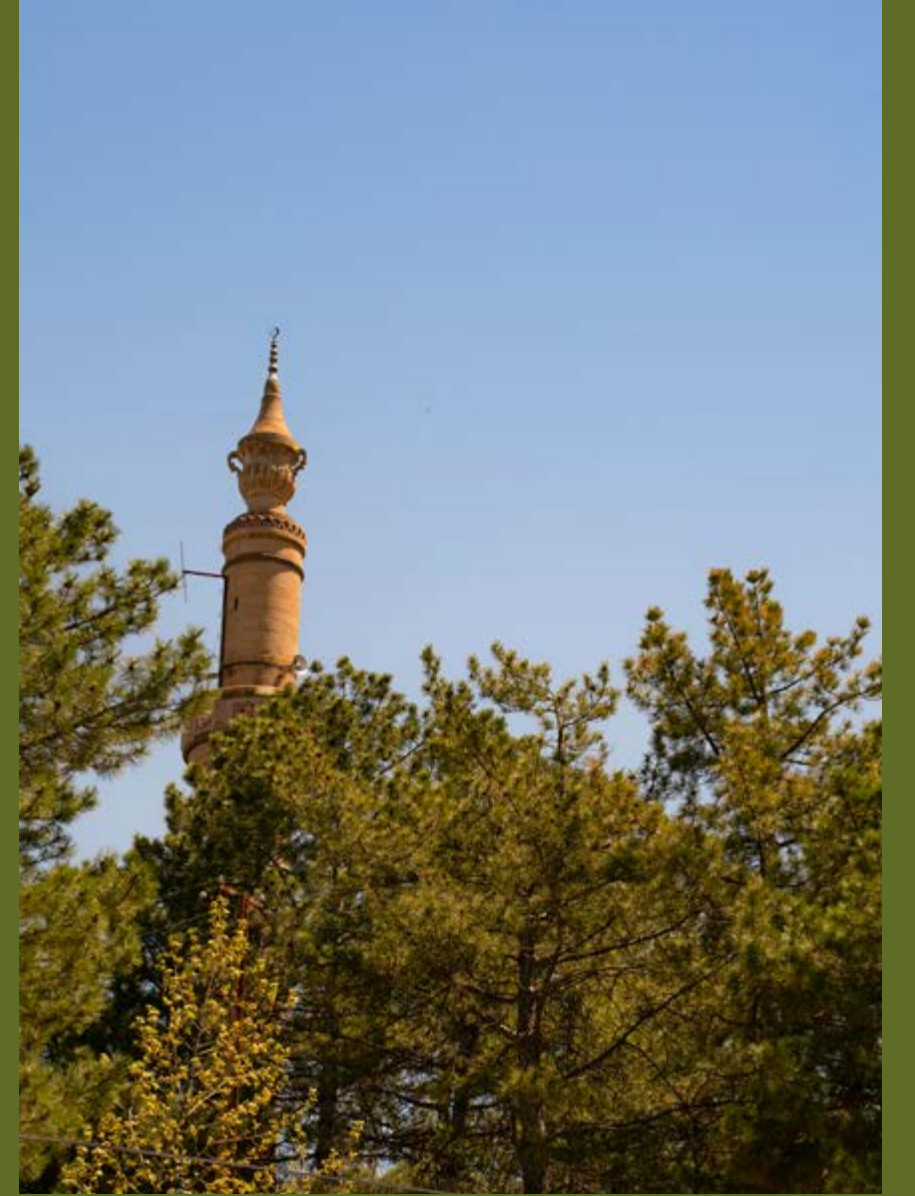
Taşkın Paşa'nın külliyesindeki kümbetinde ve mezar taşında herhangi bir yazı ve tarih bulunmadığından onun ölüm tarihini bilmemekteyiz. Herhâlde hayatında iken yaptırmış olduğu türbesine, ölümü ile kitabelerin yazılabileceğini düşünmüş, ancak bu mümkün olmamıştır. Onun diğer yapılarında da kitabesi bulunmamaktadır.

Taşkın Paşa'nın ismi, dedesi Tacıkızıl gibi Kayseri'de bir mahalleye verilmiştir. 16. yüzyıl Osmanlı tahrirlerinde “Taşgun” ismi ile geçen bu mahalle,⁸ 20. yüzyıl başlarına kadar “Taşkincık” şeklinde süregelmiştir.⁹ Söz konusu mahalle şehirde, Düvenönü'nden Eski Sanayi'ye doğru giden caddenin (Osman Kavuncu Cad.) batısındaki Bozatl-Küçük Mustafa mahalleleri yerinde idi. Taşkincık Çeşmesi ismi ile, şimdi yok olmuş tarihî bir çeşmesi de vardı. Burada ona ait bir mescit de var mı idi, bilemiyoruz.

1970-71 yıllarında Kayseri Müzesinde asistan olarak çalışırken meşhur Belediye Başkanı Mehmet Çalık'ın zamanında, Belediye eski mahallelerdeki yıkıma devam ediyor, ben de sık sık buraları dolaşıyor, bu yıkım esnasında herhangi bir tarihî eserin yıkılıp ortadan kaldırılmasına mani olmaya çalışıyordum. Yine bir gün eski Taşkın Paşa (Taşkincık), yeni Küçük Mustafa Mahallesi'ndeki yıkımları görmek üzere bu mahalleye gitmiştim. Yıkılan eski evler arasında bir Selçuklu tarzı medrese binasının kalıntısı ile karşılaştım. Yapının tonoz kemerinin ağız kenarı üzerinde yarım yıldızlı Selçuklu motiflerinin bulunduğu eyvan gözükiyordu. Burada hemen yıkımı durdurarak bir koşu Kiçikapı'da bulunan Belediye'ye geldim. Büyük bir

8 İnbaşı, 1500 Tarihli Tapu Tahrir Defteri, s. 7; İnbaşı, 1570 Tarihli Tapu Tahrir Defteri, s. 25; Yinanç – Elibüyük, C. I, s. 32, 33.

9 İnbaşı 17. Yüzyıl Kayseri Avarız ve Cizye Defterleri, Kayseri 2011, s. 14; Cömert, s. 85-89.

Zahireddin Mahmud ailesinden fertlere, 15. ve 16. yüzyıl Osmanlı tahrir defterlerinde rastlamaktayız. Buralarda kaydedildiğine göre, bu ailenin mülk ve vakıf olarak hisselerinin bulunduğu üç yer bulunmaktadır. Bunlar Sarımsaklı, Palas ve Kalkancık'dır.

şansla Başkan'ı yerinde bularak, yıkılan mahallede böyle bir tarihî yapının ortaya çıktığını, burada herhangi bir

yıkımın yapılmaması gerektiğini, çıkan kalıntılar üzerinde müzenin bir çalışma yapmasının uygun olacağını, heyecanla

haber verdim. Başkan Mehmet Çalık bunun üzerine, derhâl zabıta müdürünü çağırarak, anlattığım durumu nakletti ve orada yıkımın durdurulmasını istedi, O da “emredersiniz” diye odadan çıkıp gitti. O gün akşam olmuştu. Ertesi gün sabah erkenden, yıkılan Küçük Mustafa Mahallesi’ne geldiğimde ortada ne bir kalıntının, ne de eski evlerin kalmış olduğunu, bütün bunların gece boyunca yok edildiğini acı içinde gördüm. Durumu tekrar Başkan’a intikal ettirmekte bir

fayda yoktu. Çünkü yıktırdığı diğer onlarca tarihî eser gibi bunu da imara mani diye yıktırıp yok ettirmişti. Şimdi düşünüyorum da Taşkın Paşa’nın ismini alan bu mahallede, onun kendi anıyla anılan Ürgüp’ün Taşkın Paşa köyünde yaptırmış olduğu gibi, burada da bir medrese ve belki bunun etrafında bir külliye inşa ettirmiş olması kuvvetle muhtemeldir. Ancak ne çare ki bu konuyu araştırıp açığa çıkarmamız ve tarihî yapıyı korumamız mümkün olmamıştır.

Taşkın Paşa’nın çocuklarına gelince, bunlardan Süleyman isimli oğlu, yukarıda bahsi geçen *Şerh-i İrşad* isimli kitabın ithaf bölümünde “**Yüce Emir, Şan ve Şeref Sahibi, Muhterem, Sayısız İhsanlar Yapan, İkrâm ve Şefaathler Babası**” gibi övgülerle anılmıştır. Süleyman Bey’den başkaca bir malumat bulunmamaktadır.

Yine külliye de baldaken tarzında, ayaklara dayanan kemerler ve bunların üzeri kubbe ve külahla örtülü türbede bulunan mermer lahit şeklindeki mezar taşlarında 1351 yılında vefat ettikleri yazılı olan Hızır ve İlyas Beğ ile 1355 yılında vefat ettiği yazılı Hasan Beğ’in Taşkın Paşa’nın yakınları, herhâlde çocukları olduğu tahmin edilebilir. Devrin âdetine aykırı olarak babalarının isminin mezar taşına yazılmamış olması, bizim kati bir kanaate varmamızı engellemektedir. Ancak bu ölüm tarihlerinin Taşkın Paşa’nın yaşadığı zamana uyması ve Hızır Beğ’in aşağıda geçecek Kayseri’deki aile fertlerinin babası olarak gösterilmiş bulunması, bunların Taşkın Paşa’nın çocukları olmasında şüphe bırakmamaktadır. Taşkın Paşa’nın köyündeki eserlerine ait M. 1352 tarihli vakfiyesinin vakıf kaydı, Karaman Eyaleti Vakıfları Tahrir Defteri’nde bulunmaktadır.¹⁰

Zahireddin Mahmud’un Kayseri’de isminin geçtiği bir başka belge, 1525 yılında Tekgöz Kaplıcası ve etrafındaki Kalkancık Köyü dâhil çok büyük bir araziyi çocuklarına vakfeden Saide Hatun’un vakfiyesidir. Bu vakfiyede Saide Hatun, vakfettiği hamamı ve arazinin gelirlerini “Emir-i Muazzam Zahireddin Mahmud’un oğlu Emir-i Mükerrrem ve Muhterem Taceddin Mesud’un torunlarından İbrahim Bey ve onun evladına tahsis ettiği” kayıtlıdır.

Bu kayda göre Zahireddin Mahmud’un Taşkın Paşa’dan başka, yine üst rütbede

¹⁰ Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluk, Fatih Devrinde Karaman Eyaleti Vakıfları Fihristi, Ankara 1958, s. 51. Kayıtta, Taşkın Paşa ve babası Zahireddin’in isimleri karıştırılmıştır.

görevlerde bulunmuş Emir Taceddin Mesud isminde bir oğlunun daha bulunduğunu anlamış bulunmaktayız. Yine vakfiyeye göre Taceddin Mesud’un sülalesi 16. yüzyıla kadar devam etmiş ve bunlardan İbrahim isminde bir çocuğa ve ondan olacak torunlarına gelirler bağlanmıştır. Saide Hatun’un ise aileye ne türlü bağlılığı olduğu belli değildir. Herhâlde İbrahim’in annesi ve ailenin gelinidir. Saide Hatun’un mezarının, vakfetmiş olduğu Kalkancık köyünde bulunduğu vakıf kayıtlarında belirtilmiştir. Bugün de bu köyde tepelik bir alanda, sonradan yenilenmiş ve başka bir isimle anılan bir

türbe bulunmaktadır. Bu türbede Saide Hatun’la birlikte aileden bazı şahısların medfun olduğu şüphesizdir.

Zahireddin Mahmud ailesinden fertlere, yukarıda bahsi geçen 15. ve 16. yüzyıl Osmanlı tahrir defterlerinde rastlamaktayız. Buralarda kaydedildiğine göre, bu ailenin mülk ve vakıf olarak hisselerinin bulunduğu üç yer bulunmaktadır. Bunlar Sarımsaklı, Palas ve Kalkancık’dır. Sarımsaklı zaten kendi merkezleridir. Kalkancık ise yukarıda belirtildiği gibi aileden Saide Hatun’un vakfidir. Bunlara ilaveten Palas’ta da hisseleri bulunmaktadır.

1484 tarihli tahrir defterinde (s. 83,84) Sarımsaklı köyünde Hızır Çelebi’nin oğlu Muzaffer Çelebi’nin köyün yarım mülk hissesine sahip olduğu kayıtlıdır. Buradaki Hızır Çelebi’nin isminin, Taşkınpaşa köyünde mezarı bulunan Hızır Bey’den geldiği malumdur.

1500 tarihli defterde (s. 105) yine Sarımsaklı köyünde Hızır Beğ oğlu Mustafa (Muzaffer) Çelebi’nin mülkü bulunduğu kayıtlıdır.

Yine 1500 tarihli defterin 106. sayfasında Palas köyünde Hızır Beğ Çelebi’nin kızı İnam Paşa’nın mülkü olduğu kayıtlıdır.

1570 tarihli defterde (s. 111) Sarımsaklı köyünde Evlad-ı Tacıkızıl’dan Hızır Çelebi’nin oğlu Muzaffereddin Mahmud Çelebi evladının vakfı bulunduğu belirtilmiştir. Burada Muzaffereddin Mahmud’a dedelerinin isminin verildiği görülmektedir.

Yine 1570 tarihli defterin 138. sayfasında Kalkancık Mezrası’nda, mezranın (ekinlik) malikâne gelirinin (Saide) Hatun Mescidi vakfına ait olduğu belirtildikten sonra, o sıradaki vakfa tasarruf eden evladın Emir Mahmud’un oğlu Musa, Şemseddin’in oğulları Hoca Mehmed, İbrahim ve Seyfeddin ile Hamza kızı Mani (Mahi) oldukları kaydedilmiştir. Bu ibareden Şemseddin’in Saide Hatun’un kocası, Hoca Mehmet (Hacı), İbrahim, Seyfeddin ve kızı Sitti Hatun’un anneleri olduğu anlaşılmaktadır.

1584 tarihli defterde (s. 191) yine Sarımsaklı köyünde, Tacıkızıl evladından Hızır oğlu Muzaffer Çelebi evladının vakfından bahis bulunmaktadır.

Aynı defterin 344. sayfasında, Kalkancık köyündeki Saide Hatun vakfinin, Emir Mahmud oğlu Musa Şemseddin’in oğulları Hacı ve İbrahim ile Seyfeddin ve Şemseddin’in kızı Sitti, Hamza’nın kızı Mahi’nin tasarrufunda olduğu tekrar kaydedilmiştir.

Saide Hatun vakfının evladı, yani Muzaffereddin Mahmud’un torunları bugün de Kayseri’de mevcuttur ve çeşitli soyadları bu vakıfta hisse sahibidirler. ■

Son Kürtüncüydü Gitti, Zanaat Bitti

Ahmet Sıvacı

Faruk Nafiz'in, yıllar yıllar önce yazdığı "Han Duvarları" adlı şiirindeki o garip yolcu, belki de kendisiydi, ya da Maraşlı Şeyhoğlu Satılmış, İnce-su'ya düştüklerinde bu kervansarayda konakladılar, bu handa soluk aldılar mı kim bilir. Merzifonlu Kara Mustafa Paşa'nın yaptırdığı bu kervansarayda o devri yaşıyor, o sesleri duyuyor, acıları hissediyorum. Ve ben son kürtüncüyü aramıştım, rüzgârın şarkıları, inleyen taş duvarlara bir şeyler anlatırken.

"Uzun bir yolculuktan sonra İnce-su'daydık

Bir handa, yorgun argın, tatlı bir uykudaydık."

İçeri girmiştım geniş kapıdan. Tarih, sekiz mart otuz yedi sanki.

Sanki *"Soğuk bir mart sabahı... Buz tutuyor her soluk"*

Ürpermiştim. Adeta zamanda bir yolculuk. Adeta rüya âleminde, hayal âleminde bir zaman dilimi. Garip, tuhaf, korku veren bir duygu. Yorgun atların nal sesleri. Yorgun yolcuların uykulu gözleri.

Hasta adamların öksürükleri, aksırıkları, iç çekişleri. Garip, kimsesiz, yoksul, çaresiz, perişan, üstlerinde yamalı urbarların bulunduğu insanların ürkek, korkak, hayata küsmüş bakışları.

"On yıl var ayrırım Kıadağı'ndan Baba ocağından yar kucağından

Sakalları birbirine karışmış adamlar. Gece karası rengini kim bilir hangi yokluğun, hangi cephenin, hangi gurbetin yolunda yitirmiş kar-beyaz sakallar.

Avurtları birbirine çökmüş adamlar. Otuzunda seksenlik gösteren yüzler. Ne yaşadığı ne öldüğü bilinmeyen adamlar. Dedesini Yemen'de babasını Çanakka-le'de, karındaşını bilmem ne cephesinde yitirmiş kimsesizler. Sarıklarının, beş köşeli kasketlerinin altına saklanmış

adamlar. Ve harp bezgini, yokluk vurgunu, ayrılık yangını, hasretin kor ateşi üzerinde başı kabak, yalın ayak yürüyen, sürünen adamlar.

Yolcuyum bir kuru yaprak misali Rüzgârın önüne katılmışım ben." Rutubet kokan han duvarları. Küf

kokan şilteler. Yağ kokan isli, titrek, ülfelik, solgun, ölü benizli bir ışık. Kan terleyen bir ışık. Kan kusan bir ışık.

"Şişesi is bağlamış bir lambanın ışığı" Ölümle kol kola gezen korkunç bir yalnızlık. Sadece sesi rüzgârın. Sadece ışıltı rüzgârın kapısız, camsız odalarda.

Ve sadece iniltisi taşların. Yüzlerce sarı, soluk, yaşlı, üzgün, soran bakışların izlerini taşıyan yüzyıllık taşların. Son kürtüncüyü arıyorum karanlık, ince hastalıklı adamların nefes alışlarını hissettiğim, inleyişlerini duyduğum, sessiz çığlıklarına kulaklarımı tıkadığım han

odalarında. Gün doğuyor, gün batıyor, yağız atlar, kışnıyor, tekerlekler inliyor, kurt masalları anlatılıyor, odunun değil, çalı çırpının değil adeta yüreklerin yandığı ateşin etrafında. Ben son kürtüncü, namıdiğer son semerciyi arıyorum taa dört göbek ötesinden. İşte o an adeta Faruk Nafiz gibi bir ölüm rüyasından uyanıyorum. Ya da bir kâbustan kan-ter içinde. Kara Mustafa Paşa'nın ruhu geziyor bütün karanlık odalarda. Gariplerin ruhu inliyor. Dağı, taşı, kurdu, kuşu inliyor tek mil İncesu'nun.

*“Garibim namuma Kerem diyorlar
Aslı'mı el almış harem diyorlar”*

Kirpiklerim ıslanıyor. Kirpiklerim ıpslak oluyor kimseler görmeden, kimseler duymadan, gizlice, Kara Mustafa Paşa Kervansarayı'nda. Neredesiniz Ey! Bahtı katran karası insanlar. Neredesiniz Ey! Gurbetten gurbete düşen garipler garibi. Neredesiniz Ey! Sen hancı? Sen yolcu? Ve ben hâlâ son kürtüncüyü aramıştım yüreğimde sönmüş bir umut, İncesu'nun bu buram buram tarih kokan Kara Mustafa Paşa Külliyesi'nde.

Tut ki tarih otuz yedi. Tut ki tarih iki bin dokuz, mayısın yirmisi. Fark eder mi? İşte o an hancı oldu birileri sanki bu kervansarayda.

*“Hancı, dedim bildin mi Maraşlı
Şeyhoğlu'nu*

*Gözleri uzun uzun burkulu kaldı
bende”*

Gülümsedi o hayali birileri. Gülümsedi üzgün, solgun, adeta bir suçlu gibi ezik bu kervansarayda. Konuştu yutkunarak. Bir şeyler söyledi. Bir şeyler anlattı. Bir şeyler fısıldadı.

“Dedi Hana sağ indi ölü çıktı geçende”

Son kürtüncü. Üstelik dördüncü kuşağın sonuncusu. Senin otuz yedi'de kervansarayda gördüğün dedesinin babasıydı. Yürüyoruz hayali kişi ile. Otantik yapılar arasında. Otantik duvarlar yanından. Kimselerin değerini bilmediği, belki de hiç bilmeyeceği, yıllara kafa tutmuş ve hâlâ dimdik ve hâlâ gururlu ve hâlâ

onurlu Kara Mustafa Paşa Külliyesi'nin eteklerinde. Ve otantik bir çarşı. Ya da sokak. Ya da cadde. Ya da kapalı, son nefesini vermek üzere otantik dükkânlar. Tarihin son mazlumları.

İşte burası. Son kürtüncü. Yarı karanlık bir dükkân. Osmanlı Mimarisi'nin son izleri. Osmanlı'nın son gözyaşlarından belki de sadece birkaç damla. Birkaç hüznün. Birkaç anı. Taş duvarlar, taş kemerler. Ahşap ve artık son demlerini yaşayan kapı. Ahşap, geniş pencere pervazları. Ağacın eğilişi, bükülüğü. Burası, ayakta durmakta direnen bir tarihin son çizgileri. Son görüntüleri ve son karesi. Bu çok çok eski dükkânın üstünde bir tabela : “KÜRTÜNCÜ HACI YUSUF”UN YERİ” İçeri girmiştim. Alışlagelmedik bir

manzara. Yeni kuşakların bilmediği, görmediği, belki de boş gözlerle seyredeceği, belki de anlamsız bulacağı ahiliğin soluk görüntüsü. Nedir ahi? Boş verin. Zanaatın çırpınışı bilin o kadar. Nedir zanaat? Loncaların içinde bir kol. Meslek dalı. Kürtüncülük gibi.

Lonca? Kürtüncülük? Seni teknoloji çocuğu. Gülümsen bir yüz karşılıyor bizi. Ayağa kalkıyor saygısından. Elindeki kocaman eğri iğneyi ya da çuvaldızı hemen arkasındaki, büyüklü küçüklü iğnelerin, daha doğrusu çuvaldızların bulunduğu

yastığa saphıyor ve elini uzatıyor.

İncecik bir adam, incelik bir sakal ve ince, nazik tavırlar. İnsana güven veren bakışlar. İnsana huzur veren bir yer ve sıcak bir karşılama. Ortam beni rahatlatıyor. O bir süre susuyor. Sonra naylon iplik takılı eğri büyük iğneyi ya da çuvaldızı sapladığı yerden yeniden alıyor ve bu defa içi berdi adı verilen bir tür uzun kamışgillerden bitki basılı kanaviçe, başka adıyla telise saphıyor. Daha sonra öğreniyorum ki tedirginliğinde haklı Hacı Yusuf Usta. Çünkü ulusal bir

gazete onunla röportaj yapmış ve onu rencide edici şeyler yazmış.

Sevecen bir adam. Hoşsohbet bir adam. Kısa zamanda kaynaşmış, dost olmuştuk Hacı Yusuf Usta ile. Etrafa göz gezdirmiştim. Tam karşıda artık nesli tükenmek üzere olan, belki de asla gelmeyecek müşterileri bekleyen, tamamlanmış, adeta bir sanat eseri gibi duran rengârenk kürtünler. Kibar adıyla semerler. Eski bir soba ve üstünde çaydanlık. Tatlı sert konuşuyordu. Hani unuttuğumuz Türk töresinde olduğu gibi. Misafir ağırlamaktan zevk alan, misafire ne ikram edeceğini şaşırان Türk insanı gibi. Kendi elleriyle çay ikram etmişti bana. Anlat demiştim ona. Gözleri zaman zaman uzaklara dalıyordu. Yorgun gözlerinde bazen hüznün bazen mutluluk görüyordum.

Adı, Hacı Yusuf Kocataş. Namıdğer

Kürtüncü Hacı Yusuf Usta. Doğma büyüme İncesu’dan. 1943 Bulgurcu Mahallesi doğumlu. İncesu’nun tanınmış simalarından Kürtüncü Hazım Ağa ile Hatice Hanım’ın üçü kız dördü erkek yedi çocuğundan biri. Ona anlatmasını rica ediyordum yeniden. Yine o yorgun ama sevecen gözleri uzaklara dalıyor ve kesik kesik anlatmaya başlıyordu:

“Biz dört göbek kürtüncüyüz. Ben, dayım, dedem ve dedemin babası kürtüncülük zanaatını yaparız senelerdir. Sen de elli sene, ben deyim yüz sene.

— Nasıl yani Yusuf Usta?

— Mahmut Usta anne tarafımdan dedemin babasıydı. Kel Kürtüncü namı ile bilinen Bekir Usta dedemdi. Hacı Bekir Usta dayımdı. Bir de ben, etti mi dört göbek?

— Peki baban Yusuf Usta?

— Rahmetli babam Toprak Mahsulleri

Ofisinde bekçiydi. Bazı zamanlar Ziraat Hayvancılık Teşkilatında mevsimlik işçi olarak da çalışırdı. Yedi kardeşlik. İncesu’daki her aile gibi geçim sıkıntısı içindeydik. O devirlerde yoksulluk vardı. Herkes gibi biz de zar zor geçiniyorduk.

Gözlerinin nemlendiğini hissediyordum. Hem anlatıyor hem de elindeki çuvaldızı daha bir başka batırıyordu kanaviçenin tam kalbine. “Hani derler ya ‘Hayatım roman’ diye. İşte benim hayatım da kitaplar dolusu roman. Geçim şartları çok ağırlaşmaya başlamıştı. Zavallı babam, garip babam namuslu, dürüst, temiz bir insandı. Yedi bebeye bakmak kolay mı? Yedi bebe ne istemez? Ekmek mi istemez? Giyecek mi? Sonra, dayım Hacı Bekir Turunç Ağa’nın erkek çocuğu yoktu. 1948 yılında zanaat öğretmek için beni istedi babamdan. Yedi yaşında dayımın dükkânına gitmeye başladım. İlkokulu

Kara Mustafa Paşa’da okuyordum. İki kapılıydım. Ama dayımın nüfuzunda değildim.”

— Yusuf Usta unutmadan sorayım.

Senin o çocukluk yıllarında kürtüncülük işi nasıldı?

— O yıllarda kürtüncülük bir fabrika gibi işlerdi. Trabzon’dan bile deli atlar

gelirdi taa bizim buralara.

Yusuf Usta Kara Mustafa Paşa Kervansarayı’nın arka giriş kapısının hemen yanına dikilmiş bir ağacı eliyle işaret etmişti.

— Şu şemsiye ağacı var ya? İşte ona deli atlar bağlanır ve atlar burada nallanır, bu çarşının kürtüncü esnafı da ona kürtün yapardı. Senin anlayacağın kürtüncü esnafı, dur durak bilmeden fabrika gibi çalışırdı.

Hacı Yusuf Usta o günlerin heyecanı ile doluydu. Zevkle anlatıyordu ve ben de zevkle dinliyordum. Hemen sordum Hacı Yusuf Usta’ya;

— O yıllarda buranın kürtüncü esnafı kimlerdi hatırlıyor musun?

— Dedemdi, baba dediğim dayımdı, dedemin kardeşiydi. Senin anlayacağın hep bir akrabaydık. Hatta sana bir şey söyleyeyim mi, o devirlerde memura kız vermezler kürtüncü esnafına kız verirlerdi. Her evlenen altı berdi yastık çeyiz verirdi. Kayseri kale içi esnafı beş yüze yakın berdi yastık alırlardı.

Hacı Yusuf Usta’nın berdilerinin Sultan Sazlığı’ndan geldiğini öğreniyorum. Kanaviçe dediği telisin de Hindistan ya da Pakistan’dan geldiğini anlatıyordu bana. Kayseri’deki tüccarlardan alındığını söylemişti. Üstelik yarda hesabı. Kanaviçelerin ya da telislerin akşamları kadınlar tarafından oyuklandığını yani dikildiğini, sonra da kendisinin berdileri içine doldurarak bastığını, preslediğini ifade ediyordu.

— Nasıl yapıyorsun presleme işini?

— Bilek zoruyla.

Hacı Yusuf Usta bir delikanlı gibi birden kalkıyordu ayağa. Onun bu çevikliğine hayret etmişim. Sonra eline boş bir telis alarak içini berdiyle dolduruyordu. Elinde uzun bir demir çubuk vardı. Daha sonra Hacı Yusuf Usta şaşkın bakışlarını arasında bileğiyle telis çuvalın içine baskı yapıyordu. Onun pazılarındaki damarların adeta yerinden fırlayacakmış gibi şiştiğini görüyordum. Müthiş bir şeydi bu! Adeta makinelere

meydan okuma. Adeta teknolojiye isyandı. Baş kaldırma. Adeta etten, kemikten bir pres makinesi. Benim şaşkın bakışlarım arasında göz açıp kapayıncaya kadar yarısı presleniyordu telisin. Hacı Yusuf Usta devam ediyordu anlatmaya:

“Askerlik çağım geldi. 1963 yılında on birinci ayda ve yirmi beşinde, 6. Er Eğitim Tugayı Amasya’ya askere gittim. *Artvin Hopa’ya usta birliğine gittim ve oradan da tezkere aldım. Sene 1965.*”

Son Kürtüncü Yusuf Usta askerlik dönüşünde yine çocukluğunun geçtiği Aşağı ya da kürtüncüler çarşısında dükkân açar. Yirmi üç yaşındadır. Taşı sıkça suyunu çıkarır. Allah güç verir ve yoğun bir şekilde çalışmaya başlar. “Ya Bismillah!” diyerek. Hem de gece yarılarına kadar. Hem de gaz lambasının altında. Niye gaz lambasının altında? Elektrik mi var o zamanlar? Yokluk diz boyu. Ama çalışmak gerek.

Dişle, tırnakla. Alın teri dökerek. Helalinden. Hem de beş kuruş parası olmadan. O zamanlar çarşıda kürtüncü olarak kimler yok ki? Tam on tane kürtüncü dükkânı. Kürtüncü esnafı. Öyle ya! En gözde zanaat kürtüncülük. Paraya para demiyor. İş çok. At eşek, katır gani. Çarşıda dedesi, seferberlikte başına bit düştüğünden dolayı kel kalan ve kel kürtüncü namı ile bilinen dedesinin kardeşi Bekir Ağa, dedesinin oğulları.

İşler de iyidir o sıralar. Her köyden günde her gün en az beş tane at, eşek, katır gelir. Yusuf Usta günde en az dört kürtün yapar. Serde gençlik var. Güçlü kuvvetli, bir yağız delikanlı. İyi kazanır Yusuf Usta. Paraya para demez o yıllarda. Eee! Ne kaldı şimdi? İki başlı olmak. Evlenip, yuva kurmak, çoluk çocuğa karışmak. Eskilere kadar gidiyordu. Yıllar ötesine. Kaytan bırıklık, yağız, yakışıklı, civan gibi bir delikanlı olduğu günlere doğru. Çalışmaktan, helal kazanmaktan, ellerinin nasır tuttuğu yıllara doğru.

“*Sene 1966 Salırlı’nın torunu, Cacıkçı Mustafa’nın kızı Hikmet’e dünür gönderdim anamı ve on beş gün sonra da evlendik.*

Sekiz ay sonra da baba ocağımdan ayrıldım. İncesu’da kiraya çıktım. Kıracılık zor. O zamanın behrinde elli bir kafalı altın karşılığı sekiz bin dört yüz liraya ev satın aldım. O zamanlar günde 1 kafalı altın kazanıyordum.”

İşe bakın. Yusuf Usta elli bir günde bir ev sahibi olabiliyormuş. Kürtüncülük para basan bir zanaat. Müşteri beklemez öyle dükkânda oturup. Hatta müşteri gelmesini bile istemezmiş. Kim kız vermez kürtüncü ustasına? Kim itibar etmez? Maaşçılık da neymiş?

Devir değişir. İşler azalmaya başlar. Teknoloji her yerde salgın bir hastalık gibi. Hani denir ya “Tüfek icat oldu mertlik bozuldu.” diye. İşte öyle bir şey. Traktör çıkar. Atlar da eşekler de, katırlar da birer birer çekilir sahneden. Toprağı traktörler sürer gayrı. Yüğü traktörler taşır. Sapı traktörler çeker. Ürgüp, Zelve, Göreme Avanos, Uçhisar’dan gelenler gelmez olur. Günde dört tane yaptığı kürtün haftada 1 taneye düşer. Onu bile alan çıkmaz. Gayrı ne arayan vardır ne de soran. Ev geçim ister. Üç bebe okula

gidiyor. Ne yemez? Ne içmez? Ne giymez? Teknolojiye, makineleşmeye yenik düşer Kürtüncü Yusuf Usta. 1975’te kapatır dükkânı.

O eski parlak günler yerini karanlığa bırakır. Allah büyük. Elbette yarattığının rızkını verir. Çalışmak gerek. Didinmek gerek. Bir yerlerde çocuklarının nafakasını çıkarmaya çalışır Yusuf Usta. Gün gelir emekli olur. Gün gelir hacca gider. Aradan yıllar geçer. Tarih 1996. İçinde bir şeyler kıpırdar. Kürtüncüler çarşısına düşer yeniden. Oysa çarşıda

ne dede vardır ne dedesinin kardeşi ne de kürtüncüler. Yalnızlık, sessizlik; bu buram buram tarih kokan kürtüncüler çarşısını, bu otantik yapıları sarar. Ama o duramaz. Açar dükkânı yeniden. Başlar yine kürtün yapmaya. Hacı Yusuf Usta elindeki eğri kalın iğneyi, yok, yok, çuvaldızı umutsuzca bitmek üzere olan kürtüne saplarken soruyorum.

— Yine kürtün yapıyorsun. Kim alacak bunları?

— Hiç kimse.

Turistik minyatür kürtünler yapsan

İncesu Belediyesi de yardımcı olsa sana. Onları pazarlasalar. Hem senin hem İncesu’nun adı duyulsa. Belediyenin görevi bu. Yapmak zor değil. Hatta yurtdışına bile. Neden olmasın?

Bu sözlerime, bakışlarını çok uzaklara götürerek ve derin bir iç çekişle acı acı gülümsemişti sadece.

“*Niye yapıyorsun o zaman ?*”

Cevap vermemişti. “Gel” diyordu bana. “*Sana bir şey göstereceğim.*” Dükkândan çıkmıştık. Bu yalnızlığa terk edilmiş kürtüncüler çarşısının hemen girişindeki bir dükkânın kilidini açmıştı ve bana; “*Bak*” diyordu. “*Ne görüyorsun içeride?*” Bakmış ve donup kalmıştım. İçeride bir yığın, rengârenk kumaşlardan yapılmış kürtünler vardı. Tozlu ama adeta bir sanat eseri gibi, adeta bir tablo gibi öylece bekliyorlardı. Anlamıştım ki o her sabah sanki bir devri yaşatmak istemiş gibi, nostalji yaşamak istemiş gibi, artık şimdilerde hayatta olmayan dedelerinin, bütün kürtüncülerin ruhlarını yâd etmek, anılarını yaşatmak istemiş gibi dükkânını açıyordu. Heyecanla anlatmıştı bana yeniden.

“*Bunlar, eski halılar, kilimler. Bu naylon iplik. Bu bedrinin basıldığı demir. Bu kasi çuvaldızı. Bu dikeş çuvaldızı. Bu da oyuklama çuvaldızı. Bu tığ. Bu berdiyi kesmek için bağ bıçağı. Kürtünün burasına ser kapan denir. Yani oturulan yer. Burası ön kaş. Burası arka kaş. Burası da topuz. Buralar hayvanın sırtını acıtmasın diye battaniye dikilir. Eşeklerde 35-50 cm. Hayvanın büyüklüğüne göre el becerisi ile tahmini olarak ayarlarım bu açın.*”

Son kürtüncü Hacı Yusuf Kocataş’ın ellerini sıkıştımtım. Nasırlı ellerini. Öpülesi ellerini. Onu, kürtüncüler çarşısının yalnızlığında, kimsesizliğinde, kendi dünyasına, acı tatlı anlarıyla, bırakmış ve ayrılmıştım oradan.

Son kürtüncü bu dünyaya veda etti. Bugün aramızda yok. Bir dükkân dolusu kürtünlere alıcı çıkmadı.

Artık ne at vardı ne eşek çünkü. ■

Suretialem Fotoğraf Derneği Başkanı

YUSUF KARTAL

ile Söyleşi

Mustafa İbakorkmaz

■ Yusuf Kartal'ı okurlarımızın tanımasını istiyoruz. Bize kendinizi tanıtır mısınız?

● 1962 Kayseri doğumluyum. 1979 Kayseri Endüstri Meslek Lisesi elektronik bölümünden mezun oldum. 1980 sonrası Fransa'da dil eğitimi aldım. Bir süre sosyoloji okudum. Türkiye'ye döndüğümde Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesinin ilk öğrencilerinden oldum. 1986 yılında amatör fotoğrafçılığa başladım. Uzun yıllar matbaa sektöründe çalıştım, bu dönemde endüstriyel fotoğraf çekimleri yaptım. İki çocuk babasıyım. Emekliyim. İş hayatıma son verdikten sonra tüm emeğimi derneğimize ve fotoğraf sanatına harcıyorum.

■ Sanata ilginiz nasıl başladı? Fotoğrafla yolunuz nasıl kesişti?

● Çocukluğumuzdan beri güzel olan her şeyi sevmeyi, korumayı öğrendik. Şehrimizde Selçuklu eserlerinin çokluğu, beni sürekli buralara çekiyordu. Camiler, medreseler, hanlar, hamamlar... Bu güzellik yüklü tarihî eserler hep ilgimi çekiyordu. Sürekli bu nasıl bir sevdadır ki, aşk ve sevgi ki bu nakışları o dönemin insanlarına yaptırmış diye hayretle incelerdim. Sanki o dönemlerde yaşıyormuş gibi olurdu. Bizim çocukluğumuzda Kayseri çok daha başkaydı. Tarih bir yönüyle durağan bir hâldeydi. Yüzyıllardır var olan tarihî eserler, Kayseri'nin eski mahalleleriyle bir uyum

içerisindeydi. Yıllar içerisinde şehir peyderpey gelişti. Yeni yollar, yeni mahalleler oluşurken, şehrin eski silüetini oluşturan mahalleler yavaş yavaş tarihe karıştı. Anılarımızda kalmaya başladı. Bu değişimleri gördükçe fotoğrafın belgesel özelliği de zihinimde belirginleşti diyebilirim. Zamanın herhangi bir anında çekilen fotoğraf, o zamanı ve o mekânı kayıt altına alıyordu. Eski fotoğraflarda kalan şehri gördükçe çektiğim her fotoğrafın geçmişte kalan bir şehrin hatırası ve hafızası olduğunu anladım. Böylelikle fotoğrafın önemli bir boyutu, önemli bir işlevi netleşmiş oldu. Sonraki zamanlarda, fotoğraf aracılığı ile hayata dair güzellikleri kadraja sığdırmaya çalış-

tım. Hayata dair güzellik ve fotoğrafın güzelliği arasındaki ilişkinin peşine düştüm. Hâlâ bu doğrultuda çalışmalarına devam ediyorum. Biraz önce söylemiştim. Zamanında yaptığım meslekten dolayı endüstriyel fotoğraflar çekmeye başladım. Ama zamanla fotoğraf benim için profesyonelliğin ötesinde bir hobi olarak hayatımdaki yerini aldı.

■ **Anlaşılan, genelde yaşananın aksine profesyonel endüstriyel fotoğrafçılıktan amatör fotoğrafçılığa bir yolculuğunuz olmuş. Bu durum sizi rahatsız etti mi? Yoksa sanat anlayışınıza bir katkısı oldu mu?**

● Matbaa sektöründe çalışmak, ister istemez kitaplarla, dergilerle, yazıyla, fotoğrafla içli dışlı bir mesleği icra etmek demek. Zaten özellikle bizim gençlik dönemlerimizde matbaacıların arasından edebiyat dünyasıyla oldukça ilişkili insanlar da çıkardı. Nitekim

Derneğimizin kuruluşuyla birlikte Kayseri’de fotoğraf eğitimleriyle ismimizi duyurduk. Devamında Kayseri Büyükşehir Belediyemizin destekleriyle fotoğraf yarışmaları düzenledik. Kayserimizin tarihî ve doğal güzelliklerine yaptığımız gezilerle Türkiye genelinde Kayseri’imizin adını duyurduk. Bu sayede artık her hafta fotoğrafçılar gruplar hâlinde Kayseri’ye gelerek yılkı atları başta olmak üzere, tarihî ve doğal güzelliklerimizi, yöresel yemeklerimizi ve tüm güzelliklerimizi tanıtan fotoğraflar çektiler.

ben de matbaa sektöründe çalıştığım yıllarda bu tür ilişkiler içerisinde oldum. Mesela

geçtiğimiz yıllarda Bursa’da yayımlanan İpek Dili dergisini hatırlıyorum. Bu derginin tase-

rım ve baskı işlerini yaparken dergiye çıkaran isimlerle iş gereği bir araya gelirdik. Edebiyat dünyası ve yazarlarla çok da bilinmeyen bir ilişkisi vardır matbaacılığın. Şayet matbaacının da bu işlerle ilgisi varsa, ilişkiler doğal olarak daha farklı geliyor. Kurulan insani ilişkiler oldukça ufuk açıcı olabiliyor. Her iki taraf için de. İşinin ehli bir grafiker mesela bir derginin ya da kitabın sunumunda kaçınılmaz bir yer tutar. Öte yandan, normal ticari ilişkilerle mesleğini icra eden bir matbaacı görsel birikimi olan bir edebiyat

adamından tasarım ve baskı kalitesi adına çok şey öğrenir. Bu tür etkileşimleri ben de yaşadım. Endüstriyel çekimlerini yaptığım ürünlerde kitap okurluğumun, edebiyat adamlarıyla kurduğum ilişkilerden edindiğim zevk inceliğinin etkilerini yansıtmaya çalıştım. Daha güzele ulaşmak adına, çekimini yaptığımız ürünlerin ticari başarısına katkı sağlamak adına iş dünyasının bana kattığı çok şeyi kendi zihnimde diğer birikimlerimle harmanladığımı söyleyebilirim. Tabii ki bunlar yıllar içerisinde, profesyonel meslek

hayatının zorluklarıyla birlikte bir tecrübeye dönüştü.

Endüstriyel fotoğrafçılıktan sonra ticari faaliyetlerimi bitirdim. Sanatsal ve hobi fotoğrafçılığına döndüm. Fotoğrafın alt yapısını bu dönemde iyi öğrendiğim için sanat hayatımda bunun çok faydasını gördüm. Bunun yanında iyi bir sinema izleyicisi oldum küçüklüğümden beri, kitap okumak, müzik dinlemek, şiir okumak gibi alışkanlıkların bu yolda yürümemde kendime ve sanatıma büyük katkıları oldu. Bir sanatçı hayatın detaylarına ilgisiz kalamaz. Sanattan beslenerek profesyonel hayatımı şekillendirirken, yıllar sonra ticaret hayatının sanatıma kattığı şeyleri değerlendirmek ve yararlanmak da benim için ilginç bir tecrübe oldu diyebilirim.

■ **Suretialem Fotoğraf ve Sinema Sanatı Derneğinin kurucusu ve hâlen başkanısınız. Bize derneğin kuruluş hikâyesini anlatır mısınız?**

● Sanat, bir yönüyle haddinden fazla bireyseldir, şahsidir. Fakat bir başka yönüyle de sanatçı kolektif bir deneyime ihtiyaç duyar. En azından, sanatının toplumsal bir boyutu istemese de oluşur. Çünkü sanatı ister toplum için yapın, ister sadece sanat yapmak için yapın hiçbir sanatçı, ürettiği eserle baş başa kalmak istemez. Böyle bir şeye tahammül de edemez. Sanat paylaşılmak içindir. Bir de meselenin sanatın ve sanatçının gelişimiyle ilgili boyutu var. Bir sanatçı kendini

toplumdan ne kadar uzakta konumlandırırsa konumlandırır, sanat çevrelerinin dışında kalamaz. Bu tahammül edilebilir bir yalnızlık değildir. Sanatçı kendini geliştirmek için, birikimini, tecrübesini artırmak için diğer sanatçılarla ilişkili olmak durumundadır. Biz de öncelikle, sosyal medya üzerinden fotoğraf sanatçılarıyla iletişim kurduk. Sosyal medya üzerinde oluşturduğumuz gruplar gösterdiğimiz titizliği çabucak fark etti. Kısa zamanda gerek yurt içinden, gerekse dünyanın farklı ülkelerinden kıymetli fotoğraf sanatçılarıyla iletişim kurduk. Geniş bir ağ oluşturduk. Epey bir müddet bu şekilde çalışmalarımızı sürdürdük. Daha sonrasında fotoğraf sanatçılarının ihtiyaç hissettiği konularda dayanışma sağlamak, iletişimimizi sürdürmek için tüzel bir kişilik kazanma gereği hâsıl oldu. Arkadaşlarımızla, sanatçı dostlarımızla görüş alışverişlerinde bulunduk. Ardından bir dernekleşme gereği ortaya çıktı. Gerçi şehrimizde daha önce de kurulan fotoğraf dernekleri vardı. Ama tek dernek bazen yeterli olmayabiliyor. Çünkü kişisel farklılıklar, sanat görüşlerinde düşülen ayrılıklar gibi birçok farklı nedenle farklı bir dernek ihtiyaç hâline gelebiliyor. Biz de bu ve benzeri gerekçelerle dernek kurma kararı aldık. Derneğimizi 2012 yılında kurduk. Bahsettiğim gibi bu sürecin öncesinde zaten sosyal medyadan fotoğraf grubu olarak boy gösteriyorduk. Türkiye genelinde tanıştığımız fotoğ-

rafçı arkadaşlarımız da dernekleşme sürecimizi içtenlikle desteklediler. Derneğimizin kuruluşuyla birlikte Kayseri'de fotoğraf eğitimleriyle ismimizi duyurduk. Devamında Kayseri Büyükşehir Belediyemizin destekleriyle fotoğraf yarışmaları düzenledik. Kayserimizin tarihi ve doğal güzelliklerine yaptığımız gezilerle Türkiye genelinde Kayseri'mizin adını duyurduk. Bu sayede artık her hafta fotoğrafçılar gruplar hâlinde Kayseri'ye gelerek yıllık atları başta olmak üzere, tarihi ve doğal güzelliklerimizi, yöresel yemeklerimizi ve tüm güzelliklerimizi tanıtan fotoğraflar çektiler. Şehrimize turizmne de bu şekilde katkılarda bulunduğumuzu düşünüyorum.

■ **Sosyal medyayı baştan beri etkin kullanmak size ne sağladı? Pandemi sürecini dernek olarak nasıl yaşadınız?**

Evet, biraz önce derneğimizin kuruluş sürecinde, hatta öncesinde sosyal medyayı etkin bir şekilde kullandığımızı söylemiştim. Pandemi hayatımızın merkezine gelip oturmadan önce de sosyal medyadaki etkinliklerimiz oldukça yoğun bir şekilde devam ediyordu. Fakat bunun yanı sıra gündelik hayatın içerisinde de yoğun çalışmalarımız oluyordu. Hatta hayata geçirmek istediğimiz birçok projemiz vardı. Gelin görün ki pandemi süreci her sanat dalı gibi fotoğrafı da etkiledi. Önce pandemiyle birlikte, oluşturduğu yeni şartlarda yaşamı öğrenmeye başladık. Bu süreçte bütün dünyada

olduğu gibi Türkiye'de yaşayan fotoğrafçılar da pandemi günlerinin belgesel fotoğraflarını çekmeye başladı. Pandemiye konu alan fotoğraf yarışmaları bu döneme ayna tutarak fotoğraf kaynağı oldu. Dünya tarihinde pek rastlanmayan bu dönemi vizörümüzle belgelemekten geri durmadık.

Malumunuz, pandemi süreci, eğitim alanında daha öncesinde bu kadar yaygınlaşacağını tahmin edemeyeceğimiz şekilde uzaktan eğitimin yaygınlaşmasını getirdi hayatımıza. Biz de bu süreçte, dernek olarak online eğitimler düzenledik. Türkiye genelinde tanınmış fotoğraf hocalarını, kursiyerlerimizle ve üyelerimizle buluşturduk. Erciyes Üniversitesiyle birlikte yaptığımız online sunumlarla fotoğrafçılara ve fotoğraf sevenlere destek olduk. Bu açıdan bakıldığında, kısıtlanmış günler yaşasak da elimizdeki imkân-

ları verimli bir şekilde kullanmak için elimizden geleni yaptığımıza inanıyorum.

■ **Kuruluşunuzdan beri yaptığınız etkinliklerden akılda kalıcı olanlar nelerdi? Neler yaptınız? Şöyle bir geriye dönüp baktığınızda ne düşünüyorsunuz?**

- Biraz önce belirttiğim gibi her derneğin kuruluş gerekçeleri var. Bu gerekçeler derneklerin farklı hizmet alanlarına odaklanmasından da kaynaklanıyor. Biz kurulduğumuzdan beri yaptığımız çalışmalarda fotoğraf temel eğitime önem verdik. Özellikle sonrası fotoğraf sanatçısına kaldığı için temel fotoğraf eğitimi kaçınılmaz bir önem taşıyordu. Biz bu konuya özellikle eğildik. Üyelerimize ve katılımcılarımıza temel fotoğrafçılık konusunda çok iyi bir eğitim verdiğimizden inanıyorum. Bu eğitimleri tamamladıktan sonra Türkiye çapında tanınır

olmayı başaran öğrencilerimiz ve üyelerimiz oldu. Hepsinden daha önemlisi Türkiye'de Kayseri'nin fotoğrafik açıdan önemli ve değerli bir şehir olduğunu gösterdik.

Fotoğraf sanatçıları özgün kadrajlar yakalamak için Türkiye'yi çok farklı bir açıdan değerlendiriyorlar. Bu yüzden, İstanbul, Kapadokya, Mardin ve benzeri birçok şehir fotoğrafçıların ilgi alanındadır. Biz yaptığımız çalışmalarla Kayseri'de fotoğraf sanatçılarının ilgisini çekecek, buraya gelip fotoğraf çekmelerini belki kaçınılmaz kılacak alternatifler olduğunu gösterdik. Erciyes başta olmak üzere, şehrimizdeki tarihi eserleri, Kapuzbaşı, Koramaz Vadisi gibi doğal güzellikleri ülkedeki fotoğraf sanatçılarına tanıttık. Yıllık atları mesela. Dünya çapında fotoğrafçıların ilgisini çekmeyi başardık. Bu çalışmalar sanatsal anlamda bir değer taşımanın yanı sıra şehrimizi ülkemizde ve tüm dünyada tanıtmak açısından da önemliydi. Biz fotoğrafı, sanatı sevdiğimiz kadar şehrimizi de seviyoruz. Sevdiğimiz şeylere verdiğimiz değeri, ortaya güzellikler koyarak göstermek istiyoruz. Bunu kendimize görev sayıyoruz bir yerde.

■ **Güzel çalışmalarınızdan biri de hatırladığım kadarıyla Medrese dergisiydi. Onu da analım isterseniz?**

- Şahsım adına, dergicilik benim gençlik yıllarımda daha yaygın ilgilendiğim bir konuydu. Gençliğimden beri Kayseri'de çıkan dergilere

daima destek oldum. Dergiciliğin zor şartlarda yürütülen bir uğraş olduğunu iyi bilirim. Bizzat dergi çıkarmış olmasam da küçük çaplı dergicilik maceralarına şahitlik etmişliğim vardır. Özellikle esnafılık yaptığım yıllarda şehirde çıkan kimi dergilere özellikle,

karınca kararınca da olsa maddi destek verirdim. Her ne kadar daha öncesinde dergicilik yapmış olmasam da içimde bir ukde olarak kalan bir şeydi dergi çıkarmak. Medrese dergisini de bu duygu ve düşüncelerle bir grup arkadaşımınla birlikte çıkardık. Sonunu bile bile bu maceraya atıldık. Medrese dergisi, Kayseri'de dergicilik tarihi açısından bakıldığında en ilginç dergi örneklerinden biri oldu. Bir edebiyat dergisi değildi. İçerisinde tasavvuf, felsefe, gezi yazıları, fotoğraf sanatçılarının portfolyolarına da yer verilen bir der-

giydi. Şehrimize eli kalem tutan, düşünce üreten ama fikirleriyle, yazılarıyla pek de dolaşıma girmeyen önemli isimlere sayfalarımızda yer verdik. Ali Biraderoğlu ve rahmetli Aydın Karakimseli yazar kadromuz arasında yer aldı. Medrese kuşe kâğıda, tamamı

renkli ve kaliteli bir baskıyla yayımlandı. Şehirde yayımlanan bu niteliklere sahip belki birkaç dergiden biri oldu yayımlandığı dönemde. Benzer bir dergi olarak belki sadece Eyvan dergisinden bahsedebiliriz. Medrese dergisi beş sayı yayımlandı. Altıncı sayısı tasarımı tamamlandığı hâlde matbaaya gidemedi. Sonuçta bir bölünme olarak algılanmasını istemem ama örnek bir dergi oldu. Kayseri'nin ciddi bir dergiye ihtiyacı olduğunu açığa çıkarmış oldu. Sağ olsun daha sonra Kayseri Büyükşehir Belediyesi bizim

kapatmak durumunda kaldığımız Medrese dergisini daha ileri taşıyan, uzun soluklu bir dergi çıkarınca buna daha çok sevindik. Şehir Kültür Sanat ve Düşünen Şehir dergileri, görevini tamamladıktan sonra yayın hayatına son veren Medrese dergisinin bıraktığı boşluğu fazlasıyla doldurmuş oldu. Zaten biz de bu dergilerin takipçisi olduk. Zaman zaman yazı ve fotoğraflarımızla Şehir Kültür Sanat'a destek verdik. Beş sayı yayımlamak bile bizim içinde bulunduğumuz ekonomik şartlar düşünülüğünde bir başarıydı. Bu başarı hissi de kısa ömürlü olsa bile içimizde yıllarca sakladığımız dergicilikle ilgili ukdeyi giderdi. Bunları düşünerek şehir adına bir görevi yapmanın da ayrıca huzurunu yaşadığımı söyleyebilirim. Zor ve zahmetliydi ama çektiğimiz zahmete değdi. Bakın aradan yıllar geçmesine rağmen hatırlayan biri veya birileri varmış. Belki bundan sonra Kayseri dergiciliği üzerine çalışma yapan birileri bir yerlerde karşılaşacak ve şaşıracak. Eğer bu kısa macera hayırla yâd edilirse o da daha güzel olur. Tadından yenmez.

■ **Geçtiğimiz günlerde, bir sergiyle birlikte derneğinizin yeni yerinin açılışını yaptınız. Bir de yeni bir projenin başlangıcıydı bu açılış. Yeni projenizi bize anlatır mısınız?**

● Suretialem Fotoğraf ve Sinema Sanatı Derneği olarak, akranlarımızla, sanatçı dostlarımızla birlikte hareket etmenin, kendimizle ilgili ihtiyaçları

gidermenin yanı sıra başka hassasiyetlerimiz de var. Dernek olarak gençlere özel bir önem veriyoruz. Daha önce kendi imkânlarımızla gençler için eğitim programları, ser-

Gençlik ve Spor Bakanlığının Gençlik Projelerine, çok iyi hazırladığımız bir projeyle müracaat ettik. Bunun sonucunda yeni bir yerimiz ve daha geniş imkânlarımız oldu. Suretialem Kahve olarak gençliğe hem kafe hizmeti hem de titizlikle hazırladığımız kitaplığımızla hizmet vermeye başladık.

giler, fotoğraf merkezli geziler düzenledik. Fakat imkânlarımız gönlümüzden geçen hizmetleri vermek açısından kısıtlı olabiliyordu. Bunun yanı sıra, her ne kadar gençler açısından asla herhangi bir sorun teşkil etmeyecek bir dernek olsak da özellikle ebeveynlerin dernek faaliyetleriyle ilgili duyacağı muhtemel kaygıları da anlıyoruz. Bu yüzden görünmeyen bir engel de oluştuğunu gözlemliyorduk gençlerle iletişimimizde. Karşılaştığımız engelleri aşmak adına, Gençlik ve Spor Bakanlığının Gençlik Projelerine, çok iyi hazırladığımız bir projeyle müracaat ettik. Bunun sonucunda yeni bir yerimiz ve daha geniş imkânlarımız oldu. Suretialem Kahve olarak gençliğe hem kafe hizmeti hem de titizlikle hazırladığımız kitaplığımızla hizmet vermeye başladık. Ayrıca spor eğitimleri, fotoğraf eğitimleri vereceğiz. Zaman zaman duyuracağımız etkinliklerle ortaokul,

lise ve üniversite öğrencilerine ücretsiz fotoğraf eğitimleri vereceğiz. Şehrimizin doğal güzelliklerini ve tarihî mekânlarını tanıtacağız. Bunun yanında spor etkinliklerimiz

olacak. Bu vesileyle böyle güzel bir projeyi Kayseri'ye kazandırmaktan dolayı çok sevinçliyiz. Bakanımız sayın Dr. Mehmet Kasapoğlu'na ve Gençlik ve Spor Bakanlığımıza da teşekkürlerimizi borç biliriz.

Bu proje de başlangıçta pandemi sürecinin engeliyle karşılaşmıştı. Fakat kontrollü normalleşmelerle birlikte projemiz hayata geçti. Geçtiğimiz günlerde sözünü ettiğiniz açılışımızı gerçekleştirdik. Sağ olsunlar açılışımıza kültür hayatıyla ilgisi olan bürokratlarımız davetimizi kabul ederek katıldılar. Davetimize yanıt veren gençler, dernek üyelerimiz de bu güzel günümüzde bizimle birlikte oldular. Suretialem Fotoğraf Kahve'mizi açtığımız gün, ayrıca bir de taşınmaz kültür varlıklarımızı konu edinen bir fotoğraf sergisini de açtık. Bu sergide şehrimizin taşınmaz kültür varlıkları çok değerli fotoğraf sanatçılarının gözünden

nasıl algılanıyorsa, bizimle güzel fotoğraf kareleri olarak buluştu. Sergimiz bir süre açık kaldı. Açılış gününden sonra da gelip sergiyi gezen dostlarımız oldu. Böyle şeyler hiç olmuyor desek yanlış olur. Ama şehrimizde nadir olarak gerçekleşen türden bir etkinlikti. Bunu başarmış olmak, ilgililerden de olumlu geri dönüşler almak bizi mutlu etti. Suretialem Fotoğraf Kahve'de zaman zaman çeşitli etkinliklerimiz olacak. Eğitim programlarının yanı sıra zaman zaman beğenilere seslenecek sergiler de düzenleyeceğiz. Şimdiden buradan duyurmuş olayım. Özellikle gençler, fotoğrafa ilgi duyan gençler mutlaka bizi takip etsinler. Bizimle iletişim hâlinde olsunlar. Gelsinler ziyaret etsinler. Oturup çaylarını içsinler, kitaplarını okusunlar. Burada fotoğraf sanatçılarıyla, yazar ve şairlerle karşılaşp tanışma imkânı da bulabilecekler. Bizim gençliğimizde böyle şeyler hemen hemen yok gibiydi. Bu tür mekânlar, bu tür hizmetler adeta bir hayal gibiydi. Herkesin böyle hayalleri olmayabilir. Ama hayali olan gençler için böyle bir mekân var. Bilmelerini isterim.

■ **İyi bir okursunuz. Hayatınızda kitap ve sanat arasında nasıl bir bağlantı kurdunuz?**

● Kitap ve sanat bir ikili. Birbirini tamamlayan bir bütün. Okudukça okuduklarınızı sanat yoluyla icra ediyorsunuz. Tabii kitap deyince kimilerimizin hiç hoşlanmadığı bir konu. Kitap okumanın gerekliliği,

iyi bir şey olduğu anlatılıp duruyor. Herkes kitaba önem atfediyor. Ama kitapla ilişki kurmak herkesin harcı değil. Kitabın hayatımızın hem bu kadar içinde, hem de bu kadar dışında kalışının birçok nedeni olabilir. Ama ben kendi açımdan bakınca şunu söyleyebilirim: Kitap okumak eğer bir görevse o işten zevk almak zor. Gençler genellikle bu yönüyle bakıp kitaptan uzaklaşıyorlar. Ama kitapların dünyası farklı bir dünya. Eğitici öğretici kitaplar bu tür kitaplara ilgisi olmayanlara elbette çok sıkıcı gelecek. Ama okurken zevk alınacak o kadar çok tür ve çeşit kitap var ki. Önemli olan zevkimize uygun kitapları bulup onları okumak. Dedim ya zevk değilse bir eziyet. Ben bunun çok farkında bir okurum. Ben öğrenmek için okumam. Keyif almak için okurum. Ama bu şekilde okurken bir şeyler öğreniyorsam buna da itiraz etmem tabii ki. Şiir okumayı severim mesela. Ya da roman ve hikâyeler. Severek okurum, çünkü seçerek okurum. Her yazarı her şairi sevmek de mümkün değil. Okuduğunuz kitabın yazarıyla biraz kafanız tutacak. Dilini seveceksiniz, üslubunu seveceksiniz. Ele aldığı konu ilginizi çekecek. Satırları, sayfaları sizi sürükleyecek. Yoksa kitap okumak güzel, kitap okumalıyız gibi klişe sözlerin ötesine geçmek mümkün değil. Okuma alışkanlığı edinmeyen kim varsa, hayatın içinde seveceği kitapla veya yazarla karşılaşmamıştır. Birilerinin zorlamasıyla, birilerinin sosyal baskısıyla, birilerinin

olmazsa olmaz tavsiyesiyle bu zevk edinilemez. Sevdiğiniz ya da sevmediğiniz yemekleri düşünün. Aynı öyle. Birinin çok sevdiği bir yemek sizin hiç hoşunuza gitmeyebilir. O ısrarla tavsiye ediyor diye sofrada karşınızdakinin çok sevdiği yemeği ıstırap içinde yemek zorunda kaldığınızı düşünün. Aynı buna benzer işte. Kim hangi kitabı seviyorsa sevsin. Hangi yazarı öneriyorsa önerisin. Hepsini bir kenara bırakırım ben. Sevdiğim yazarı, sevdiğim kitabı kendim seçerim. Tabii kitapla bu şekilde ilişki kurunca okumak zevkli oluyor. Ben böyle düşünüyorum. Başkası ne der bilemem tabii.

■ **Kaleden Kaleye Taş Ben Olaydım adında bir de kitabınız var. Buradan sadece okur değil aynı zamanda bir yazar olduğunuzu da öğreniyoruz. Kitabınızdan da söz edelim.**

● Babam, Kayseri Kalesi'nin o yıllardaki şekliyle oranın tanınmış esnaflarından biriydi. Evin tek erkek çocuğu olduğum için çok erken yaşlarımdan itibaren beni yanında iş yerine götürürdü. 1966 yılında, yani henüz beş yaşındayken başlar kalede hayatım. Babamın dükkânında geçirdiğim anları, zamanları on sekiz yaşıma kadar kale içi ve etrafını tek tek hafızama kaydettim. Hem çocukluk ve gençlik dimağının o sağlam kaydediciliği hem de yaşanan anıların güzelliği unutmama engeldi. Zaman zaman sohbetlerimizde dostlara anlatırdım o günleri. Belki bu anlatma

merasimleri de hafızamın bu anıları diri tutmasına sebep olmuştur. Bir ara yine bu anıları anlatırken rahmetli ağabeyimiz Emir Kalkan “Yaz bunları” dedi. Emir Kalkan da tıpkı benim gibi, çocukluğunun bir döneminde babasının esnaflığıyla ilgili anılara sahipti. Kanatsız Kuşlar Şehri adlı o güzel kitabında kendi anılarından yola çıkarak hikâyeler anlatmıştı. Emir Kalkan’ın ve birkaç samimi dostumun teşvikleriyle kale içi hatıralarımı yazmaya başladım. Kale içi geçmiş yıllarda Kayseri’nin sosyal hayatında unutulmaz günlerin yaşandığı, özgün karakterli insanların gün geçirdiği bir mekândı.

Ben de çocukluk yıllarımdan hatırlayabildiğim en erken zaman olan 1969’dan 1980 yılına, yani gençliğime kadar olan sürede Kayseri Kalesi ve çevresini bir çocuk gözüyle anlattım. Yaşıtım ve bizden bir kuşak öncesi okuyucuların hafızaları bu kitaptaki anılarla o zamana yolculuk yaptıran bir kitap oldu. Okuyanlardan çok güzel geri dönüşler, mahcup eden övgüler aldım. Çok güçlü, edebî yönü başarılı bir eser ortaya koyduğumu söyleyemem belki. Ama samimi ve içten bir üslupla gerçekten anıları canlandıran yazılar bu kitapta bir araya geldi. Aynı zamanda tüm kişisel yanlarıyla birlikte bir belge niteliği de kazanacaktır ilerleyen yıllarda.

- **Eski Kayseri hakkında yazdıklarınız tükendi mi? Acaba yeni bir kitap söz konusu olabilir**

mi? Yeni bir kitap düşünseniz eski Kayseri’yle ilgili neler yazardınız?

- Eski Kayseri’yi yazdıkça, anlattıkça yazmaktan başka çarem olmadığını anlıyorum. Ömrüm yeterse daha çok yazacaklarım var. Fırsat buldukça parça parça yazıyorum. Notlar alıyorum. Belki bu tür çalışmalar, başkalarının da hafızalarındakini bir şekilde açığa çıkarır diye bir düşünce de var. Çünkü bu tür kişisel tarih kayıtları, tek bir bakış açısının ürünü olabilir. Üstelik çok da öznel bir bakış açısı söz konusu. Aynı konuları, aynı yılları başka kalem-lerden okumak daha genel bir değerlendirme açısından önemli. Bakıyorum da şimdi bana yol gösteren, yazmam için destekleyen Emir Kalkan artık aramızda değil. Yarın biz de terk edip gideceğiz. Geride yaptıklarımız ve yazdıklarımız kalacak. Üstelik henüz hayatta olsak bile şehir gün gün değişimler yaşıyor. Hem de büyük değişimler. Mesela şu anda derneğimizin bulunduğu Sahabiye Mahallesi birkaç sene içerisinde eski hâlimden eser kalmayacak şekilde değişecek. Yani şu anda tam da bir kitap yazılacak bir durumda. Maalesef bir taraftan kentsel dönüşüm gerekirken ve gerçekleşirken bir taraftan da eski bir mahalleden de olacağız. Değişimlere kendimizi kapatmamız mümkün olmadığına göre, eskiyle irtibatımızı diri tutacak kayıtlara ihtiyacımız olacak. İşte bu ihtiyacı da bir açıdan fotoğraf karşılar-ken, bir başka açıdan da yazı

karşılıyor. O nedenle yazmak lazım. Mahalleler, sokaklar tarihe karışırken, bunlara tanıklık eden insanlar da tarihe karışıyor.

- **Vedalaşırken neler söylemek istersiniz?**

- Epeyce bir şeyler söyledim sanırım. Şehir dergisi okurlarıyla vedalaşıyoruz ama aracılığınızla bir kez daha gençlere çağrımı yinelemek isterim. Suretialem Fotoğraf Kahve gençleri bekliyor. Kitapla, fotoğrafla, sanatla, sohbetle, nezih bir ortamda gençlerimizle buluşmayı bekliyoruz.

- **Bu güzel söyleşi için teşekkür ederiz.**

- Ben Şehir Kültür Sanat dergisine teşekkür ediyorum. Kendi iletişim ağlarımızla dünya ve ülkemizle irtibat hâlinde olmaya çalışıyoruz. Fakat sadece fotoğraf camiasıyla sınırlı kalmak bazen yetersiz kalıyor. Suretialem Fotoğraf ve Sinema Sanatı Derneğinin hemşehrilerimiz ve derginizin ülkemizin her yanındaki okurları tarafından tanınmasını sağladınız. Tüm okurlarınıza selam ediyorum. ■

Şahmelik Tüf Kaya Oylukları

Dursun Çiçek

Kayseri’de yaşadığım için mi dağları, taşları, kayaları böylesine seviyorum; yoksa dağları, taşları, kayaları böylesine sevdiğim için mi Kayseri’de yaşıyorum bilinmez... Ancak bir şey var: Dağları, taşları, kayaları seviyorum. Bu sevgi elbette topraktan insana, insandan toprağa giden bir yolculuğun hikâyesi ile ilgili. Yoksa kuru kuruya sevgi olur mu? 18 yaşına kadar memleketimden seyrettiğim Erciyes’i 40 yıldır karşımdan, vadilerinden, ovalarından, yaylalarından, etrafındaki tepelerinden seyrediyorum. Aynı zamanda 40 yıldır da buradan doğduğum toprakları seyrediyorum. Kırşehir de Kayseri de aynı coğrafyanın şehirleri. Aynı topraktan, aynı taştan, aynı dağdan... Çiçekdağı ile Erciyes Dağı arasında gönül var sadece. İkisi de gönül dağının tezahürleri...

Kayseri ve Kırşehir’de hatta Niğde ve Nevşehir’de dağların, taşların hikâyeleri ile büyürüz biz. Taş olan insanlar, insan olan kayalar, dağa giden insanlar, erenler, dervişler, dağdan gelen eşkıyalar hep şiir şiir, türkü türkü sarar hayatımızı. Ama en çok da taşlı kayalı olanlar etkiler bizi. Kim bilir belki de ağırlığındandır.

Çocukken Kapadokya’yı gezerken, Ürgüp’te, Göreme’de, Ihlara’da nevrin dönmüştü. Kayaların, taşların bir dönemin canlı insanları olduğunu düşünmüştüm o çocuksu muhayyilemle. Çünkü hepsi masallarındaki devlere, hikâyelerimdeki dedelere, şiirlerimdeki ermişlere benziyordu. Babasına el kaldıran ve kaldırdığında taşla dönen çocuklar olmalıydı bunlar, ya da annelerini üzen kızlar... Bir eşkıyanın kendilerine zarar vermemesi için Allah’tan taş olmayı isteyen anne ve kızlarıydı bunlar aynı zamanda. Taşlar ve kayalar insandı benim çocuk muhayyilemde. En azından ben onları görürken onların da beni gördüklerini biliyor, hissediyordum.

*Taşa verdim yanımı
Toprak emdi kanımı
Oy dağlar oy dağlar oy dağlar oy*

*Azrail’e can vermezdim
Canan aldı canımı
Oy dağlar sümbüllü bağlar oy*

*Dağları duman aldı
Bülbülü figan aldı
Oy dağlar oy dağlar oy dağlar oy*

*Azrail’e borçlu kaldım
Bir canım var yar aldı
Oy dağlar sümbüllü bağlar oy*

Yunus dağlar ile taşlar ile aranırken biz de dağlar ile taşlar ile söylenerek Şahmelik Tüf Kayalıkları’nın yolunu tuttuk. Bölgeyi bize tavsiye eden arkadaş “Burnunuzun dibinde Kapadokya var ama bilmiyorsunuz” diye anlatmıştı. Biz de o merakla dağlardan, taşlardan, kayalardan konuşa konuşa gidiyoruz. Melikşah’ın yurdundan Şahmelik’in yurduna gidiyoruz bir bakıma...

Köye giderken bölge ile ilgili bilgi topluyoruz. Neden Melikşah değil de Şahmelik denmiş mesela hemen ilgimizi çekiyor ama sağlıklı bir bilgi bulamıyoruz. Ama Melikşah’la ilgisi olduğu muhakkak. Nitekim köyden bir dost bize Melikşah’ın Çukurova’ya geçerken burada birkaç gün konakladığını, dinlendiğini sonra da yoluna devam ettiğini, bundan dolayı da otağını kurduğu yere Melikşah dendiğini, daha sonra bunun Şahmelik’e dönüştüğünü, otağın kurulduğu yere kurulan

köye de Şahmelik dendiğini anlattı. Nitekim bulduğumuz bir bilgide de benzer bir anlatım var:

“Köyün ilk kuruluşu bugünkü olduğu yerde değildir, önce yer altı şehri denilen oyma kalede başlamıştır. Bu dönem Hititlere aittir. Daha sonra kayadan oyma evlerden ve burada bulunan kaya mezarlarından anlaşıldığına göre Kestelcik ve Gölcegiz beldelerinde de iskân etmişlerdir. Bundan sonra da Sarıfakılı’da da su kuyularından büyük inlerden anlaşıldığına göre hayvancılık amaçlı bu bölgeye de yerleşmişlerdir. Yine merdan kayalarının kaya yapısının kolay oyulabilmesi nede-niyle buralarda da yaşanmıştır. Zaten mezar kalıntıları hâlâ mevcuttur. Köyün mezarlığındaki mezar taşlarına bakıldığında Bizans, Roma ve Selçuklular tarafından da yerleşim yeri olarak

kullanılmıştır. Ünlü Selçuklu hanedanından olan Melikşah, Çukurova bölgesine geçerken burada otağını kurar ve bir müddet dinlenirmiş, ismini de oradan almıştır.”

Kayseri’den Develi’ye inerken Develi’ye girmeden Bakır-dağı yoluna girince yaklaşık 15 km sonra Şahmelik köyüne varıyoruz. Dümdüz bir köy. Köyden sola girmemiz gerektiği söylenmişti ki Allah’tan bölge ile ilgili ciddi anlamda levha-landırma çalışmaları yapmışlar. Bir müddet sonra ikinci bir levhayı da görünce daha da keyifleniyoruz. Çünkü bu tür yerlerde sağlıklı bir levha çalışması olmazsa aradığınız yeri bulmanız çok zor. Levhasız yerde ikili üçlü yol ayrımlarında çok yer kaçıırıyorsunuz.

► Şahmelik Kuş Evleri

► Şahmelik Asmalı Mağaraları

► Şahmelik Kaya Mezarları

► Şahmelik Peri Bacaları ve Sığınakları

► Güvercinlikler

Köyden sonra ikiye ayrılan yol ve dümdüz bir vadi... Önce güvercinliklerin olduğu bölgeyi geziyoruz. Kapadokya’daki, Erdemli bölgesindeki güvercinliklerin aynısı. Hatta vadiyi

görünce Erdemli’nin geniş ve yayılmış hâli dedim içimden... Yalnız büyüklük olarak Erdemli’dekilere göre çok büyük. Sanki kuş köşkü, kuş sarayı yapılmış. Çok etkileyici gerçekten. Burada da mezar olduğunu düşündüğümüz pek çok kaya yapısı var.

Ama asıl bizi etkileyen öyle bir kaya vardı ki sanki kayaları kazarak bir şehir yapmışlar. Kat kat kazılmış oyuklar, ambarlar, yerleşim odaları vb. bir sürü unsurlar. Bir kayadan nasıl bir yaşam alanı ve şehir çıkarıldığını görünce insanın taşta nasıl nefes verdiğini, imarın ne olduğunu daha iyi anlıyoruz. Taş böyle konuşturulur ve böyle konuşur diyerek Taş şiirini mırıldanıyoruz.

*Merhametsiz kalpleri sana benzetirler,
Sana dilsiz, sana ruhsuz dediler.
Hâlbuki senindir değirmendeki beste,
Seninle şekil verir ruhuna heykeltıraş.
Sana yanılır dert, sana vurulur baş.
Milyonlarca insanın, milyonlarca yıl taptığı taş...
Sütunlarla kemerler, kubbeler senden yapılır.
Senden yapılır Allah’a uzanan merdivenler
Namaz vakti Müslümanlara senden haykırılır.
Günahkâr insanı Allah taş edermiş.
Görmedim ama inanırım.
Hatta bir gün gelecek, gökten yağacaksın sanırım.
Taşlarda beka, taşlarda ebediyet...
Taştan başka tarihe ne bırakmış ki medeniyet!
Bir gün uzanırsın boylu boyunca musalla taşına,
Yine bir taş dikerler başına.
İşte o taştır insanoğlundan baki...
Üstünde bir tarih
Fatih
Ve huvel baki...*

Güvercinliklerden sonra ise asıl tuf kayalıkların olduğu vadi başlıyor. Gerçekten çok orijinal bir güzelliği var. Göz bazı şeyleri ilk gördüğünde manzarayı oluştururken o da çırpınıyor sanırım. Heyecanımız ve kalbimizin perişanlığı da bundan. Yeni bir şey görme, yeni bir tecelli ile karşılaşmadan belki de tüm hissettiklerimiz, yaşadıklarımız.

Köylüler şu an köyün bulunduğu yerde de bir yeraltı şehriden söz ediyorlar ama sanırım onunla ilgili herhangi bir çalışma henüz yapılmamış. Yeraltı şehri ile ilgili ilginç anlatımlar da var. Yeraltı şehrinin altından bir nehrin aktığına inanıyor bazı insanlar. Dedeleri kendilerine öyle anlatmış. Yine dedelerinin anlatımına göre 7/8 km uzunluğunda olan bu şehir çökmeler ve heyelanlar nedeniyle kapanmış, sadece 500-600 metrelik bir alana girebiliyorlarmış.

Kayseri’nin hatta Kapadokya’nın altının yeraltı şehirleri ile dolu olduğunu bildiğimiz ve gün geçtikçe bir yenisi bulunduğu ve tespit edildiği için aslında hiç şaşırmıyoruz anlatılanlara.

Belki büyüklük ölçülerinde hatalar olabilir ama şehrin olduğu muhakkak.

Biz yeraltı şehri bölgesini değil vadiyi tercih ettiğimiz için oraya da başka bir zaman geliriz diyerek yolumuza devam ediyoruz. Yolum iki tarafı, hatta tüm vadi tarlalarla dolu. Köylü tarafından ekiliyor biçiliyor. Tam yolumuzun üstünde köylünün birinin traktörünü saplandığı yerden çıkarmaya çalıştığını görüyoruz. Selamlaşıyor, muhabbet ediyoruz bir müddet. Bölge ile ilgili bilgileri teyid ediyoruz. Kaya mezarlarının olduğu bölgeyi gösteriyor. Yolum nereye kadar gittiğini anlatıyor. Gölceğiz dediği bölgedeki kaya mezarlarını işaret ediyor. En büyük yeri orası diyor. Ancak bazı yerleri göstererek bunların altının da böyle olduğu söyleniyor, ama bilmiyoruz diyor. Gerçekten dikkatlice baktığımız zaman gösterdiği yerlerin de benzeri yerler olduğunu fark ediyoruz.

Amcanın traktörünü aracımızın vinci ile bulunduğu yerden çektikten sonra yolumuza devam ediyoruz. Kaya mezarlarının olduğu yerdeyiz. Sanki bir köşk, bir konak gibi. İnsanların mezarlarına verdikleri değer aslında hayatlarına ve öte dünyalarına verdikleri değerle de doğru orantılı. Dünyayı cenneti unutmamak için yaşayan insan, mezarları ile de her an ölümü hatırlayıp cennet köşkünü unutmamaya çalışıyor.

20-30 civarında mezar olduğunu düşündüğümüz yerlerde herhangi bir remz, işaret yok. Köylülerin kimisi bunların Bizans-Roma döneminden kaldığını kimisinin de Hititlerden ve Friglerden kaldığını söylüyor. Sonuçta İmamkulu Kayası, Fraktin Kayası da bu bölgede olduğuna göre biz de Hititlerdir diyerek gidebildiğimiz yerlere kadar gitmeye devam ediyoruz.

Bir süre sonra yol bitiyor. Arabamızı uygun bir yere bırakarak sağ taraftaki tepeye tırmanıyoruz. Burada bile ilginç kayalıklar var. Gerçekten de peri bacaları oluşumu devam ediyor. Ekinler yeni yeni yeşerirken diğer taraftan da geçen yıldan nadasa bırakılan tarlaların görüntüsü çok güzel etkiler bırakıyor. Yaşanacak yer diyor arkadaşlardan biri. Ben de içimden yaşamı hatırlatan her yer yaşıyor ve yaşıyor hâlâ diyorum.

Bir kayayı veya taşı oyarak orayı şehir, mezar, depo, anbar, kuşlar için veya hayvanlar için barınak yapmak ile o kaya ve taş hâline getirerek başka mekânlara götürüp yeni mekânlar kurmak arasında bir fark yok aslında. İnsan toprağıyla dolaşıyor hayatın her anında. İnsan taşın ve toprağın akıllı bilinçli hâli. Varlığın aklı ve kalbi.

Dönüş yolunda yine aynı mekânı tekrar görerek Fraktin'e doğru yola çıktık. Dağlardan yollara doğru yuvarlanan kayalara bakıyorum. Yâdıma Bünyanlı Âşık Adnan Türköz'ün türküsünün sözleri düşüyor.

*Dağdan yuvarlandı kayalarımız
Gam ile yoğruldu bizim mayalarımız*

İnsan da hayat da çok farklı değil. Eksiden büyüklerimiz nasılsınız dendiğinde “Yuvarlanıp gidiyoruz” derlerdi. Bir şükür edası da olan bu söz aslında insanın bu dünya hayatının da kısa bir özeti. Son dönemlerde içinde oturduğumuz yurtlar biraz demire, çeliğe, cama ve betona dönüşse de biz kayadan, taştan, topraktan yaptığımız evlerde oturmayı fitratımıza uygun görürüz. Ne zaman bunalsak dağımıza, dağımızdaki mağaramıza, yani fitratımıza döneriz. Çünkü toprak insanın yurdu, aslı, anası.

Şahmelik gerçekten de türkü gibi, şiir gibi bir yer. Özellikle de baharın sancılandığı dönemde gitmek ayrı bir güzellik katıyor nazarınıza ve manzaranıza. Daha sonra yeraltı şehri için tekrar gelmek üzere Fraktin’e Gümüşören köyüne doğru yol alıyoruz. Kayalar solumuzda kalıyor, sağımızda buz gibi aktığını hissettiğimiz dere, rüzgârın yapraklardaki sesi yolu-muza eşlik ediyor. Dilimizde de içinde kaya olan türküler.

İki keklik bir kayada ötüyor
Ötme de keklik derdim bana yetiyor
Annesine kara da haber gidiyor

İki keklik bir dereden su içer
Dertli de keklik dertsizlere dert açar
Buna kara sevda derler tez geçer

İki keklik bir kayada yaslanır
Teke de bıçak gümüş kında paslanır
Bir gün olur deli de gönül uslanır

Yazması oyalı kundurası boyalı yâr benim
Aman aman yâr benim
Uzun da geceler yâr boynuma sar benim
Aman aman sar benim ■

KAYSERİ'NİN “İLK” LERİ... ANADOLU'NUN “İLK” LERİ...

Karum ya da Vabartum denilen pazar mahallelerinde yapılan ticaretlerle ilgili Kültepe’de bulunan tabletlerdeki sözleşmeler, senetler ve mektuplar Anadolu’da bulunan “ilk” yazı ve yazılı belgelerdir!

Mustafa Cingil

Bu ilkler...

Aslında sadece Kayseri özelinde değil, aynı zamanda Anadolu coğrafyasının da ilkleridir...

Tarihî dönemler; milattan 3.000 yıl önce, yani günümüzden yaklaşık 5.000 yıl önce Sümerlilerin yazıyı bulmaları ile “Tarih Öncesi” ve “Tarih Sonrası” şeklinde ikiye ayrılarak başlar.

Tarih Öncesi (Prehistoric) dediğimiz dönemler:

- ▶ Paleolitik Çağ / Yontma Taş Devri (MÖ 2.000.000-MÖ 10.000)
- ▶ Mezolitik Çağ / Orta Taş Devri (MÖ 10.000-MÖ 8.000)
- ▶ Neolitik Çağ / Yeni Taş Devri (MÖ 8.000-MÖ 5.500)
- ▶ Kalkolitik Çağ / Taş-Bakır Çağı (MÖ 5500-MÖ 3000)
- ▶ Maden Çağları (MÖ 3000-MÖ 1200)

Yazının Sümerliler tarafından bulunması ile de “Tarih Sonrası” dediğimiz dönemler başlar:

- ▶ İlk Çağ
- ▶ Orta Çağ
- ▶ Yeni Çağ
- ▶ Yakın Çağ şeklindedir.

▲ Kültepe

Bu tanımlamalardan da anlaşılacağı üzere “Tarih” yazının bulunması ile başlar.

ANADOLU’DA “İLK YAZI” KAYSERİ’DE BULUNMUŞTUR!

Günümüzden 4.000 yıl önce... Yani MÖ 2.000’lerde...

Mezopotamya’dan gelen Asur kolonilerinde bulunan tüccarlar için Kayseri-Kültepe...

Getirdikleri malları belli oranlarda ticaret vergisi ödeyerek sergileyip satışa sundukları adeta bir uluslararası ticaret ve fuar merkezi gibi idi.

Karum (ticaret merkezi) ya da Vabar-tum (bir nevi kervansaray) denilen pazar

mahallelerinde yapılan ticaretlerle ilgili Kültepe’de bulunan tabletlerdeki sözleşmeler, senetler ve mektuplar Anadolu’da bulunan “ilk” yazı ve yazılı belgelerdir!

Bu bağlamda Anadolu’nun tarihi de Kayseri’de başlar demek hiç de yanlış olmaz!

ANADOLU’DA TÜRKLER TARAFINDAN “İLK KİTAP” KAYSERİ’DE YAZILMIŞTIR

Anadolu’da Türkler tarafından yazılan “ilk” eser Kayseri’de telif edilmiştir. Bu çok önemli eser, “Keşfü’l Akabe”dir. Keşfü’l Akabe, Dânişmendliler dönemi Kayseri Emiri “İbnü’l Kemâl” diye bilinen

▲ Kültepe

“İlyas bin Ahmed” tarafından Farsça olarak kaleme alınmıştır.

İbnü’l Kemâl, bu çok önemli eseri, 1101-1105 yılları arasında yazarak, devletin kurucusu Dânişmend Melik Ahmed Gâzi’ye sunmuştur.

Keşfü’l Akabe çeşitli fasıllardan oluşur: Fasil; Evrenin iç içe geçmiş küreler sisteminden oluştuğu ve gezegenlerin de küre şeklinde olup bir yörünge üzerinde döndüğü anlatılır.

Fasil; Yerküre’nin şekli hakkında olup ayrıca Ay ve Ay tutulması hakkında çizimlerle birlikte detaylı bilgiler verir.

Fasil; Dünya’nın yapısı ile ilgili olup dünyanın 3/4’ünün su ile kaplı olduğu, güneş ve gezegenler çekim gücü sayesinde nasıl yerinde kalıyorsa suların da aynı çekim gücü sayesinde yeryüzündeki yerinde kaldığı detaylıca anlatılır.

Fasil; İklim kuşakları hakkında bilgiler verir.

Fasil; Cennet Cehennem tasavvurları hakkında bilgiler verir.

Fasil; Filozofların görüş ve iddialarının izahları ve Aristo fikirlerinin savunulması hakkındadır.

Fasil; İnsan ruhunun saadet ve mutsuzluğu hakkındadır.

Görüldüğü gibi eser tamamen astronomi ve felsefi konular üzerine yazılmıştır.

ANADOLU’DA “İLK TÜRKÇE ESER” KAYSERİ’DE YAZILMIŞTIR

Anadolu’da Türkçe olarak yazılmış “ilk” eser olan, “Behcetü’l Hadâik” (Bahçelerin Güzelliği) adlı eser de yine

▲ Behcetül Hadaik

Kayseri’de yazılmıştır.

13. yüzyılın sonlarında, 1286 yılında...

Kayseri’de... Eski adı ile Develi Karahisarı, günümüzdeki adı ile Yeşilhisar’da yazılmış olan bu çok önemli ve ilginç eser, adeta bir dinî ilmihâl niteliğindedir.

Dinî ve ahlaki konular, dönemin oldukça ağır Arapça ve Farsça medrese

dili yerine halkın daha kolay anlayabileceği oldukça sade “Oğuz Türkçesi” ile yazılmıştır.

Konuları;

- Tevhid
- Şaban

► Ramazan ayları ile,

► Bayram

► Aşûrenin faziletleri

► Hz. İbrahim,

► Yakup ve Musa peygamberlerin vefatları,

► Yusuf kıssası,

► Ayet ve hadis tefsirleri gibi konulardır.

Bu güzide eserin müellifi ise; Fahrü'ddîn bin Mahmud ibni'l Hüseyin ibni Mahmûd et-Tebrizî'dir.

Eser sünnî bir akide taraftarı olarak kaleme alınmış olsa da Kerbelâ vakasına da geniş yer vermesi ile dönemin hoggörü iklimini de ortaya koyması açısından oldukça dikkat çekicidir.

ANADOLU’DA “İLK TÜRKÇE ŞİİR” KAYSERİ’DE YAZILMIŞTIR

İlk defa Kayseri’de kurulan Ahilik teşkilatının kurucusu olan Ahi Evren’in kayınpederi...

Ahi Evren’in karısı ve Bâciyân-ı Rûm teşkilatının kurucusu Fatma Bâce’nin de babası olan...

Evhadüddîn-i Kirmânî tarafından yazılan ve elimizde bulunan şiir bugünkü bilgilerimize göre Anadolu’da şu ana kadar bilinen “ilk” Türkçe şiir olarak kabul edilmektedir.

Kayseri’nin ilk camisi olarak kabul edilen Battal Gâzi Camii, Evhadüddîn-i Kirmânî’nin dergâhı konumunda idi. Ayrıca...

İLK KADIN MİMAR

Türkiye Cumhuriyeti’nin “ilk kadın mimarı” da Kayserilidir!

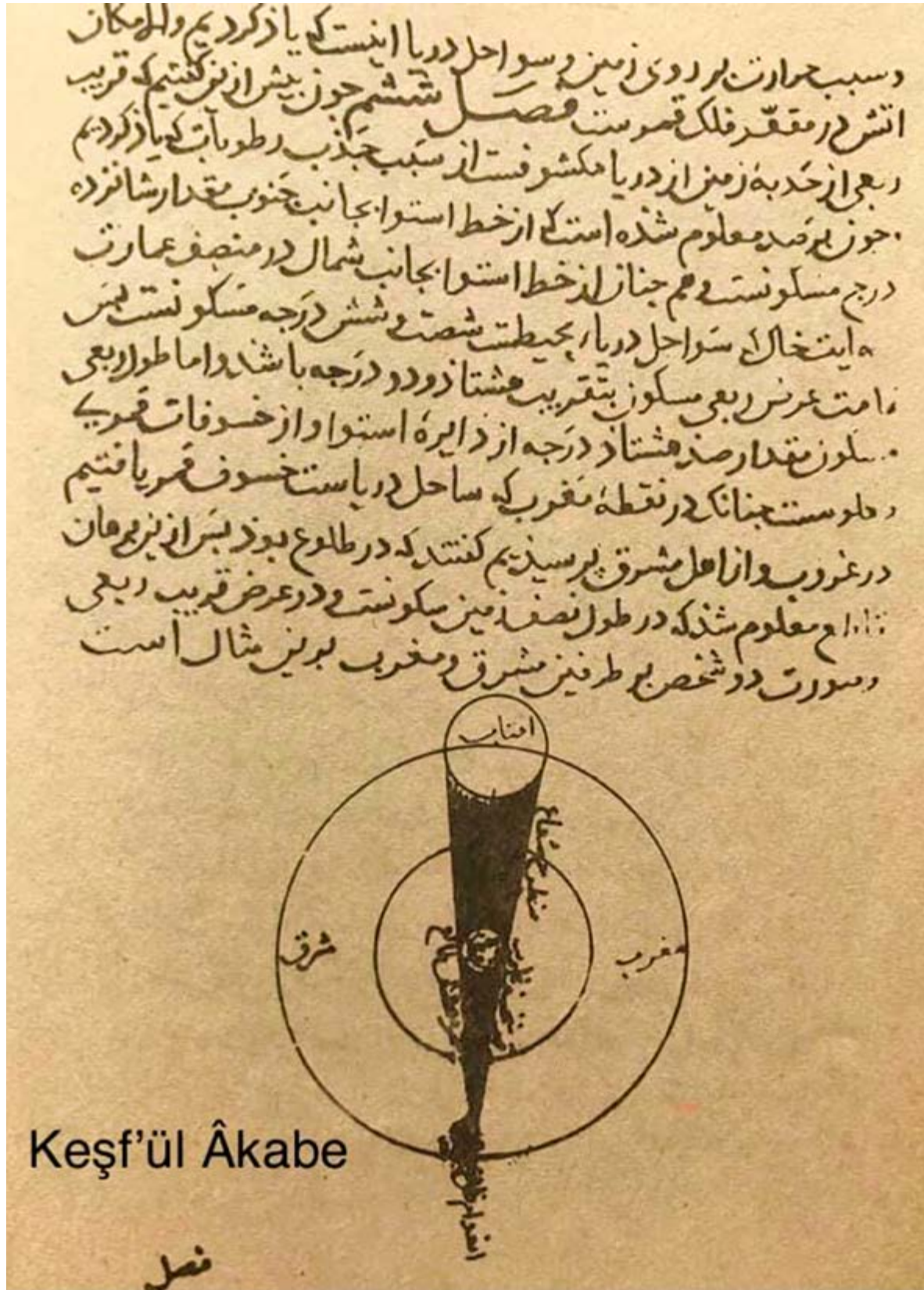

▲ Behcetül Hadaik

Osmanlı İmparatorluğu’nda önemli hattat, nakkaş ve Kayseri Belediye Başkanlığı yapmış Mehmet Ali Bey’in torunu da olan Leman Tomsu, lise eğitimini İstanbul Erenköy Kız Lisesi’nde almıştır. Erenköy Kız Lisesi, Türkiye’nin ilk iki kadın mimarının da üniversite öncesi eğitim aldığı kurum olmanın dışında;

Türkiye’deki ilk kadın Danıştay üyesi, ilk kadın Sayıştay üyesi, ilk kadın Yargıtay üyesi, ilk kadın radyolog, ilk kadın astronom, ilk kadın emniyet müfettişi, ilk kadın dış doktoru, ilk kadın eczacı, ilk kadın antropoloji profesörünün de mezun olduğu bir okuldur. 1929 yılında başladığı Güzel Sanatlar

▲ Keşf'ül Akabe

▲ Kültepe / Kayseri Tabletlerden

▲ Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kadın mimarı Kayserili
Leman Cevat Tomsu 1913 / Kayseri, 1988 / İstanbul

Akademisi Yüksek Mimarlık Şubesinde mimarlık eğitimi alan Tomsu, özellikle İstanbul'da birçok kamu binasının mimari çizimini gerçekleştirmiştir.

Kayseri'de ise 1937 yılında Halk Evi binası olarak yapılan ve daha sonra 1942 yılında Kayseri Şehir Tiyatrosu olarak kullanıma sunulan binanın mimarıdır. ■

Kaynakça

- ▶ ESKİÇAĞ TÜRKİYE TARİHİ (Prof. Dr. Ekrem Memiş)
- ▶ ŞEHİR KÜLTÜR SANAT DERGİSİ, SAYI 26, ANADOLU'DA TÜRKLER TARAFINDAN TELİF EDİLEN İLK KİTAP KAYSERİ'DE YAZILDI, KEŞFÜ'L AKABE (Mustafa Cingil)
- ▶ BEHCETÜ'L-HADÂİK FÎ MEV'İZATİ'L-HALÂİK (Prof. Dr. Mustafa Canpolat)
- ▶ DİVAN EDEBİYATI ARAŞTIRMALARI DERGİSİ, SAYI 1, (Hakemli Dergi)

Kayseri Çarşısının
60 Yıllık Örnek Çaycısı

Kaplan Uzak

Kitabı Yazıldı, Diziye İlham Verdi

Rıfat Yörük

Ne güzel bir sözdür “şerefü'l mekân bi'l mekân”. Yani mekânı şerefliendiren mekânın sahibi, daha doğrusu emanetçisidir. Mekân sahibi özü, sözü güzel bir insansa bulunduğu yeri şenlendirir. Herkes yanına gelmek, güler yüzünü görmek, sohbetinden feyz almak ister.

Kayseri çarşısının 60 yıllık örnek çaycısı Kaplan Uzak da; nefis çayı, tatlı sohbeti ve tebessümüyle mekânını hakkıyla şenlendirenlerden... Öyle ki, Kale'nin hemen arkasında beş girişli Cumhuriyet Mahallesi Vakıf Pasajı'ndaki mütevazı çay ocağı günün her saatinde dolup dolup boşalıyor. Burada boş bir masa bulmak oldukça zor!

HAYATI KİTAPLAŞTIRILDI, DİZİYE KONU OLDU

Birçok özelliğiyle sıra dışı bir çaycı olan “Kaplan Abi” ya da “Kaplan Baba”nın hayatını kitaplaştırmak bana nasip oldu. “Demli Yıllar” isimli bu biyografik eserin tanıtım toplantısını ve imza gününü çay ocağının önünde iyi bir katılımı

gerçekleştirdik.

Büyük ilgi gören bu kitabı okuyan ve İstanbul'dan Kayseri'ye gelip kendisiyle tanışan senarist, yapımcı, yönetmen Sami Gülbaba çekeceği yeni dizi için kendisinden ilham aldı. İlk sezonunu Kayseri'de çekmeye başlayacağı “Pus” isimli dizide “Kaplan Baba” isimli müspet bir karakterin olduğunu ve tıpkı onun

gibi yanında çalışan çırakları okutarak vatanına, milletine faydalı birer birey olarak yetiştirdiğini belirten Gülbaba, bazı sahnelerin “Kaplan Çay Evi”nde çekileceğini söylüyor.

SEÇKİN MÜŞTERİ KİTLESİ

Kitabı yazılan ve bir diziye ilham

veren Kaplan Uzak'ın çay ocağının müşteri kitlesi genelde aydın, kültürlü insanlar... Ağırlıklı olarak hâkimler, savcılar, avukatlar, doktorlar, diş hekimleri, eczacılar, öğretim üyeleri, mimar ve mühendisler, emniyet amirleri, emekli subaylar, öğretmenler, gazeteciler, şair ve yazarlar, sporcular, gençler, çevre esnafı ve hanımlardan oluşan seçkin

bir kitlesi var.

Bu mütevazı çay ocağının müdavimleri arasında Melikgazi Belediye Başkanı Mustafa Palancıoğlu, Kayseri Gönüllü Kültür Kuruluşları Başkanı Ahmet Taş, Emekli Öğretim Görevlisi, yazar Bekir Oğuzbaşaran, Kayseri Esnaf Kefalet Kooperatifi Başkanı Mustafa Alan, Çiçek Eczanesi sahibi İbrahim Talaslıoğlu, Nuh

“Ben tek tip çay kullanmam. 5-6 çaydan oluşan özel bir karışım yaparım. Bu konuda rakibim yoktur. Bunu da gizlemem. Çay ocağı açıp isteyene veririm. Mesleki anlamda da kıskançlığım yoktur. Tam tersi meslek sırlarını yanımda çalışanlara öğretirim.

Naci Yazgan Üniversitesi İİBF Dekanı Prof. Dr. Ali Kaya, Nuh Naci Yazgan Üniversitesi Genel Sekreteri Erdal Koçer, Sarraf Hacı Bekir Kuzucu, Emekli Emni-

yet Müdür Muavini Bekir Sefa Sarıkaya ve Millî Muaythai Sporcusu, Türkiye Şampiyonu, Dünya Üçüncüsü Mensure Karadayı da bulunuyor.

İtiraf etmek gerekirse, ben de Kaplan Abi’yi tanıdığım andan itibaren, yani beş yıldır bu mütevazı mekânın müdavimlerindenim. Aktif gazetecilik dönemimi de bitirdiğimden dostlarımla, arkadaşlarımla buluşma yeri olarak burayı kullanıyorum.

KAYSERİ’NİN KÜLLÜK’Ü

Aile dostu emekli memur Şöhret Yeşilova “Kayserinin elit mekânı” olarak tanımladığı Kaplan Çay Evi’nin farkını şöyle anlatıyor:

“Çay ocaklarını ‘çay satılıyor’ diye küüümseyemezsiniz. Kaplan Bey’in mekânı da öyledir. Her şey o kadar dengeli, düzeyli ve yüksek kalitededir ki! Orası elit insanların bulunduğu bir yerdir. Üniversite hocaları, öğretmenler, şairler, yazarlar... Kayseri’nin en bilgili, kültürlü insanları tıpkı İstanbul’daki sanatçı kahveleri gibi orada kültür alışverişinde bulunurlar.”

Kaplan Uzak’ın akşam lisesinden edebiyat öğretmenini olan, eski Kayseri Lisesi Müdürü, emekli eğitimci Tuncer Erten de Şöhret Hanım ile aynı kanaati taşımakta:

“Çay ocağı çok elit bir mekândır. Sözü, sohbeti sevilen insanlar uğrar. Tam bir sohbet ve dostlar meclisidir. Ben İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı mezunuyum. Gençliğimiz Beyazıt civarında geçti. Orada entelektüel çevrelerin, sanatçıların uğrak yeri olan kahvehaneler vardı. Güzel, edebî sohbetler olurdu. Çok istifade ettik. Kaplan Çay Evi’ni de tıpkı buralara benzetiyorum.”

İkisi de Kaplan Çay Evi’ne İstanbul Beyazıt’ta yazarların, sanatçıların bulunduğu eski “Küllük”, “Marmara

Kıraathanesi” gibi meşhur mekânların misyonunu yüklemişler ki Kayseri şartlarında haksız da sayılmazlar.

ÜNİVERSİTE MEZUNU ÇAYCI

Kaplan Uzak’ı farklı, akılda kalıcı, sıra dışı bir esnaf yapan sadece özel çayı, limonatası ve ayranı değil; bir o kadar özel olan öncü ve yenilikçi tarafı... Üniversite mezunu, aydın, hayırsever bir esnaf olan Uzak, bu yönüyle başta kendisi ve ailesi olmak üzere pek çok

kişiye büyük katkılarda bulunmuş.

Mesela Bağ-Kur'un yeni kurulduğu dönemde önce kendini, daha sonra da eşi, ağabeyi ve yengesini üye yaparak emekliliklerini sağlamış.

Ürettiği limonata ve ayranların uzun süre tazeliğini koruyabilmesi için patenti kendisine ait olan özel buzdolabı geliştirmiş, ilk bardak yıkama makinasını o getirmiş.

Ayrıca Kayseri'de bilgisayarı öğrenen ilk kişilerden birisi... Kayseri'de ilk diya-fon ve telsiz sistemini o kurmuş. Hâlen internet üzerinden sipariş almakta...

ÇOK SEVİLEN ÇAYININ SIRRI

Yıllardır çayının tiryakisi olan birçok müşterisi bulunuyor. Mesela arkadaşı Emekli Öğretmen Ahmet Alper “Yaptığı çay çayın piridir.” demekte... Acaba işin sırrı nerede? Tek tip çay mı yoksa özel formüllü bir karışım mı kullanıyor?

“Ben tek tip çay kullanmam. 5-6 çaydan oluşan özel bir karışım yaparım. Bu konuda rakibim yoktur. Bunu da gizlemem. Çay ocağı açıp isteyene veririm. Mesleki anlamda da kıskançlığım yoktur. Tam tersi meslek sırlarını yanımda çalışanlara öğretim.

Benim vesilemlle bir kişi ekmek yiyorsa çok mutlu olur, bundan gurur duyuyorum. Böyle çok kişiye vesile oldum.”

KİŞİSEL BEYAN ESAS

“Masalarda kişisel beyan esastır. Çayların çetelesini katiyen tutmam. Müşteri ‘Param yok, helal et!’ derse daha çok sevinirim.”

Bu durumu, vefatından kısa bir süre önce görüştüğümüz dostu merhum Ömer Çeçen de teyit ediyor:

“Burada çok uzun yıllardır çay içerim. Daha bir kez olsun müşterilere ‘borcunuz şu kadar’ dediğini, masalara fiş bıraktığımı, çarpı attığımı görmedim. Zira bu mekânda müşterinin beyanı esas... Başka hiçbir yerde bu duruma rastlamadım.”

YEŞİLAY'DAN TAKDİR

Adına şiirler yazılan, birçok gazetede haber ve röportajları çıkan medyatik Kaplan Abi, kitabının çıkması ve tanıtım toplantımızdan sonra daha da popüler hâle geldi. Uzak'ı yazdığı bir mektupla tebrik eden Türkiye Yeşilay Cemiyeti Genel Başkanı Prof. Dr. Mücahit Öztürk, “Demli Yıllar” isimli eseri okuduğunu ve kendisinin sigarayla 39 yıllık mücadelesini takdirle karşıladığını belirterek “Sizler gibi duyarlı vatandaşlarımızın ve gönüllülerimizin etkileriyle inanıyorum ki; yarının teminatı gençlerimizin dünyadaki adımları daha sağlıklı ve daha sağlam olacaktır. Ömrünün büyük kısmını sigara bağımlılığına karşı mücadeleyle geçiren size; gönül dostluğumuzun bir nişanesi olarak hediye kutumuzu sunar; şahsım ve

temsil ettiğim kurumum adına teşekkürü bir borç bilirim.” ifadelerini kullandı.

KAFKASLARDAN ESEN YELLER

Bu güzel özelliklerin ve hasletlerin sahibi Kaplan Abi, Uzunyayla'nın Alamescit köyünden bir Çerkez. Düşünüyorum da, Kafkas milletlerine ilk sempatim çocukluk kahramanım Şeyh Şamil'i tanıamla başlıyor olmalı! Milliyetçi duygularımın depreştiği gençlik yıllarımda “Zalim Moskof” a karşı verdiği mücadelesini daha detaylı öğrenince, merhum İmam Şamil'e olan sevgim daha da artmıştı. Nitekim şimdi bile “Şeyh Şamil” in kıvrak ve coşkulu müziğini duyunca gençlik duygularım kabarıyor, kendimi Kafkaslardan esen serin yellere bırakıyor, oradaki cihad ruhunu anlamaya çalışıyorum.

Ete-kemiğe bürünmüş Çerkezlerle galiba ilk defa 1994 yılında İzmir'den Kayseri'ye geldiğimde karşılaştım. Ve onların da kendi aralarında Kabardey,

Hatkoy, Şapsığ, Abzeh gibi boylara ayrıldığını ve dillerinin de farklılıklar gösterdiğini burada öğrendim. Bunun sebebini de esprili bir dille şöyle anlattılar:

DİL TORBASİ DÜŞÜNCE...

“Kafkasya, oldukça dağlık ve yüksek bir yer. Bölgenin derin platolarla dolu olması, yöre halkının dillerinin farklılaşmasına neden olmuş. Küçük bir alanda bu kadar çok dilin oluşmasının fıkraması hikâyesi de şöyle: Tanrı bir meleğini yeryüzündeki insanlara dil dağıtmak için görevlendirmiş. Melek gökyüzünden saça saça giderken Kafkaslar üzerine geldiğinde elindeki torbayı düşürünce bütün diller de ortalığa saçılmış.”

Kayseri'de öğrendiğim diğer bir şey de Avşarlarla Çerkezlerin tatlı rekabetiydi. 1864 Büyük Çerkez Sürgünü'nde gelenlerin bir kısmını, Osmanlı Devleti Avşarların bulunduğu bölgelere de yerleştiren sıkıntılar yaşanmıştı. Çok şükür ki bu rekabet bugün sadece fıkralarda yaşıyordu.

Yıllar sonra İstanbul'da Beyoğlu'nda görev yaptım. İşyerim, İstiklal Caddesi'nin

Galatasaray Meydanı civarındaki Kallavi Sokak'taydı. Burada Çerkez mutfağının önemli mekânlarından “Fıccın” da yer alıyordu. Özellikle “Büyük Sürgün”ün yıldönümü olan 21 Mayıs'da çok sayıda Çerkez burada toplanır ve daha sonra yakınlardaki Rus Konsoloslugu önüne giderek protesto gösterisinde bulunurlardı.

KAPLAN ABİ'YLE TANIŞMAM

Kayseri'de tanıştığım ve sevdiğim son Çerkez, çay ocağında tanıdığım Kaplan Abi (Uzak) oldu. Kendisiyle 2016 yılında Kayseri Gündem gazetesinde çalışırken tanıştım. Ondaki farklılığı ve birikimi görünce de haber merkezinde gündeme getirerek kendisiyle iki kez haber ve röportaj yapılmasını sağladım.

Bu röportajlar samimiyetimizi daha da artırdı. Onun güler yüzünü görmek, tatlı dilini duymak ve o nefis çayından içmek için fırsat buldukça Kaplan Çay Evi'ne gitmeye başladım. Giderek bu mekânın müdavimi oldum. Daha sonra, arkasında bir kale gibi duran değerli eşi Zerrin Hanım'ı ve iki evladını tanıdım.

AV KARŞITLIĞI

Bu süreçte hediye ettiğim biyografik kitabımı bitirmediğini öğrenince önce çok üzülüm. Ancak sebebini öğrenince rahatladım. Çünkü hayatını anlattığım kahramanım ava çok meraklı birisiydi. Kaplan Abi de avcılığa karşı olan, avcılara antipati duyan birisiydi. “Birazcık itikadı olan bu canlılara kıyar mı?” diyordu.

Onun insan sevgisini biliyordum ama hayvanlara karşı olan merhametini de böylece öğrenmiş oldum. Bir gün Güneşli'deki bağ evinden dönerken yaşadığımız bir olay, onun bu yönünü daha da pekiştirdi.

Araba kullanırken yolda son anda

küçük bir kaplumbağayı fark edince, “sonra başka bir araç ezmesin!” diye dar yolda manevra yaparak geriye döndü. Oraya vardığımızda araçtan inerek kaplumbağayı sağ salim kenardaki tarlaya bıraktı.

Koronali karantina günlerinin bize en güzel katkısı, bu biyografik kitap için gerekli röportaj ve anıları biriktirmemiz oldu.

KAPLAN UZAK'IN KALEMİNDEN...

Kaplan Abi, bu kitabıma yazdığı önsözde kendisini şöyle ifade etmişti:

“Söylemek istesem gönüldekini
Dilime dolanan hep ıstırap olur
Yazsaydım ben derdimin bir tekini
Ciltlere sığmayan bir kitap olur.”

Güftesi Vecdi Bingöl'e, bestesi ise üstat Selahattin Pınar'a ait bu rast şarkının sözleri çok ilgimi çekmişti. Benim de mücadeleye dolu hayatım, sıkıntılarım, güzel anlarım, ailem, dostlarım kaleme alınsa ne kadar güzel olurdu. Belki 'hayatım bir roman' olmazdı, belki ciltleri doldurmazdı ama en azından bir kitaplık malzeme de çıkmaz mıydı?

İşte bu düşünceleri taşıdığım bir dönemde gazeteci-yazar kardeşim Rifat Yörüük, çay ocağıma gelerek artık biyografik eserler

yazdığını, çok ilginç bulduğu hayat hikâyemi de kaleme almak istediğini söyledi. Doğrusu fikirlerimiz çakışmıştı.

İnsan hikâyeleri biriktiren ve her hayat hikâyesini yazılmaya değer bulan Yörüük kardeşimle, ‘çay evi’ni kapatmak zorunda kaldığım pandemi sürecinde bir araya gelerek çalışmaya başladık. Zaten hayatımın ilginç dönemleriyle ilgili kendi yazdığım notlarım vardı. Görüşmelerimiz neticesinde tutulan ses kayıtlarının çözümleri, ayrıca ailem ve yakın dostlarımla yapılan görüşmeler neticesinde elinizde tuttuğunuz mütevazı eser ortaya çıktı.

NE KADAR ŞÜKRETSEM AZI!

Şahsımla ilgili çok değerli intiba, görüş ve anılarını anlatarak esere büyük katkı sağlayan aileme, kardeşlerime, dostlarıma ve arkadaşlarıma şükranlarımı sunuyorum. İnanım, şahsımla ilgili güzel kanaatlerini duyunca çok mutlu oldum. Zaman zaman ‘Bu ben miyim?’ diye sorduğum bile oldu. Öte yandan, oldukça güzel bir aileye ve oldukça güzel bir çevreye sahip olduğum için bir kez daha gurur duydum. Bana böylesine güzel ve verimli bir ömrü yaşatan Rabbime ne kadar şükretsem azdır! İşte benim demli yıllarım, demlenmiş hayatım!”

İyilik

Ali Aslım

Kantarın topu kaçtı. İnsanlık can çekiyor. Dört ayaklılar, iki ayaklılardan daha iyi durumda...

İpini koparıp caka satıp çıtma savuran, deli danaya dönen insan denen yaratıklar var...

Tabii herkesi kastetmiyorum...

Nefes alıp veriyor musun, ayakta mısın, istediğin yere gidebiliyor musun? Tamam bee! Bundan daha güzellik, daha mutluluk olur mu?

Şükret, hased etme!

Aşağıda anlatacağım hatıram 1953 yılına ait. Dokuz yaşımda idim. O zamanlar az çok insanlık, komşu hakları, öğretmene sevgi, saygı ve de büyükte, küçükte edep hayâ vardı.

Gelelim günümüze:

Binlerce kötülük ve yanlışlıklardan birkaç küçük örnek:

Öğrenci sınıfta öğretmenini üzüyor, çileden çıkarıyor. Öğretmen de en nihayetinde bir insan, sabrı kalmıyor. Kulağını çekiyor veya bir fiske vuruyor. Çocuk evine vardığında abartılı anlatıyor ve ailesi okulu basıyor.

Vay sen misin çocuğumu döven şamatacı, kaba kuvveti ile daha öğretmeni mahkemeye vermeler. Allah Allah bu ne yahu!..

Eti senin, kemiği benim diye çocuk; ustaya, öğretmene, hocaya teslim edilirdi. Bu güzellik nerede şimdi?

Öğretmenin vurduğu yerde gül biter diye söz vardır. Boşa söylenmemiştir.

Şehir içi ulaşımındaki otobüste, tramvayda ayakta seyahat eden yaşlılar, engelliler, hamileler var iken annesinin, babasının yanında umursamadan oturan çocuklar vardır. Kabahat bunların velilerindedir.

Sokakta komşu, tanıdık iki, üç çocuk kavga etse bunların aileleri çocukları ayıracak yerde sopa ile, bıçakla ve hatta silahla hücumla kalkıyorlar. Az da olsa bunları görüyor ve duyuyoruz. Bu ne anlayışsızlık, bu ne vahşet! Ondan sonra yaralanmalar, düşmanlıklar ve hatta ölümler oluyor. Bu durum dinen caiz değildir. İnsanlığa yakışmaz. İyilikten başkası boş... Ne varsa insanlıkta vardır.

Şimdi gelelim çocukluk hatırama... Dün olmuş gibi tam hatırlıyorum ve aynen yazdım:

Akşamüzeri,
Birazdan Kayseri karanlığa bürünecek,
ölgün ıııklı sokak lambaları yanacak...
Kenar mahalle. Benim mahallem
Hacıkasım. Evler taş yığma, toprak damlı,
ufak avlulu.

Dibi çıkmaz sokaklar.

Bozuk Arnavut kaldırımllı sokakta iki
çocuk; Kayseri’de met diynek denilen,
çelik çomak oynuyoruz. Kalede iriyarı,
on yaşında, biraz kilolu komşumuz,
arkadaşım Mustafa var. Ben ise zayıf,
ufak... Yaşım da dokuz.

Meti öyle bir güçle, şiddetle çaldı
ki uçtu gitti. Evimizin dış duvarını aştı,
avlumuza düştü.

- Git hemen getir! Diye gürledi.

Toprak ve otlu avluya daldım. Yarı
karanlıkta meti ararken bağırmaaya başladı:

- Bir meti bulamadın. Hemen bul getir.

... Ve buldum.

Elimde met sokağa çıktım. Musta-
fa’ya meti fırlattım. Met şakağına çarptı.
Biraz acıtmıştır.

Vay sen misin meti böyle fırlatan...
Köpürdü, öfkeyle üzerime yürüdü. Döv-
meye başladı.

Evimize gelmekte olan babam bu
sahneyi gördü. Melek tabiatlıydı. Üzülüp
“Lahavle” çektiğı kesindi.

Kasıtlı atmadım, özür dilerim dememe
rağmen Mustafa, dinlemeden vurdu
vurdu. Yumrukla, tekmeyle...

Babam koşar adım geldi. İkimizi ayırdı.

Burnum kanıyordu. Hızır gibi yetişen
babama ağlayarak sarıldım. Mendili ile
kanı sildi. Burnumu temizledi.

Tedirginlikle birkaç adım ilerideki
evine gidiyordu ki babam çağırdı.

- Mustafa!..

.....

- Mustafa gel!

Vuracak, dövecek endişesiyle, ürkek
yaklaştı. Annesi de olayı duyup döğüş
çıkacak düşüncesiyle elinde değnekle
kapıya çıkmıştı.

Babamın sırtı Mustafaların kapısına
dönüktü. Cılız karanlıkta kadını göre-
mezdi bile.

Babam umulanı, bekleneni yapmadı.
Olgunluk ve anlayışlı Mustafa’ya hitap etti:

- Ağabeyi sayılırsın. Komşuyuz. Bir-
birimizi üzmenin gereğı yok. Bir daha
olmasın. Arkadaşça oynayıp, kardeşçe
geçinin. Kaba kuvvet, küfür ve sövme
insanlığa yakışmaz.

İkimiz de bu güzel sözleri beklemiyor-
duk. Sevinдик. Mustafa daha da sevin-di...

Annesi de duyacağımız şekilde mırıl-
danıp güzel ifadelerde bulundu:

- Komşum amma da kâmilmiş. Kötü-
lüğü iyilikle karşıladı. Güzel öğütte
bulundu. Allah razı olsun. Bu devirde

böyle insanlar az bulunur. Başkası olsa
oğlumu döver, söverdi. İşte bu yüzden
aileler arası döğüş, nızah çıkıp ölümler
yaralanmalar oluyor. İş neredeyse kan
davasına dönüşüyor.

İkimizi ellerimizden tutan babam
birbirine yaklaştırdı.

- Hadi sarılın, barışın. Hiç olmamış
sayın. Unutun. Biraz tereddütten sonra
sarıldık.

Mustafa; başı önünde mahcup, sessiz
kapılarına vardığında annesini gördü.

Kadın oğluna:

- Git amcanın elini öp, özür dile, dedi.

Babamla evimize girerken Mustafa
arkamızdan yekindi:

- Emmi, dedi. Emmi. Elini öpeyim.

Ortalığı duygu seli kaplamıştı. Babam
muhabbetle elini uzattı.

- Özür dilerim bir daha yapmam, dedi.
Annesi de munis ifade ile:

- Kardeşim çok iyi davrandın. Güzel
öğütte bulundun. Allah senden razı olsun,
diye içten konuştu. Bu sözlere babam
tebessüm etti. Huzurlu ve sevinçliydi.

Avluda bana yavaşça:

- Bu olaydan anana, kardeşlerine ve
de kimseye bahsetme, dedi.

Yemekten sonra babam, anam ve
iki ablamla ufak odamızdaki sedirde
oturuyorduk. Anamın eski bezlerden
diktiğı okul çantamın içinden kitabımı,
defterimi, kalem ve silgimi çıkardım. Ders
çalışacaktım. Okuldan gelirken yolda
bulduğum takvim yaprağını defterimin
arasına koymuştum.

Okumayı sevdiğimden, gördüğüm,
bulduğum her yazıyı okur, kâğıtlarını
saklardım.

Yaprağın arkasında Fussilet suresinin
34. ayetinin meali yazılıydı. İçinde böyle
ayet ve hadisler yazılı kâğıtları hoyratça

neden yere atarlar?!

Ayete göz atınca duygulandım. Yüce
Allah’ın işine bak. Sevinçle şaşkınlık
arasındaydım. Allah’ın bir lütfuydu.
Tesadüf olamaz.

- Bir ayet yazılı. Okuyum da dinleyin,
dedim. Seslice okumaya başladım:

“İyilikle kötülük bir olmaz. Kötülüğü,
en güzel biçimde önle. Bir de bakarsın,
seninle arasında bir düşmanlık olan
kimse, candan bir dost oluvermiştir.”

Babama baktım. Gözlerinden akan
yaşlar yanaklarını ıslatmıştı... ■

Hacı Seyyid Mehmed Ağa'nın Menkıbeleri

Mehmet Karaarslan

Hacı Seyyid Mehmed Ağa (1802-1883) Kayseri'de doğdu. Hayır ve hasenatı ile tanındı, doğruluğuyla bilindi. Bu yoldaki menkıbeleri günümüze kadar ulaştı.

TOSYA'YA PİRİNÇ SATAN ADAM

Hacı Seyyid Mehmed Ağa, doğruluğunun, hesaplı hareketinin mükâfatını her zaman gören ve ömründe bir defa bile zarar etmeyen bir ticaret adamıdır. Halkın dilinden kurtulmak için biraz zarar etmek isteyerek zamanın âlimlerinden Hacı Torun Efendi'ye gider. Ona bu arzusunu yerine getirmek için ne yapması gerektiğini sorar.

Efendi şu cevabı verir:

“Zarar mı etmek istiyorsun? Kayseri'den pirinç al, Tosya'da sat!”

Ağa, Kayseri’de günün fiyatı üzerinden ne kadar pirinç varsa toplar. Tosya’daki bir tanıdığının adresine gönderir. Adam, pirinci Tosya’daki piyasaya göre satar ve parasını Ağa’ya yollar.

Fakat pirinçten gelen para, pirince verilen paradan çok. Hatta kazancı ile sermayesini karşılaştırır, kazanç dahi sermayeden fazla. Anlar ki o yıl Tosya’da pirinç olmamış ve gönderdiği pirinç Kayseri’deki değerinin iki buçuk misline satılmıştır.

Hacı Seyyid Mehmed Ağa, paranın anasını bir eline, kazancını öteki eline alarak doğru Hacı Torun Efendi’nin yanına varır:

“Zarar etmek için dediğini yaptım; şu paranın anası; şu da kârı. Hangisi çok?”

Efendi bir cevap alamayınca bir bil-mece kadar karışık olan duygularla söyler:

“Ayıkla pirincin taşını...”¹

İKİNDİ NAMAZININ SÜNNETİ

Kayseri’de yaygın bir menkıbeye göre; Merhum Hacı Seyyid Mehmed Ağa, Çifteönü Camii’nin temelini atmak (veya tamiratını başlatmak) için toplanan kalabalığa:

“Kim ikindi namazının sünnetini hiç kaçırmamışsa temele ilk kazmayı o vursun!” der. Cemaatten hiçbir ses çıkmaz bunun üzerine o:

“Allah’ın izniyle aklım yetti yeteli (kendimi bildim bileli) ikindinin sünnetini hiç kaçırmadım” diyerek, besmeleyi çekip ilk kazmayı vurur.²

ÇÖLDEKİ ÇEŞME!

Mehmet Hacıküçük anlatıyor:

Tataroğlu namında bir adam vardı. Salaşa’nın tellâlıydı. “Oğlanın eğeri yedi buçuk” diye eğer meğer satardı.

¹ Özkeçeci, İ.; *TKCVM*, S. 132. A. R. Önder, “Hacı Seyyid Mehmed Ağa” *EDHalkevi Dergisi*, sayı: 42, 43, 1946, S. 3-4.

² Özkeçeci, İ.; *TKCVM*, S. 48.

Fakat pirinçten gelen para, pirince verilen paradan çok. Hatta kazancı ile sermayesini karşılaştırır, kazanç dahi sermayeden fazla. Anlar ki o yıl Tosya’da pirinç olmamış ve gönderdiği pirinç Kayseri’deki değerinin iki buçuk misline satılmıştır.

O anlattı:

“Askeriz, çöllerde askerlik yapıp Bağdad’a gidiyoruz. Gündüzleri ikindiden sonra kalkar yürür, kuşluk olur olmaz da otururduk. Sıcaktan gitmenin imkânı yok. Bir gün yine böyle gidiyoruz, kuşluk vakti su başı bulup da oturacağız diye. Ama su başı bulamadık, gayrı hiç iktidârımız

(kudretimiz) da kalmadı. Mekkârelerin (binek hayvanları) dilleri dışına çıktı, taş sormaya (emmeye) başladık. Herhâlde biz gayrı burada öleceğiz dedik, su yok, çeşme yok; helâlleştik arkadaşlarla.

Haritaya bakıyor zabitler:

‘Yavrum azıcık daha gayret edin, metânetinizi bozmayın, azıcık daha...’

derken tepmeyi aştık.

Orada bir çeşme ki şöyle püskürüyor. Saflar, mekkâreler bir sardık ki suya. Bir de baktık çeşmenin üzerinde:

‘Kayserili Hacı Seyyid Mehmed Ağa Vakfullahı’ diye yazıyordu.

Tabii bunu anlayamadık.

Hadise şöyle olmuş:

Köyün birinde halk sabahleyin kalktıklarında üzeri yüklü üç deve görmüşler, sahibi yok. Aramışlar, aramışlar sahibini bulamamışlar. Allah’tan korkuyorlar, ne yapalım ne edelim derken bakmışlar; mallar araya gidecek, bozulacak bir şeyse satmışlar, o civarda deve de yaşamamış, develeri de satıp paraya çevirmişler. Araya sora derken;

▲ Hunat Camisinin Giriş Kısımının Genel Görünümü

“Kayserili Hacı Seyyid Mehmed Ağa var. Onun malı gider gelir buradan. Varsa bu onun malındandır!” demişler.

Bunun üzerine adamlar:

“Allah bizi imtihan ediyor ya, biz onu bulup malını verelim!” demişler.

Oradan üç arkadaş olmuşlar, atlara binmişler doğru Kayseri’ye geliyorlar.

Geldikleri yer uzakmış, yirmi konakta gelmişler. Hacı Seyyid Mehmed Ağa’yı bulması kolay. Neden? Bir Kayseri’de kimden sorsa bulur. Sormuşlar; gelseler ki ikindi namazına abdest alıyormuş Hacı Seyyid Mehmed Ağa.

Demişler ki:

“Hacı Seyyid Mehmed Ağa sen misin?”

“Benim!” demiş.
 “Bugün size misafiriz!” demişler.
 “Peki, yavrum buyurun, abdestiniz yoksa alın!” demiş.
 Adamlar:
 “Bizim, handa arkadaşımız var!” deyince:
 “Onu da alın!” demiş.
 Yanlarında heybe ile para getirmişler; o malların parası...

Gitmişler, arkadaşlarını almışlar, atlarını yemlemiş, bağlamışlar, tek heybeyi de omuzlarına almışlar, para da içinde, Hacı Seyyid Mehmed Ağa’nın evine gelmişler.

Yemişler, içmişler, sonra:
 “Hacı Emmi seni ziyaretimizin sebebini anlatalım” demişler.
 “Biz filân yerliyiz. Bizim köyümüze üç tane deve geldi, üstü malınan. Aradık, eledik, bulamadık. ‘Kayserili Hacı Seyyid Mehmed Ağa’nın malı gider, gelir buradan’ dediler. ‘Varsa onun’ dediler. Bunlar senin, heybenin içindeki paralar!” diyerek heybeyi önüne koymuşlar.

Hacı Seyyid Mehmed Ağa da:
 “Oğlum, durun siz iyi bir adama benziyorsunuz. O parayı yanınıza koyun. Siz oralarda, çöllerde çeşme yapılacak yer varsa, parayı oraya götürün. Bağdad’da

filân ortağım, Şam’da filân ortağım var. Eksikleri oradan alın. Benim namıma, hesabıma oradan parayı alın, oraya bir çeşme yaptırın!” demiş.

O adamlar parayı alıp gitmişler. O çeşmeyi yaptırmışlar.
 Çeşmenin üzerine de:
 “Kayserili Hacı Seyyid Mehmed Ağa Vakfullahı” diye yazdırmışlar.
 İşte o çöle çeşmenin yapılış sebebi öyle olmuş.

Tataroğlu’nun Mustafa Ağa diyor:
 “Elini açtı, arkadaşım dedi ki:
 ‘Ya Rabbi, bu hayrı buraya işleyene sekiz cennetini versen azdır.’

▲ Zeynelabidin Türbesi

Ben de dedim ki:

‘Ya Rabbi, şu vakitten beri çoluğum çocuğumdan ayrıldım askerlik yapıyorum. Eğer senin ind-i ilâhinde varsa, bunun da sevabını bu adama veriyorum!’”

Hacı Seyyid Mustafa Ağa daima:
 “Bu zamana kadar bir hayır kendi kendime işlemedim. Bana yap diyorlar, yapıyorum. Peygamberin emri olmaksızın hayır işlemediğimden benim hayrım devam edecek!” demiş.³

3 Özkeçeci, İ.; TKCV, S. 64-65.

DAĞIN ARDINDAKİ PINAR

Hacı Seyyid Mehmed Ağa, günün birinde bir köye misafir olmuş. Abdestsiz yatmaz, yatarken abdest almış.

Demişler ki:
 “Hacı Baba su yok! Suyu şu dağın arkasında bir pınar var, oradan getiririz, o da tükendi, abdestinize kalmadı.”

Bunun üzerine Hacı Seyyid Mehmed Ağa sabahleyin kalktığında köylüyü çağır-mış, kesesinde ne kadar varsa çıkarmış:
 “Şu parayı alın, o suyu buraya getirin. Daha yetmezse onu da veririm!” demiş.⁴

4 Özkeçeci, İ.; TKCV, S. 74.

HÂCET KAPILARI AÇILINCA İLİM VE SERVET DİLEĞİNDE BULUNAN İKİ ARKADAŞ

Hacı Seyyid Mehmed Ağa ile Hacı Torun Efendi daha talebelik yıllarında Konya’da ders görürler. Her ikisi de o vakit yoksuldurlar. Ders bitip de Konya’dan çıkarlarken öğleyin şu köyde yerler, akşamüstü bu köye gelerek yiyip içerek dönerler.

Bir gün gelirken yolda bir çobana rast gelerek:

“Bugün de çobanda misafir olalım!” derler.

Bu isteğe çoban da:

“Hay hay buyurun!” der, otururlar.

Oradaki koyunları göstererek:

“Bizim karnımız aç, bize şu davardan azıcık süt ver!” derler.

Bunun üzerine çoban:

“Benim bu davarlarda hakkım yok. Şu karakeçiyi görüyorsunuz ya, ağam onu bana verdi. Onu sağardım, ben yemem, size yediririm!” der.

Bakarlar ki Çoban Baba elde tesbih, Tevhid getiriyor. Bunlar yerler, içerler, namazlarını kırlar. Çoban Baba’nın üzerinde kepenegi vardır, der ki:

“Siz yatın, bana bakmayın!”

Hâlbuki o boyuna Tevhid getirmekte ve ibadet etmektedir. Neyse yatarlar, gece yarısı olur. Çoban Baba:

“Kalkın, hâcet kapıları açıldı!” der.

Onlar da hemen kalkarak iki rekât namaz kırlar.

Hacı Seyyid Mehmed Ağa ellerini açar:
 “Ya Rab, bana bir servet ver ki, feyzi ismi söylensin!” der.

Hacı Torun Efendi de:

“Ya Rabbi, bana bir ilim ver ki, benim de ismim söylensin!” der.

Orada Hızır ermiş derler. Bunlar işte böylece olur.⁵ ■

5 Özkeçeci, İ.; TKCV, S. 86. 1316 Kayseri doğumlu Mehmet Hacıkuçuk’ten 24 Aralık 1993 günü alınan bilgi (İ. Ö.).

Son Kahve

Kayseri Büyükşehir Belediyesi
5. Hikâye Yarışması Birincisi

Nur Bingöl

Bu son kahve de ocaktan taşıdığı anda anladım annemin gittiğini. Bir daha ne geri getirebilir bir yıldız kayması kadar kısa süren bir ömrü bilmem. Zaten ne çok şeyi bilmediğimi annemden sonra anladım ben. “Anneden sonra anlaşılanlar” diye bir bölümü var hayatın, yazsan ciltlerce ansiklopedik bilgi toplanan. Üstelik sana söylenmiş olanın, kulağına fısıldanıp içine ince ince işlenmiş olanın sonradan anlaşılmasının biraz buruk, havada asılı kalmış gibi bir hali var. Öylesine geç bulunmuş, oysa nicedir orada dururmuş.

Ben şimdi hiç bilmediğim bir evin, çiçek desenli karoları eskimiş mutfağında, çakmağı çalışmayan aygazlı ocağında bakır cezvede “Ayşen bir kahve pişir de içelim kızım, orta olsun.”la anlıyorum annemin sahiden gittiğini.

Annem zaten gitmek için gelmiş. Annemin sesi dilinin ucuna beş dakika uğramış bir komşu gibi gelmiş, yemeği ocakta. Annemin yeleği omzuna gittiği

misafirlikte üşütmesin diye verilmiş, az sonra çıkaracak, dolaptan gelişigüzel seçilmiş. Hava serinse annemin üstü hafif kalmış. Hava sıcaksa anneminki biraz kalın.

Annem sanki iklimine ayak uydu-ramadığı bu dünyaya, ait olduğu başka bir yerden kısa süreliğine gelmiş. Öyle eğreti, öyle mahcup. Koltuğun hep tam ucuna oturması, şöyle bir güzel arkasına yaslanmaması bundanmış demek. Bir bebeği uyandırmaktan çekinircesine kısık sesle konuşması, gülerken sağ elinin içiyle ağzını kapaması filan hep bundan. Bozulmaması gereken bir sessiz düzene gelmiş, hak edilmemiş bir gülüşle ciddiyeti ihlal edilmiş bir dünya burası onun için. Söylediği sözler -nereden bulup getirdiğini bilmediğim- tavında dövülmüş demir gibi gerçekler kim bilir hangi ihlalin, hangi ihtilalin özeti.

İçinden söylüyor biliyorum, en büyük kalkışmamdır Ender’i sevişim diyor. Ender’le birbirimizi sevmemiz demiyor. Diyemiyor. Nasıl desin, annem bunu hak ettiğini bilmiyor. Hiçbir yerde anlatmıyor. Yalnız bu dilsiz duvarlar, yalnız bu acımasız tahtalar, yalnız bu içinden soğuklar geçen ahşap çerçeveli pencereler biliyor karşımızdaki Çamlık Apartmanı’nın 3. katında oturan Ender amcanın da hala annemi sevdiğini.

Ama o hiçbir yerde anlatmıyor. Ender askerden döndüğünde babam beni Selim’e vereli dört ay olmuştu, bense sana iki aylık hamileydim diyemiyor. O zaman anladım, dünyada benim bozamayacağım bir sessizlik var evet ama içimde kopan şu fırtınada denizi göreceklevent de daha anasının karnından doğmadı demiyor. Hacı deden çok şükür ki sonunda bir isteyen buldu diye beni apar topar Selim’le evlendirip güle oynaya düğünümüzü yaptı da, Ender askerden geldiğinde güzel, alımlı, narin Sevim teyzeni onunla nişanladı, ben asla ait olmadığım bir saadet tablosunun içine düşmüş, bir ayağı kırık tahta sandalyede oturmuş, arkamda ayakta durmakta olan baban elini omzuma koymuş, oysa o elin

yükü beni bir kuyuya itmiş gibi bakmışım makinaya, oysa Sevim teyzen saadetin kendisiydi demiyor.

Hacı dedemi pek az hatırlarım. Ama gözündeki kati kontrol ve öfkeden anlardım annemin göğsüne bir yerlere sokuşturup sakladığı sesinin neden çıkmadığını. Sanki annemin, Sevim teyzemin, Reşat dayımın, anneannemin ve hatta Mimoza Apartmanı’nın tüm hane halkalarının kumandası dedemin elindeymiş gibi o keyfince kısıp açardı seslerini. Annemin sesini epey bir zaman önce kısmış olmalı. Belki bir ikindi ezanını duymaya çalışırken yahut kapıdan geçen satıcının simitçi mi hurdacı mı olduğunu anlamaya çalışırken. Demek o zaman kıstıysa bir daha da açmamış. Annemse hiç aldırmamış. Zaten alışkın, dedim ya bu dünyaya parmak ucunda yürümeye gelmiş, yürürken terlikleri ses çıkarmasın diye. Sesi bir kez kısılınca yokluğunu kendisi bile fark etmemiş, içindeki fırtınada boğulup kalmış annem.

“Bir daha Ender enişte demeyeceksin ona, anladın mı, alırım ayağımın altına seni!” Annemi bu dünyada gözleri büyümüş, sesi öfkeyle de olsa canlanmış gördüğüm tek andır bu an. Ender enişteme neden Ender amca dediğimizi, Ender amcanın kızı Nilay ve oğlu Kerim’le oynamamızın çocukluktan beri neden yasak olduğunu hiç bilmedik. Abim de ben de babasının kopyası Kerim’i aslında hep çok sevdik.

Ama annem anlatmazdı. Ben Ender’i ilk gördüğümde Ender de aynı Kerim yaşlarındaydı diyemezdi. Ben lise son sınıftayken Ender Edebiyat Fakültesini bitirmiş, Samsun’a askere gidiyordu diyemezdi. O yıl yazdığım mektupları üst üste koysam senin boyuna erişir Ayşen diyemezdi. Ender bana ne şiirler yazdı, ben ona ne ağıtlar yaktım diyemezdi. Asker yolu beklemek nasıl yüreğini ağzına getirir insanın, benimse ağzımda söylenmemiş sözler, bunca yıllık sessizliğimin tüm ağırlığı, kimsele anlatamadığım genç kız dertlerim varken bir de üstüne yüreğimin ağzıma

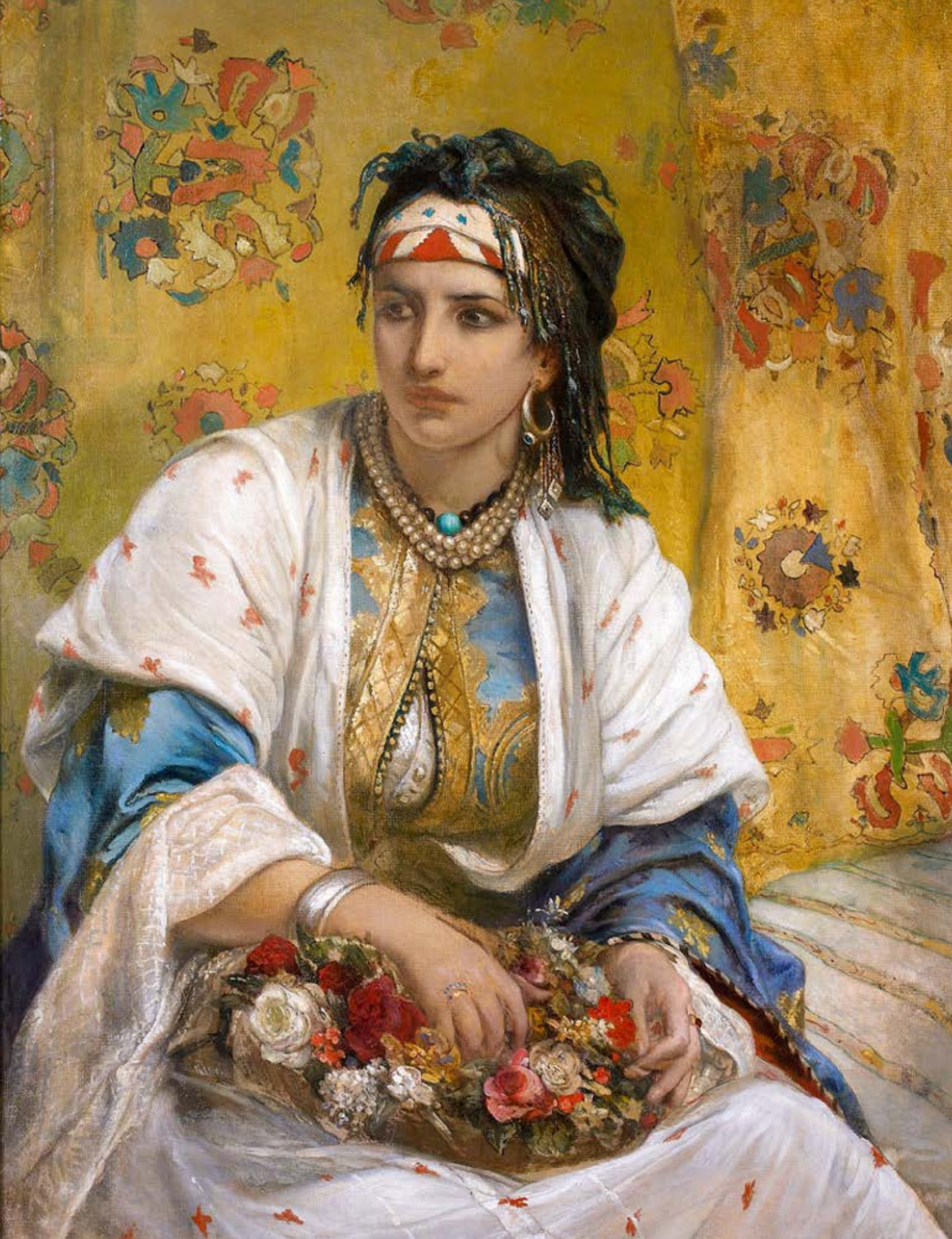
gelmesi beni nasıl boğardı bilemezsin, diyemezdi.

Annem hiç anlatmazdı. Biz neden yılbaşında tombala oynamaya çağıran Nilay’a gidemezdik, Nilay saçlarımı babam ördü dediğinde annemi neden öksürük tutardı. Annem cümlelerle anlatamadığı her şeyi neden öyle ciğeri sökülür gibi öksürükle söylerdi anlamazdık. O mendillere damlayan kanlar ilk Ender amcalarda mı geldi anne boğazından? İlk muayenene gizli gizli gittiğinde mi öğrendin kanser olduğunu? Bana ne zaman söyleyecektin? Ben Trabzon’dan henüz gelmiş, üzerimdeki yağmuru daha silkeleyememiş, Trabzon’un tüm bulutunu, sisini çıkarıp portmantoya asamamışken Sevim teyzem neden öyle atılıp sarılmıştı bana? Ah benim bahtı kara kızım, ah annesi gibi talihsiz kuzum derken senin talihini Sevim teyzem de biliyor muydu anne? Bilirdi elbet.

Sen kış günü dedemden gizli gizli mum ışığında gözlerinden hasretle öper, selam ederim derken yazdığın mektupta, Ender amca sana henüz Ahmet Arif kitapları alırken, son gönderdiği kitabın kapağındaki karanfili sen çizmeye çalışırken, Sevim teyzem de biliyordu değil mi anne? Ahmet Arif diyorken: Hasretinden prangalar eskittim. Sevim teyzem senin hayallerini tozlu bir çarşaf gibi pencerelerden pat pat silkelemişti değil mi anne? Halı çırpır gibi çırpılmıştı değil mi?

Ben şimdi senin gidişinden iki ay sonra bu orta şekerli kahve taşımışken anlıyorum anne. Ender amcanın bize hayatında topu topu üç kez gelişinde senin neden yılların mahir elleriyle yaptığın Türk kahvesini hep taşırdığını. Her fincanın altında ellerin titreye titreye taşımaktan dökülen damlaları...

Ama sen hiç anlatmazdın anne. Sevim teyzemin kına gecesinde giydiği bindallıyı ve hatta gelinliğini ellerinle diktiğini. O gece kına yakma görevi sana verildiğinde nasıl dudaklarını ısıra ısıra göstermeden ağladığını, gelinin avucunun içine,

damadın serçe parmağına kına yakarken düşüp de bayılacak gibi olduğunu. Ender amcanın başını hiç kaldırmadan öylece ellerine baktığını ama senin onun yutkunduğunu vallahi gördüğünü.

Hiç anlatmadın. Ailesinde okuyan tek insan olan Ender amca. Bir yaz tatilinde Ankara’dan döndüğünde seni bizim terziye çıraklık ederken gördüğünü. O günden beri her gün ya bir pantolon paçasının açıldığını ya bir ceketin kolunun dikişinin attığını ve bazen aynı gömleğin aynı yerden defalarca söküldüğünü, iki ay boyunca giysi getirmekten artık çaresiz başa döndüğünü.

Ama sen hiç anlatmadın anne. Ender amcanın zeytin gözlerinin sana neler anlattığını. Bir kara kalemle çizilmiş kaşlarını. Sık sık kırpılan kirpiklerini. Güzel saçlarını. Uzun parmaklı ellerini. Kolları yamalı gibi ceketlerini. Giydiği örgü kazakları. 4. sınıfın yarısında takmaya başladığı kemik çerçeve gözlüklerini. Ve o dükkâna her girişinde başını kaldırmadan bildiğin ferah kokusunu. O kokuydu senin koparılıp getirildiğin iklim değil mi anne? Bir kez ikliminden koparıldın diye böyle misafirdin değil mi? Hep işin acele, hep yolun uzun, hep sırada bir sipariş bir sipariş daha beklemesi bundandı? Bir gecede hazır ettiğin o elbiseler, döpiyesler, abiyeler hep bir yere yetişmekten çok bir yerden kaçmak içindi değil mi?

İlkin dedem öldüğünde, bir kez de babam öldüğünde gelmişti bize Ender amca. O zaman da sen böyle geç saate kalınınca kahve yapmıştın. Herkese sormuştun da onun sade içtiğini bilmiştin. Zaten sen ne çok şeyi bilmiştin. Anneden sonra anlaşılanlar bölümünde bu da var.

Ama hiç anlatmazdın sen anne. Babam öldüğünde helva kavururken de anlatmazdın. Bir de hiç ağlamadın ya anne, en çok orada şaşırdım. Yine kimseye rahatsızlık vermek istemeyen gözlerinle sen halılara, fayanslara baktın da kaldırıp başını, bir şey olursa hemen bizi ara diyen Sevim teyzeme bakmadın. Gönder istersen

çocukları, bu gece bizde kalsınlar dedikten sonra bile yalnız başını salladın.

Senin o gençliğindeki salkım salkım dalgalanan saçlarını da mı Sevim teyzeme verdiler anne? Senin bir zaman ısı ısı parlayan balköpüğü gözlerindeki heyecanı da mı Sevim teyzeme verdiler? Şu pek az gördüğümüz gamzeleri de mi hasretle öperim dediğin mektuplarla katlayıp gönderdin Ender amcaya? İş yapmaktan yıpranmış, üzeri çatlamış, pul pul olmuş ellerinin yerine de mi Sevim teyzem mis kokulu elleriyle Ender amcanın omzuna dokunuyor. “Hadi canım kalkalım.” diyor. Senin o canımlar mı takıldı göğsüne anne? Parça parça kan geliyormuş ağzından. Senin ciğerini, Sevim teyzemin canımları mı parçaladı anne?

Ama anlatabilseydim keşke sana. Ender amcanın nasıl da iyi bir baba olduğunu. Halinden hep memnun görünse de bazen kravatını gevşetirken bağlı olduğu daha derin bir şeyi boynundan söküp atıyor gibi geldiğini bana. Uzaklara dalarken, daha başka bir yere gidiyor gibi geldiğini... O gün senin cenazende bir kenarda ağlayıp da geldiğini, kan çanağı olmuş gözlerinde gördüğümü; tabutunu abimle, Reşat dayımla onun taşıdığını; gömülürken, namazın kılınırken bir saniye bile başından ayrılmadığını; son kez sana kol kanat germek için elinden ne gelirse yaptığını... Anneler gününde, doğum gününde filan değil, her pazar günü erkenden mezarının başına gittiğini; bir kez beni bir ağaç altında gördüğünü ama fark etmemiş gibi yapıp gittiğini, bu oyunu böyle de sürdürdüğümüzü...

Çocukluk arkadaşın, kardeşim dediğin Suna teyze bugün bana her şeyi anlattı. Şimdi bu bilmediğim mutfakta, yabancı bir kahveye bakarken ve o kahve senin tüm yaşamını anlatır gibi sakince pişip aceleyle taşarken ancak anlıyorum gittiğini anne. Anneden sonra anlaşılanlara bunu da eklesinler. Ciğeri parçalamanın türlü türlü yolu var ama bana kalırsa acısını bir cezveye ölçüyle koyup, ağır ağır çekip, erkenden taşıran Nazan desinler.

Kayseri Ramazannâ(ğ)mesi

Bekir Oğuzbaşaran

Kayseri'nin bir vasfı da, bilginler şehri olması
Evhâdüddîn, Ahî Evran, Burhan'lar âlimin hası

Bir Dâvûd-ı Kayserî'yi, Şeyh İbrahim Tennûrî'yi
Akyürek, Ahmet Remzî'yi, Talaslı Diyamandî'yi

Hatırlamamak olur mu, Gevher Nesibe Sultân'ı
Dillere destan aşkıyla, yazdırdı nice romanı

Suli Paşa, kadın vâli, Hunat Hatun hayırsever
Battal Gâzî, Melikşah'lar, Afşin Bey'ler er oğlu er

Medreseler, cami, mescid; kümbetler, kervansaraylar
Millî Mücadele'deki, Şehit Nâzım, Miralaylar

Zeynelâbidîn, Turesan, Şeyh Hamîd-i Kayserânî
Omuzu Güzlü, Şeyh Şaban, Cemil Baba Hazretleri

Bir makarr-ı ulemâdır, bir makarr-ı evliyâdır
Bir makarr-ı şuarâdır, bir makarr-ı üdebâdır

Gönül tahtım Kayseri'de, Ramazanlar bir başkadır
Allah'a yöneliş fazla, kalpler ilâhî aşkadır

Gürül gürül kıldırılır, cemaatle terâvihler
Dindarlığın hakikîsi, îmânı kavî, sahihler

Caddeler, meydanlar, yollar, geceleri pırl pırl
Minarelerde mahyalar, kalpler gibi ısıt ısıt

Lâfza-i Celâl ile Hilâl, altmış altı, Lâle gibi
Ne kadar güzel yakışmış, dolunayda hâle gibi

İki senedir kurulan, renkli Ramazan Sokağı
İftardan sahura kadar, hemen herkesin uğrağı

Osmanlılardan bu yana, meşhur Direklerarası
Meşrû eğlence merkezi, cümbüşlüdür manzarası

İstanbul'dan Kayseri'ye, getirilerek konulmuş
Say Mimarınan Parkı'nda, en uygun yerini bulmuş

Erciyes'in gölgesinde dinletiler, gösteriler
Gölge Oyunu-Karagöz, Sûfî Müzik, Sohbet, Mehter

Ramazan gecelerine apayrı bir renk katıyor
Her gün bir yazar, bir şâir, esere imzâ atıyor

Gezici Ramazan Tırı, semt semt iftar çadırı
Kimi sever dondurmayı, kimi haşlanmış mısırı

Gelenekli sanatların enfesi KAYMEK Sergisi
El emeği ve göz nûru, kabiliyet Hak vergisi

Bir tarafta kitapçılar, kitap satma telâşında
Helâl rızık bulunmalı, sofrasındaki aşında

Her yanda fark ediliyor KAYTUR'un zevkli emeği
Görevlilere verilen sıcak iftar yemeği

Somuncu Baba ahfâdı, yarım küre somunları
Satıyor iftara yakın, mis gibi kokan, unları

Mescidinde, câmisinde Aşr-ı Şerif okunuyor
Hâfız'ın Dâvûdî sesi, rûhumuza dokunuyor

Yaza gelen Ramazan'da boş kalır mı namazgâhlar?
Abdest, namaz, rüzgâr ile, namaz kılanlar ferahlar

Tenhâ vakti bulunmayan, Seyyid-i Sırdan Türbesi
Affına vesîle arar, günahkâr kulun tövbesi

F: Arzu Kubat Yazkurt

Oruçlunun hayâtında sessiz devrim yaşıyor
Gönüller maneviyata, kulluk zevkine kanyor

Bu mübarek zamanların, Allah yılına erdirsin
Allah, Peygamber aşkıyla, ruhlar doygunluğa ersin

Başı rahmet ve mağfiret, sonu günahattan kurtuluş
Nefsin, şeytanın şerrinden, kurtulup Rabbini buluş

İftar topu patlayınca, orucu açmaya gelin
Halil İbrahim Sofrası; su, zemzem, hurma, bal, zeytin

Kayseri'miz mütedeyyin, Sultan Alp Arslan'dan beri
Rum, Kayzer, Mazaka değil, hâlis Müslüman Türk şehri

Hem mekânı, hem insanı, değiştiren Ramazan'dır
Mekân içinde mekândır, zaman içinde zamandır

Rahmet ve bereket ayı, bir adı da Şehrullah'tır
Oruca ödül verecek, yalnız ve ancak Allah'tır

Çocukluk Ramazanları, ömrün cennet zamanları
Anacığım, babacığım, o çağın kahramanları

Kete, halka ve hoşafı, annem ne güzel yapardı
Aside, pekmez helvası, nevine tatlısı vardı

Yağlama, bazlama, katmer, o yıllar burnumda tüter
Kuru üzüm, dut, kayısı, mutlu olmamıza yeter

Kamerî yıl on gün önce; aylar yirmi dokuz, otuz
Kutsal gün ve gecelerde, ilham dolar Âşık Oğuz

Sular gibi akıp gitti, ilk oruç, namaz günleri
Tesbih taneleri gibi, parçaları, bütünleri

Çocuklukta yaşananlar, kolayca unutulmuyor
Geçmiş zaman peşindeyim, hayâl gibi tutulmuyor

Mahalle fırınındaki ekmeğimiz has ekmekti
“Önce ekmekler bozuldu”, her şey bozulur demekti

Selçuklu'dan Osmanlı'ya, Osmanlı'dan bu zamana
Kayseri'miz doymamıştır, çağlar boyu Ramazan'a

Güzel Rabbim kabul etsin, herkesin ibâdetini
An'aneyi yaşatalım, yok etmesin âdetini

Selçuklu'da, Osmanlı'da fayda-estetik iç içe
Birbirlerinin içinde, sanki tam bir kanaviçe

Sanat daha ön planda, düne göre şehrimizde
Kureys'in ulularınca, bilinmek isteriz biz de

Hüner iltifata tâbî, müşterisiz metâ zâyî
İbn-i Sînâ'ya göre de, hicret edeceği şâyî

Bir şehrin markalaşması; kabından dolup taşması
Kültür-sanatla coşması, kendi kendini aşması

İki Kambur, Karatepe, Özhaseki, Bekir Yıldız
Büyükkılıç, Ahmet, Çelik, tanınmış başkanlarımız

Birçok şehri solladılar, hayâtı kolayladılar
İmârı onayladılar, kalkınmayı sağladılar

Herkes aynı kanaatte, elverişli mevzuat da
Sıra kültürle sanatta, güzellikle saltanatta

Bu son handikabı aşan, tarihe geçecek başkan
Sanatçıya güzel bakan, kültürde meş'ale yakan

Bence büyük eksliğimiz, damardaki kesiğimiz
Bir kez şahlansa azmimiz, tez zamanda gideririz

Tek kanatla kuş da uçmaz, gereklidir iki kanat
Maddî kalkınma yeter mi, mânâ demek kültür-sanat

Şâiri olmayan devir, şâiri olmayan şehir
Bütün bir mahrûmiyettir, bütün bir mahcûbiyettir

Sahip çıkın şâirlere, sahip çıkın yazarlara
Sanatçısı olmayanlar, Hakk'a durmadan yalvara

Bugün baş tâcı olanlar, bir gün gelir unutulur
Namsız ve nişansızlarla, gün gelince bir tutulur

Hor görmeyin sanatkârı, kollamayın fırsatçıyı
Yüceltmeyin yalancıyı, Hak'tan yersiniz kamçıyı
“Ey Rahmeti Bol Padişah”, yegâne has ismi Allah
Affa uğrarız inşallah, Senden Başka Yok ki İlâh

F: Betül Türksoy

F: Aynur Ekici

F: Suna Erdoğan Çolak

Kayseri, Anadolu'nun kültür-sanat şehri olsun
Gıptayla gösterilecek edebiyat şehri olsun

Nasıl ki Kaniş'ten beri, bir ticaret şehri ise
Medreseler, fakülteler, ilim, hırfet şehri ise

Konya, Gaziantep gibi, bir Anadolu kaplanı
Yüzyıllar önce kurulmuş, kervansarayları, hanı

Beş Organize Bölgesi, yurdu kapladı gölgesi
Sağlık ve turizmin sesi, hayırseverlik nefesi

Daha nice alanlarda, parlamakta olan yıldız
Gayreti ve dürüstlüğü, ahilikten almakta hız

Gelenekle yeniliği bağdaştıran Kadîm Şehir
Töre, devlet, millet, dinle, her an uyum içindedir...

Seyrânî'nin Düşünce Dünyası

Erkan Küp

Ege'yi anlatırken bir yazarımız “Dağlarından yağ, yaylarından bal akar” demişti. Ben de bunu kendi memleketim Kayseri için düşündüğümde “Dağlarından türkü, yaylarından şiir havalanır” demiştim. Çünkü çocukluğumdan beri gerek türkülerinde ve gerekse şiirlerinde hep hüznün, hasret, ayrılık, özlem, sitem, vuslatın coşkusu vardı. Onun içindir ki Kayseri'nin hangi dağlarına baksam, hangi yaylarında gezsem türkülerin ve şiirlerin kokusunu hep hissetmişimdir. Dadaloğlu buralardaydı sonuçta. Çivici-zade Galip Bey, Yaman Dede buralardaydı. Âşık Kerem bu dağlarda yanmıştı. Er ile Ciş'in hikâyesini buralarda içimize çekmiştik. Ağa Gelin sanki daha dün dönüşmüştü taşa, kayaya, dağa... Ve Seyrânî buralardaydı...

Tarihçilerimizin verdiği bilgilere göre asıl ismi Mehmet olan Seyrânî; Develi'nin eski Oruza Mahallesi, bugün ise Cami-i Kebir Mahallesi olarak bilinen Oruza Sokak'ta bulunan Oruza Camii imamı Cafer Efendi'nin oğludur. Doğum tarihi yaygın bilinen şekliyle 1800'dür. İlk tahsilini babasından alan Seyrânî'nin çocukluğu, yokluk içerisinde geçmiştir. Kendisinin Seyrânî mahlasını almasıyla ilgili olarak iki görüş ileriye sürülmüştür. Bir gün camide sabah ezanı okunurken, Mehmet de kandil yakmaya çalışmaktadır. Bu sırada Pirler Mehmet'e bade içirmişler ve bu olayla o, Seyrânî mahlasını almıştır.

Erciyes'e bakarken aklınıza sadece Mimar Sinan, Davud Kayserî, Seyyid Burhaneddin, Dadaloğlu düşmez. Seyrânî de düşer. Bilirsiniz ki o dağın ardında, eski adıyla Everek, yeni adıyla Develi bir şehir vardır ve orada Seyrânî yaşamıştır. Gökyüzüne havalanan ve bulutlara karışan seslerde onun da avazı var. Kayseri'yi Kayseri, Erciyes'i Erciyes yapan Seyrânî de var dersiniz ve şiirlerine dalarsınız. Çünkü Kayserili olup da onun şiirlerinden en az birkaç kıta ezberinde olmayan olmaz.

Kayseri Büyükşehir Belediyesinin yayımladığı, Kadir Özdamarlar ve Muammer Yılmaz tarafından hazırlanan *Seyrânî'nin Düşünce Dünyası* kitabında dolaşmaya başladığımda bunlar geldi yâdına. Kitabın daha ilk sayfalarından itibaren kimi zaman şiir şiir, kimi zaman türkü türkü akıp gidiyorsunuz.

Tarihçilerimizin verdiği bilgilere göre asıl ismi Mehmet olan Seyrânî; Develi'nin (Everek) eski Oruza Mahallesi, bugün ise Cami-i Kebir Mahallesi olarak bilinen Oruza Sokak'ta bulunan Oruza Camii imamı Cafer Efendi'nin oğludur. Doğum tarihi yaygın bilinen şekliyle 1800'dür. İlk tahsilini babasından alan Seyrânî'nin çocukluğu, yokluk içerisinde geçmiştir. Kendisinin Seyrânî mahlasını almasıyla ilgili olarak iki görüş ileriye sürülmüştür. Bir gün camide sabah ezanı okunurken, Mehmet de kandil

yakmaya çalışmaktadır. Bu sırada Pirler Mehmet'e bade içirmişler ve bu olayla o, Seyrânî mahlasını almıştır.

Yazarlarımızın da girişte önemle belirttiği gibi Seyrânî öylesine şiir olsun diye şiir yazmıyor, türkü olsun diye türkü söylemiyordu. Onun derdi vardı. Bu toprakların meselelerini, insanın hâllerini kendine mesele ediniyor, o hâllerle hâlleniyor ve yazıyordu.

“Seyrânî toplumun yaralarına neşter vuran, duygulu, lirik, samimi, içten bir söz ustası. Hem halk aşığı olarak halkın içinden, bağrından biri hem de ilim ve sanat çevrelerinde kendine yer edinmiş, söz sahibi olmuş bir şair, gönül ve düşünce adamıdır. Seyrânî toplumdaki kötü huyları, alışkanlıkları, karaktersizlikleri, sosyal hastalıkları yerinde gören; haksızlığa, zulme, rüşvete, ahlâk bozukluklarına karşı başkaldırmaktan korkmayan hiciv ve taşlama ustasıdır. Bir hiciv ve taşlama ustası olan

Seyrânî Sultan IV. Murat tarafından öldürtülen Nefi gibi kişilerle uğraşmaz. Siyasi ve ideolojik ve mezhepçi değildir; topluma, ülkesine, insanlığa karşı sorumluluğu tüm varlığı ile duymuş, yaşamış, anlatmıştır. Aynı zamanda şiirlerinde halkın dert ve isteklerini de yansıtmış, padişah da dâhil yönetimin hatalarını kendilerine göstermek için de şiirlerini ayna olarak kullanmıştır. Böylece yaşadığı çağın aynası ve vicdanı olmuştur.

“Son dönemlerinde bu sefaleti giderek artan, çok çileli, fırtınalı, gelgitli bir hayattan sonra bir bahar sabahı; tabiat ananın ovaları ve dağları lalezara çevirdiği, suların çağlayıp coştığı, kuşların daldan dala, böceklerin çiçekten çiçeğe uçuğu bir vakitte, “Ecele mihnet eylemem” diyen Seyrânî, bir dostuna, yarın benim düğünüm var demek suretiyle öleceğini haber verip 15 Mayıs 1866’da yalancı dünyaya veda eder.”

Yaşadığı çağın aynası olan Seyrânî hakkında sempozyumlar yapılmış, makaleler ve kitaplar yazılmış ise de onun gönül, düşünce dünyasına ait derli toplu, doyurucu bir çalışma yapılmamıştır. Bizim bu çalışmamız ise muhtasar bir denemedir.”

*Zülfün gibi âh aklım perişan efendim
Kurban tenine bende olan canım efendim*

*

*Divaneyim aşkınla değil elde iradem
Usanmaya yok elde imkânım efendim*

*

*Her derde deva olmaya var sende liyakat
Aşkın bilirim derdime derman efendim*

*

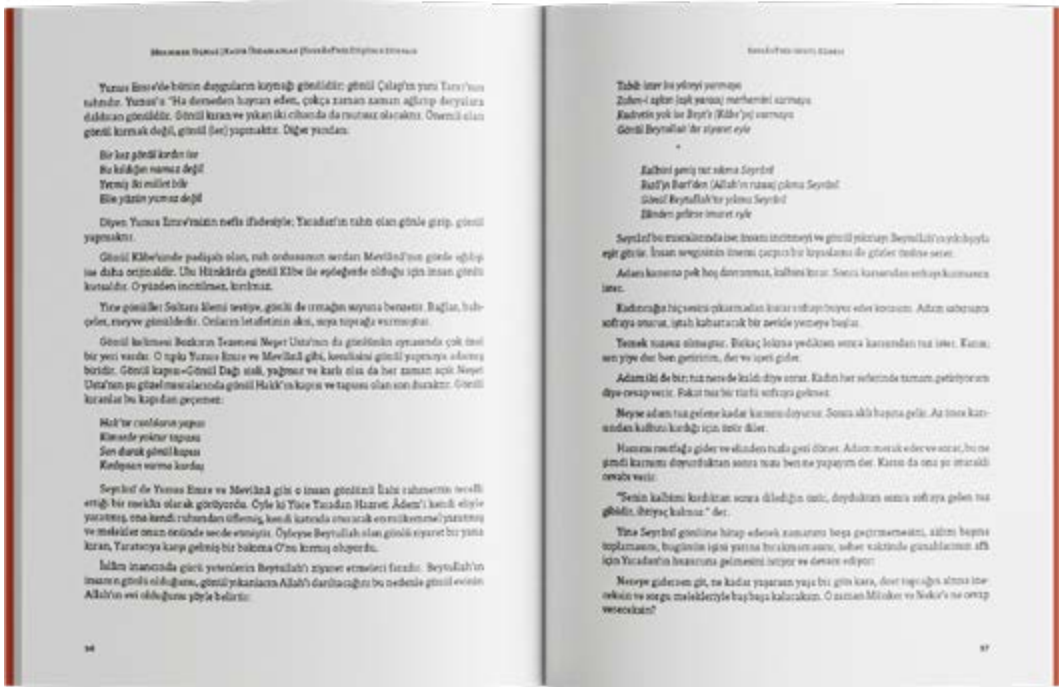
*Kalbimde karar eyledi nakş-i hayalin
Gülşendeki güller gibi hanedanım efendim*

*

*Seyrânî’ye ver varın yok değil asla
Ey vâcib-i mevcudu kerem kanini efendim*

Seyrânî’nin şiirlerini okudukça mekân olarak da neredelerde gezdiğini, dolaştığını kestirebiliyorsunuz. En azından Kayseri’de yazdığı şiirleri daha yakından hissedebiliyorsunuz. İçinde yaşadığı dünya ve insanlarla ilgili yazar da içinde/gönlünde olanlarla ilgili yazmaz mı? Belki de dışında gördükleri içinde yanmadan, pişmeden kaleme ve kelama gelmez. Bu anlamda o bildiğimiz âşıktır, Hak âşığı... Gönlünü çöl yapar ve gezer, söyler...

*Aşk-ı Mevlaya düşeli
Mecnun’um dağlar gezerim
Katran kaynayıp coşalı
Sel oldum çağlar gezerim*

*Pir eşiğin bildim Kâbe
Hatası var ise tövbe
Derdiyle döndüm Eyyüb’e
Yaramı bağlar gezerim*

*Kimi baydır kimi geda
Cümlesine yâran Hüda
Yusuf’umdan düştüm cüda
Yakub’um ağlar gezerim*

*Seyrânî aşkın Tur’unda
Tecelli gördüm nurunda
Gerçeklerin huzurunda
Çürüğüm sağlar gezerim*

Kitabın her bir bölümü daha çok sosyal hadiseleri ele almış ve bunlarla ilgili Seyrânî’nin neler düşündüğü üzerinde yoğunlaşmış. Gurbetten insana, dostluktan dünya hayatına, sabırdan adalete, aşktan gönüle, ölümden hayata, ayrılıktan kavuşmaya pek çok hususta şiirlerinden yola çıkılarak güzel tahliller yapılmış. Kitabın son bölümü ise onun, beğenmediği sosyal hadiselere karşı gösterdiği tepkilerini ele almış. Hicivlerinden örnekler verilmiş.

Kayseri, Konya, Niğde, İstanbul arasında fırtınalı bir hayat yaşamış Seyrânî. Uzun süre yaşadığı İstanbul’dan Halep’e, oradan da yeniden doğduğu topraklara, Kayseri/Develi’ye döner. Yazarlarımızın da belirttiği gibi son dönemlerinde yokluk içindedir. “Son dönemlerinde bu sefaleti giderek artan, çok

çileli, fırtınalı, gelgitli bir hayattan sonra bir bahar sabahı; tabiat ananın ovaları ve dağları lalezara çevirdiği, suların çağlayıp coştığı, kuşların daldan dala, böceklerin çiçekten çiçeğe uçuğu bir vakitte, “Ecele mihnet eylemem” diyen Seyrânî, bir dostuna, yarın benim düğünüm var demek suretiyle öleceğini haber verip 15 Mayıs 1866’da yalancı dünyaya veda eder.”

Allah rahmet eylesin büyük ozana...

*Ararlar gurbetlik elde gezenin
Ar gözüne hayal hayal görünür
Felek şiddetinden özü bezenin
Yâr gözüne hayal hayal görünür*

*

*Gözü katre katre al kan dolanın
Gün benzi felekten o kim soranın
Hem divâne meşrep cünun gezenin
Yâr gözüne hayal hayal görünür*

*

*Feleğin tığından bağrın ezenin
Güzeller derdinden özü bezenin
Beyhude gurbetlik elde gezenin
Kâr gözüne hayal hayal gözükür*

*

*Seyrânî her ilmin başıdır sabır
Erdirir murada kulunu Gafûr
Ene’l-Hak sırrına irende Mansûr
Dâr gözüne hayal hayal görünür.*

Soğan Baskısı

HAZIRLANIŞI

Nohutu ve yarmayı akşamdan suya ıslayın.

Tereyağını tavada eritip, eti kavurun.

Nohut ve yarmayı süzüp yıkayın.

Nohut, yarma, salça, tuz, karabiber ve suyu ilave edip 30 dakika pişirin.

Daha sonra doğranmış soğanları da ilave ederek 30 dakika daha pişirip servis edin. ■

Malzemeler

700 gr kemikli kuzu eti

1 su bardağı nohut

1 su bardağı yarma

5 yemek kaşığı salça

2 yemek kaşığı tereyağı

3 bardak su

1 çay kaşığı karabiber

1 çay kaşığı tuz

Afiyet olsun...

Ata tohumlarından
elde edilen

GACER

ekmeği

Kent Ekmek Büfelerinde!

www.kaytur.com.tr

f t i kayturkayseri

Kültürden..

KÜLTÜR SANAT GÜNCEİ

Kıymetli Şehir Kültür Sanat Dergisi okurları. Neredeyse bir buçuk yıldır Covid-19 belasıyla mücadele ederek yaşıyoruz. Bu zorlu süreçte hayatımız her yönüyle aksadı. Kısıtlamalarla karşı karşıya günlerimiz geçti. Başlarda ne olduğunu anlamakta zorlanırken, etrafımızdan, yakınlarımızdan insanları kaybettik. Aramızdan ayrılanlar oldu. Birçoğumuz bu hastalığı atlattık. Aşı çalışmaları tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de büyük bir hızla devam ediyor. Bununla birlikte halen henüz tamamen kurtulabilmiş değiliz. Tüm dünyayı böylesine etkileyen bir hastalık söz konusu olunca elbette bir numaralı gündem maddemiz de bu konu oluyor. Lakin hayat öyle bir şey ki, her şeye rağmen devam ediyor. Bir yandan her şeyin başı sağlık deyiminin anlamını yakinen idrak ettiğimiz günleri yaşıyoruz. Öte yandan da eski normallerimizi özleyiyor, kısıtlamalardan kurtuldukça imkanlar elverdiği kadar eski günlerdeki alışkanlıklarımıza dönmeye çalışıyoruz. Kültür ve sanat etkinlikleri de pandemi-den etkilenen ve hayatımızdan uzunca bir süre çıkarmak zorunda kaldığımız etkinliklerdi.

Yaz aylarıyla birlikte mevsimin yanı sıra aşılama faaliyetlerinin katettiği mesafe nedeniyle pandemi kısıtlamaları yavaş yavaş sona erdi. Bu vesileyle askıya alınan, ertelenen bütün sanatsal, sosyal ve kültürel etkinliklerde bir canlanma meydana geldi. Bu sayıda yer alan haberlerimizde yaşanan hareketliliğin boyutları görülebilir.

Malumunuz olduğu üzere, Temmuz ayı içerisinde 15 Temmuz hain darbe girişiminin beşinci yıldönümünü hep birlikte hatırladık. Halk olarak, topyekûn verdiğimiz mücadeleyi, o kirli gecede kaybettiğimiz şehitlerimizi yad ettik, ağır bedeller ödeyen gazilerimizi başımıza tac ettik. Aradan geçen beş yıl o gece oluşan bilincimizde halen canlı bir şekilde yaşamaya devam ediyor. Şehrimizde de bütün Türkiye’de olduğu gibi hain darbe girişimi unutulmadı. 15 Temmuz’da oluşan bilinci yaşatan birçok etkinlik düzenlendi.

Şehir hayatı birçok yönüyle hareketlendi. Gurbetçilerimiz gelmeye başladılar. Biraz tedirgin, biraz buruk olsa da Kurban Bayramı’nı oldukça hareketli bir şekilde idrak ettik. Olağanüstü koşullarda yaşadığımız günlerde, sevdiklerimizle birlikte, sevdiğimiz etkinliklerle geçirdiğimiz günleri adeta kâr sayıyoruz. Zira önümüzdeki günlerde ne ile karşılaşacağımızı bilemiyoruz. Bu durum tatlı ve tedirgin bir telaşa kapılmamıza da sebep oluyor. Sinema, tiyatro, konser... başka ne varsa fırsat bu fırsat adeta oradan oraya koşuşturuyoruz.

Bu sıkıntılı günlerde birlik ve beraberlik de sağlık sıhhat kadar önemli olduğunu bizlere yaşatarak anlatıyor. Basit birkaç tedbiri elden bırakmadan kısıtlamasız, hastaliksız günlerde dergimizi okumanızı temenni ediyoruz. Duamız ve ümidimiz, üzerimizdeki bu ağır imtihanın bir an evvel tamamen kalkması. Belki böylece eskiden şikayet ettiğimiz günlerin kıymetini çok daha iyi anlamış olacağız. Sağlıklı günlerde yeniden bir araya gelmek dileğiyle...

DR. BÜYÜKKILIÇ DEMOKRASİ NÖBETİNDE BİNLERE SESLENDİ

Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç, Fetullahçı Terör Örgütü’nün kanlı 15 Temmuz Darbe Girişimi’nin 5’inci yıldönümünde Cumhuriyet Meydanı’nda yaptığı konuşmada, “O gece Türkiye Cumhuriyeti’nin her bir ferdi, milletin iradesinin üzerinde başka hiçbir

gücün olmayacağını tüm dünyaya gösterdi” dedi. Büyükkılıç’ın konuşması binlerce Kayserili tarafından uzun süre alkışlandı.

Başkan Büyükkılıç, Kayseri’de 15 Temmuz Milli Birlik ve Demokrasi Yürüyüşü’ne binlerce vatandaş ile birlikte katıldı. Kartal Şehitliği’nde başlayan atlı birlik ve yunus polislerinin eşlik ettiği yürüyüşte, Kayseri protokolü de tam kadro yer aldı. Kalabalık, ellerinde Türk Bayrağı, dillerinde tekbirlerle Cumhuriyet Meydanı’na yürüdü.

Yediden yetmişe binlerce Kayserilinin katılım gösterdiği Milli Birlik ve Dayanışma Günü’nde Cumhuriyet Meydanı’nda nöbet tutuldu. Saygı duruşu ve İstiklal Marşı ve Kur’an-ı Kerim tilaveti ile duaların ardından dev ekranda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın konuşmasına yer verildi.

“O Gece Hangi Kahramanlıktan Bahsetsek Burada Az Kalır”

Başkan Büyükkılıç, Cumhuriyet Meydanı’nda bir araya gelen hemşehrilerimize yaptığı

konuşmada FETÖ’nün darbe girişiminin, yüce Türk milletinin kahramanlığı ve cesareti ile bertaraf edildiğini vurgulayarak, sözlerini şöyle sürdürdü:

“15 Temmuz gecesi; Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde bu aziz millet, iradesi, azmi, cesareti ile elinde tek silahı olan Türk Bayrağı ile gövdesini vatan hainlerine siper ederek

temenni ederek, “Rabbim, birliğimizi, beraberliğimizi, kardeşliğimizi bozmasın, daim eylesin. Bu düşüncelerle 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü’nün ülkemiz, demokrasimiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum. Türkiye geçilmez, vatan bölünmez, bayrak inmez, ezan susmaz, şehitler ölmez diyorum” ifadelerini kullandı.

Tüm Camilerde Selâlar Okundu

İl Müftülüğü ilahi korosunun birbirinden güzel ilahileri ile devam eden 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü etkinlikleri saat 00.13’te kentin tüm camilerinde selâ okunması ile sona erdi.

Dev Türk Bayrağı Açıldı

15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü etkinlikleri kapsamında Talas ilçesi paraşüt alanında düzenlenen programda Erciyes Holding tarafından yaptırılan dünyanın en büyük Türk Bayrağı’nın açılışı yapıldı.

15 TEMMUZ “TÜRKİYE GEÇİLMEZ” SERGİSİ

KAYMEK A.Ş., 15 Temmuz ruhunu tüm Kayseri’de yaşıyor. 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü etkinlikleri kapsamında tarihi Kayseri Kalesi’nde ‘15 Temmuz Türkiye Geçilmez Sanat Sergisi’ açıldı. Sergi açılışına Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç’ın yanı sıra Kayseri Valisi Şehmus Günaydın, şehrimizdeki rektörler, şehrimizin bürokratları, siyasi

parti temsilcileri, çeşitli dernekler ve vatandaşlarımız katıldı.

26 El Sanatı Branşında İcra Edilen 47 Eser Sergileniyor

15 Temmuz Türkiye Geçilmez Sanat Sergisi'nde 26 el sanatı branşında icra edilen 41 eser ile birlikte ve yine KAYMEK tarafından düzenlenen Sanata Yansıyan 15 Temmuz El Sanatları ve Resim Yarışması'nda iki farklı kategoride dereceye giren 6 yarışmacının eserleri ile beraber toplam 47 eser sergileniyor. Sergi için, Kâğıt Rölyef, Maraş işi, Dekoratif El Sanatları, Boyutlu Çalışma, Filografi, Keçe, Hazır Giyim, Dövme Keçe, Kırkyama, El Nakışı, Kurdele Nakışı, Ev Tekstili, Cam Boyama, Yağlı Boya Resim, Kumaş Boyama, Tel Sarma, Hüsn-i Hat, Tezhip, Çini, Katı', Dekoratif Ahşap Boyama, İğne Oyası, Seramik Şekillendirme, Folyo Rölyef, Edirnekâri Kalemîşi ve Elde Dokuma branşlarında eserler hazırlandı.

Sergide, Malazgirt Savaşı'nı işleyen 4 adet, Miryokefalon Savaşı'nı işleyen 2 adet, Çanakkale Savaşları'nı işleyen 6 adet, Sakarya Meydan Muharebesi'ni işleyen 2 adet, Başkomutanlık (Dumlupınar) Meydan Muharebesi'ni işleyen 7 adet, 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü'nü işleyen 13 adet, kahramanlarımızı ve kahramanlıklarımızı genel olarak işleyen 7 adet eser de yer aldı. Başkan Büyükkılıç, Kayserilileri açılacak bu özel ve anlamlı sergiyi gezmeye davet etti.

“MÜSİAD 15 TEMMUZ FOTOĞRAF SERGİSİ” AÇILDI

Dr. Memduh Büyükkılıç, Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Kayseri Şubesi tarafından Büyükşehir Belediyesi fuaye alanında kurulan 15 Temmuz Fotoğraf Sergisi'nin açılışına katıldı. Büyükkılıç, “Su uyur düşman uyumaz anlayışı ile hain hele hiç uyumaz mantığı içerisinde unutmaya- cağız, unutturmayacağız” dedi.

MÜSİAD Kayseri Şubesi tarafından Büyükşehir Belediyesi Başkanlık Girişi'ne 15 Temmuz Fotoğraf Sergisi açıldı. 15 Temmuz'un ruhunu yansıtan 35 fotoğraftan oluşan sergi, Başkan Büyükkılıç, MÜSİAD Kayseri Başkanı Mehmet Kütahneci ve

“Unutmayacağız, Unutturmayacağız”

Sergide MÜSİAD Genel Merkezi tarafından seçilen 15 Temmuz gecesinin dikkat çeken 35 fotoğrafının yanı sıra FETÖ'nün kalkıştığı darbe girişiminin 14 saatlik kronolojisini gösteren tablo da yer alıyor.

15 Temmuz'un sürekli diri tutulması gerektiğini vurgulayan Başkan Büyükkılıç,

uyumaz mantığı içerisinde unutmayacağız, unutturmayacağız.” dedi.

Sergi hakkında bilgilendirmelerde bulunan MÜSİAD Kayseri Başkanı Mehmet Kütahneci ise 15 Temmuz ruhunu gelecek nesillere aktarmanın öneminden bahsetti. Konuşmaların ardından serginin açılış kurdelesini kesildi.

sergi açılışında yaptığı konuşmada şunları söyledi:

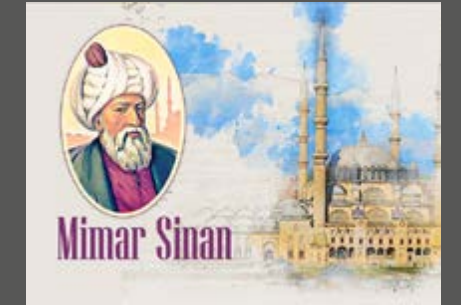
“MÜSİAD'ın hassasiyetini her zamanki gibi tebrik ediyoruz. Sergiyi Büyükşehir Belediyemizin fuaye alanında açtıkları için teşekkür ediyoruz. Tabii ki 'unutmamak, unutturmayacağız' anlayışıyla da 15 Temmuz'u sürekli diri tutmamız gerektiğini söylemek istiyorum. Dışarıdan olan düşmanların tabi ki bilinmesi ve düşman olması kadar doğal olan bir şey olmaz. Ama içeriden çıkan hainleri her halde her zaman tespit edemeyebiliyoruz. O açıdan 'su uyur düşman uyumaz' anlayışı ile hain hele hiç

mâl olan eşsiz değerimiz Mimar Sinan'ı vefatının 433. yıldönümünde rahmet, minnet ve saygı ile anıyorum” dedi.

Büyükkılıç, eserleri halen dimdik ayakta olan, dua alan, rahmetle yâd edilen Mimar Sinan'ın kişiliği ve mesleki dehasıyla ilham kaynağı olmuş örnek bir şahsiyet olduğunu vurguladı.

Mimar Sinan Müzesi ve Mimarlık Merkezi Yapılıyor

Başkan Büyükkılıç mesajında ayrıca, Recep Tayyip Erdoğan Millet Bahçesi'nde Mimar Sinan Müzesi ve Mimarlık Merkezi projesine de değinerek, “Türkiye'nin en büyük millet bahçesi olacak Recep Tayyip Erdoğan

EŞSİZ DEHA MİMAR SİNAN UNUTULMADI

Dünyaya mâl olan, Kayseri'nin gururu Mimar Sinan'ın ebediyete dek anılacağını ifade eden Dr. Memduh Büyükkılıç, mesajında, “17 Temmuz 1588'de hayatını kaybeden ve Kayseri'mizin gururu, bugün bile hâlâ ayakta olan, modern yapılara meydan okuyan eserleri ile hizmet eden ve dünyaya

Millet Bahçesi'nde Mimar Sinan Müzesi ve Mimarlık Merkezi'ni inşa edeceğiz. Bu sayede kendisine olan minnet borcumuzu kısmen de olsa eserlerini koruyup gözeterek ödeyeceğimiz cennetmekân Mimar Sinan'ı saygı, rahmet ve minnet ile andığımı bir kez daha yinelemek istiyorum.” ifadelerini kullandı.

MİMAR SİNAN MÜZESİ VE MİMARLIK MERKEZİ ULUSAL MİMARİ PROJE YARIŞ-MASI SONUÇLANDI

Dr. Memduh Büyükkılıç'ın da danışman jüri üyesi olarak katıldığı ve projeler ile yakından ilgilendiği 3 günlük değerlendirmelerin ardından Mimar Melike Kavalalı ve ekibinin hazırladığı proje jüri tarafından birinciliğe layık bulundu.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi öncülüğünde yürütülen ve Başkan Dr. Memduh Büyükkılıç'ın bizzat ilgilendiği Mimar Sinan Müzesi ve Mimarlık Merkezi Ulusal Mimari Proje Yarışması'na 116 proje ile rekor bir katılım sağlandı.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi ve TMMOB Mimarlar Odası Kayseri Şubesi tarafından ortaklaşa düzenlenen serbest, ulusal ve tek kademeli mimari proje yarışmasının konusu, yapımı devam eden Recep Tayyip Erdoğan Millet Bahçesi içerisinde istenilen kriterler doğrultusunda, bulunduğu parkın yakın çevresi ile ilişkilendirilerek Mimar Sinan'ın anlatıldığı ve ona dair bilgi ve belgelerin bulunduğu bir müze ile mimarlık merkezi binası tasarlanması olarak belirlendi.

Bu kapsamda Başkan Büyükkılıç'ın danışman jüri üyesi olduğu ve seçkin jüri tarafından 3 gün boyunca özenle eserlerin değerlendirildiği yarışmada birinciliği Mimar Melike Kavalalı ve ekibinin projesi kazandı. Y. Mimar Korhan Torcu ve ekibinin projesi ikinci olurken, Y. Mimar Can Tamirci ve ekibinin hazırladığı proje ise üçüncülüğe layık görüldü.

Yarışmada ayrıca 5 projeye de mansiyon ödülü verildi. Mimar Erkan Erdoğan ve ekibi, mimarlar Sıddık Güvendi ve Cihan Sevindik'in ekibi, Mimar Sacit Arda Karaatlı ve ekibi, mimarlar Egemen Onur Kaya, Ece Avcı ve Bahadır Kantarcı ve ekibi ile Mimar Mehmet Polat ve ekibi de mansiyon ödülünü kazanan isimler oldu.

Yarışmada birinci olan proje sahibine 100 bin TL, ikinciye 80 bin TL, üçüncüye 60 bin TL ve 5 ayrı mansiyon kazanan proje sahiplerine ise 35'er bin TL ödül verilecek.

ESKİ ARKEOLOJİ MÜZESİ, “FOSİL MÜZESİ” OLUYOR

Kayseri Büyükşehir Belediyesi, Başkan Dr. Memduh Büyükkılıç'ın talimatlarıyla eski Arkeoloji Müzesi'ni restore ettirirken, hemen yanı başına Kayseri Koruma Bölge Kurulu'nca onaylanan ilave bir binayla Paleontoloji ve Fosil Müzesi projesini hayata geçirecek.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi, Gültepe Mahallesi'ndeki Arkeoloji Müzesi'nde yer alan eserlerin tarihi Kayseri Kalesi içerisindeki yeni müzeye taşınmasının ardından, boşaltılan eski Arkeoloji Müzesi'nde restorasyon çalışmalarını sürdürüyor.

Mevcut Haliyle Uygun Olarak Restore Ediliyor

Kayseri Koruma Bölge Kurulu'nca tescile uygun görülmeyen eski müze binası Büyükşehir Belediyesi'nce mevcut haliyle uygun olarak restore edilirken, eski binanın yanına Kayseri Koruma Bölge Kurulu'nca onaylanan ilave bir binayla Paleontoloji ve Fosil Müzesi'ne çevrilecek.

5'İNCİ HİKÂYE YARIŞMASI SONUÇLARI AÇIKLANDI

Kayseri Büyükşehir Belediyesi örnek şehircilik hizmetlerinin yanı sıra, kültürel faaliyetleri hız kesmeden sürdürüyor. Bu kapsamda her yıl geleneksel olarak düzenlenen hikâye yarışmasının kazananları belli oldu.

1877 Hikâye Katıldı

Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından okur-yazarlığa destek olmak ve teşvik etmek adına beşincisi düzenlenen hikâye yarışmasına 1877 hikâye katıldı. Yarışmanın sonucu jüri üyelerinin de katıldığı toplantı ile duyuruldu. Toplantıya, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Serdar Öztürk, Büyükşehir Belediyesi Kültür Sosyal İşler Daire Başkanı Salih Özgöncü, Erciyes Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Atabey Kılıç, Prof. Dr. Mehmet Narlı, Hikâyeci Yazar Necip Tosun, Hikâyeci Yazar Cemal Şakar, Hikâyeci Yazar Güray

Süngü, Hikâyeci Yazar Abdullah Harmancı, Hikâyeci Yazar Nurkal Kumsuz ve Hikâyeci Yazar Hüdaverdi Aydoğdu katıldı.

Öztürk: “Kayseri, Kültür Hayatında da Bir Marka Şehir”

Genel Sekreter Yardımcısı Serdar Öztürk, toplantıda yaptığı konuşmada, jürinin titiz bir çalışma yürüttüğünü kaydetti. Yarışma sonuçlarını açıklayan Öztürk, birinciliği ‘Son Kahve’ adlı hikâyesi ile Nur Bingöl'ün

kazandığını, Harun Doğruyol'un ‘Takım Elbise’ adlı hikâyesiyle ikinciliği, ‘Hiiiç’ adlı hikâyesiyle de Şule Keleşoğlu'nun üçüncülüğü elde ettiğini belirtti.

sonu sergisinin açılış ile sertifika dağıtım törenini gerçekleştirdi.

“Mostar’a Ulaştırdığımız Hizmetlerden Dolayı Büyük Mutluluk Duyuyoruz”

Mansiyon ödüllерinin sahipleri ise şunlar oldu: “Bekir Göl-Gün Ağırması, Hüseyin Gündüz-Bir Puslu Panorama, Gökçe Fidan-Geçmişin Beşiğindeki Gelecek.”

Ödüllü hikâye yarışmasında, birinciye 6 bin, ikinciye 5 bin, üçüncüye 4 bin ve 3 adet mansiyon ödülü olarak biner TL olmak üzere toplam 18 bin TL, yarışmacılara destek ve teşvik için sunulacak.

KAYMEK'TEN MOSTAR'DA YIL SONU SERGİSİ VE SERTİFİKA TÖRENİ

Bosna Hersek'in Mostar Şehri ile imzalanan kardeş şehir protokolü kapsamında ilişkileri yoğunlaştıran Dr. Memduh Büyükkılıç başkanlığındaki Kayseri Büyükşehir Belediyesi, KAYMEK aracılığı ile bu ilişkilerini pekiştirirken, sosyal belediyecilik ve gönül belediyeciliğinde hizmetlerini yurt dışına da ulaştırıyor. Bu kapsamda kardeş şehir Mostar'da faaliyetlerde bulunan KAYMEK, Mostar tesisinde iki ülke kültürlerinin ortak değerlerinden olan geleneksel el sanatlarını tanıtmak ve yaşatmak, orada bulunan kardeş şehrin gençlerine bu el sanatlarını öğretmek adına düzenlediği mesleki eğitim ve sanat kurslarında yıl

Mostar'daki yılsonu sergisi açılış ve sertifika töreninde, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Serdar Öztürk, Büyükşehir Belediye Başkanımız Dr. Memduh Büyükkılıç'ın ve Kayseri'nin selamlarını ilettiler. Serdar Özdük, kardeş şehir Mostar'a ulaştırılan hizmetlerden dolayı büyük bir mutluluk duyduğunu ifade etti.

KAYMEK, yoğun ilgiyle karşılanan yıl sonu sergisini ziyarete açarken, Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Serdar Öztürk ve diğer davetlilerin de takdimi ile kurslarını başarı ile bitiren kursiyerlere sertifikalarını dağıttı. Öte yandan sergiyi Türkiye'nin Saraybosna Büyükelçisi Sadık Babür Girgin de ailesiyle birlikte ziyaret etti. Yıl sonu sergisini ilgiyle gezen büyükelçi

ve ailesi başta Kayseri Büyükşehir Belediyesi olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür etti.

KAYMEK'TEN MUHTEŞEM BİR SANATSAL ALBÜM

KAYMEK AŞ. tarafından heyecan uyandıran ve içerisinde 400'den fazla çalışmanın yer aldığı bir eser daha sanatseverlere kazandırıldı. Albümü inceleyen Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç, albümde alın teri, el emeği ve göz nuru ile yapılmış sanat eserlerinin bulunduğunu söyledi.

Geçmişten geleceğe bir iz bırakmak gayesi ile düzenlenen ve içerisinde yedi adet Türk İslam sanatı, on iki adet geleneksel el sanatı, on yedi adet el sanatı, üç adet görsel sanat, iki adet atölye çalışmasının ve düzenlenen sergilerin bulunduğu KAYMEK El Sanatları Albümü'nde, sanatların tanımına, tarihçesine ve tekniğine hem Türkçe hem de İngilizce olarak yer verildi. Kursiyerler ile öğretmenlerin düzenlenen sergilerdeki

400'ün üzerindeki eserlerinin fotoğrafları özenle çekilerek, estetiği bozulmayacak şekilde albüme eklendi.

Başkan Büyükkılıç'tan Albümün Önemine Vurgu

Alın teri, el emeği ve göz nuru ile yapılmış yüzlerce sanat eserinin tanıtıldığı albümün ön sözünde sanatseverlere seslenen Başkan Büyükkılıç, “Medeniyetimizin ruhundan ilham alan, yaşama güzellikler katan bu sanatlarımızın güncel olarak yapılabilir olması, tanıtılması ve gelecek kuşaklara aktarılması da elbette hepimizin sorumluluğundadır” ifadelerini kullanarak, KAYMEK El Sanatları Albümü'nün önemine vurgu yaptı. Sanatın ve sanatçının her zaman

yanında olan Başkan Büyükkılıç, sanata yönelik projelerini sürdürüyor.

Hayatın Her Alanında KAYMEK

KAYMEK, gerek sanat eğitim merkezleri, uzaktan eğitim merkezi ve gençlik merkezleri ile gerekse aile danışmanlık merkezleri, e-ticaret platformu, kariyer merkezi, çamaşır yıkama merkezi gibi hizmet konularını da içeren çalışmalarıyla hayatın her alanında vatandaşlar için hizmetlerini sürdürüyor. Bilgili ve birikimli bireyler yetiştirerek ülkenin geleceğine yön verme, unutulmaya yüz tutmuş sanatlarımızı canlandırma, bireylerin sosyal ve kültürel gelişimlerine katkı sağlama, şehrine ve ülkesine fayda sağlayacak eğitimli insan ihtiyacına cevap verme gayesinde olan KAYMEK, bu kapsamda yaygın eğitim

ağı ile eğitim hizmetini toplumun her kesimine hızlı ve etkin şekilde ulaştırırken, etik değerlerin ve sosyal sorumluluğunun bilinciyle seminerler, organizasyonlar, sosyal farkındalık projeleri tertip ediyor. Kayseri'nin kültür ve turizm tanıtımına da katkı sağlayan KAYMEK, kursiyerlerin ve eğitimcilerin ürettikleri eserlerle sergi faaliyetleri yaparak hem sanatsal gelişime katkı sunuyor hem de insanların ruhuna dokunuyor.

“KEREM İLE ASLI” SERGİSİ, TARİHİ KAYSERİ KALESİ’NDE

KAYMEK AŞ. düzenlediği kurslarla ve sergilerle, sanatı ve sanatçıyı desteklemeye devam ediyor. 3 ay gibi kısa bir sürede hazırlanan 18 farklı el sanatı ve 24 eserden oluşan Kerem ile Aslı'nın hikâyesinin

anlatıldığı sergi, bu kez de tarihi Kayseri Kalesi’nde sanatseverlerle buluştu. Kerem ile Aslı hikâyesinin on dört tane sahnesi üç boyutlu olarak gösterilecek.

Diaroma sanatının birtakım teknikleri de kullanılarak birçok KAYMEK eğitmeni tarafından hazırlanan sergide, Tezhip, Edirnekari, Resim, Naht, Cam Boncuk Tasarımı, Seramik, Seramik Boyama, Giyim Süsleme Sanatı, Keçe İğneleme, Ev Tekstili, Kat’ı, Kilim Dokuma, Kumaş Boyama, Çini, Gümüş İşlemciliği, İğne Oyası, Maraş İşi ve Ahşap Boyama gibi birçok sanattan faydalanıldı.

Halkın yoğun ilgi gösterdiği üç boyutlu birçok esere de yer verilen sergi 10.00-19.00 saatleri arasında kale içerisinde ziyarete açık kaldı.

Minyatürler, sıfır atık projesine katkı sağlamak amacıyla yüzde 90 atık malzemelerden yapılırken, bir ağaç dalına asılan Kerem’in Aslı’ya yazdığı şiirler de sergide yer aldı.

Kerem ile Aslı’nın Çok Bilinmeyen Hikâyesi

Halk anlatılarından ve yazılı kaynaklardan edinilen bilgiye göre din farklılıkları üzerine kurulmuş bir sevdâ hikâyesi olan Kerem ile Aslı, 16. - 17. yüzyılda yaşamış ve kahramanlarının Kayseri’de kavuştuğu bildiriliyor. Kerem ile Aslı’nın, yine Kayseri’de yanıp kül olduğu, küllerinin ise Erciyes’te gül olduğu belirtiliyor.

KAYMEK’TEN TARİHİ KALEDE “SANAT” SERGİSİ

KAYMEK, her kesime hitap eden kursları ve sosyal sorumluluk projeleriyle bireylere en iyi eğitimi sunmayı ilke edinerek, verdiği eğitim, kurs ve düzenlediği sergilerle sanatı ve sanatçıyı desteklemeye devam ediyor.

Geleneksel el sanatlarını yaşatmak, tanıtmak ve Kayseri’yi bir sanat kenti hâline getirmek için çalışmalarını sürdüren KAYMEK, yeni bir sergiyi daha sanatseverlerin beğenisine sundu. 37 farklı branşta icra edilmiş toplam 241 eserin yer aldığı KAYMEK Sanat Sergisi’nde, başta Maraş İşi olmak üzere çini, kâğıt rölyef, kâğıt telkâri, ebru, yağlı boya resim, makine işi, seramik şekillendirme, gümüş takı işlemciliği, cam altı boyama ve elde halı dokuma gibi birçok alandan

eserlere yer verilirken, sergi 24 Haziran tarihine kadar ziyaretçilerini ağırladı.

Açılan KAYMEK Sanat Sergisi’ni 9 Büyükşehir Başkanı Gezdi

Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç’ın davetlisi olarak Kayseri’ye gelen dokuz Büyükşehir Belediye Başkanı, tarihi Kayseri Kalesi’nde açılan ve 241 sanat eserinin sergilendiği KAYMEK Sanat Sergisi’ni ziyaret etti. Sergi, konuk başkanlar tarafından ilgiyle gezildi.

KAYMEK’ten 25 Farklı Alanda Yaz Kursları Açılıyor

Öte yandan KAYMEK tarafından gerçekleştirilen yüz yüze eğitimler başlıyor. 5 Temmuz’da, Covid-19 tedbirleri alınarak ve sosyal mesafe kurallarına uygun sınıflarda gerekli hassasiyet gösterilerek yapılacak yüz yüze eğitimler için başvurular alınmaya başladı.

Üç farklı birimiyle yüz yüze eğitimlere başlayacak olan KAYMEK, Sanat ve Mesleki Eğitim Kursları’nda 25 farklı alanda 200’ün üzerinde sanat, kişisel gelişim ve mesleki eğitim kursu açıyor. Kursların sonunda katılımcılara MEB onaylı sertifika veya katılım belgesi verilecek. Ayrıca Sanat ve Mesleki Eğitim Kurslarına katılan kursiyerler için sergiler, yarışmalar ve seminerler gibi sanatsal ve kültürel etkinliklere de yer verilecek.

Gençlere yönelik faaliyetlerini sürdüren KAYMEK Gençlik Merkezleri’nde ve İlçe Sosyal Yaşam Merkezleri’nde LGS ve YKS hazırlık öğrencilerine hızlandırılmış Türkçe ve Matematik dersleri verilerek öğrencilerin dönem içerisindeki hazır bulunuşluklarının desteklenmesi planlanırken, KAYMEK Gençlik Merkezleri’nde ve İlçe Sosyal Yaşam Merkezleri’nde 8-14 yaş grubuna Kur’an-ı Kerim, Temel Dinî Bilgiler ve Değerler Eğitimi verilecek ve sportif faaliyetler, sanatsal, sosyal ve kültürel etkinliklerle gençlerin renkli ve dolu dolu bir yaz geçirmeleri de sağlanacak. Vatandaşlar, birçok alanda eğitim, kültür ve sanat ihtiyacına cevap verecek olan KAYMEK’in yaz kurslarına ücretsiz kayıt için www.kaymekonline.com adresini ziyaret edebilecek.

SANATÇILAR SOKAĞI, KAYSERİLİLERİ BEKLİYOR

Büyükşehir Belediyesi tarafından kültür ve sanat merkezine dönüştürülen tarihi Kayseri Kalesi içerisinde faaliyet gösteren Sanatçılar Sokağı yeni dönemde ziyaretçilerini bekliyor. Kayserili sanatçılar yaptıkları birçok el emeği, göz nuru eserleri halkın beğenisine sunarken, halk ozanı Kul Mustafa da Sanatçılar Sokağı’nda davetlilere mini konserler veriyor.

Büyükşehir Belediyesi tarafından restorasyonu yapıldıktan sonra şehrin kültür sanat alanındaki en önemli merkezi olan tarihi Kayseri Kalesi içerisinde arkeoloji müzesi, konferans salonu, kültür-sanat faaliyetlerinin yapılacağı sosyal alanlar, sanatçılar sokağı, sanat galerileri, açık

oturma alanları, kafeler ve seyir alanları yer alıyor. Pek çok el sanatı ve sanatçısı ile kaleye renk katan Sanatçılar Sokağı’nda farklı dallardaki sanatçılar sanatlarını halk önünde sergileme imkânı da buluyor.

Kültepe’nin Replikaları Dikkat Çekiyor

Yaptığı tablet replikaları ile dikkat çeken Ali Akaryıl, Sanatçılar Sokağı’nın bir cazibe merkezi olacağını söyledi. Kültepe Kanış Karum’da bulunan tabletlerin ve objelerin replikalarını burada sergilediklerini belirten Akaryıl, “Çivi yazısı diye geçiyor, yazının ve kültürün gelmesi ile ilgili tabletlerin replikalarını yapıyoruz. Kayseri halkı için Sanatçılar Sokağı gerçekten bir cazibe merkezi olabilir, halkımızı bekliyoruz, gelip görsünler, Kültepe’imizi tanısinlar, Kültepe ile ilgili objelerimizi görsünler.

Amacımız tanıtım, gelip okuyabilirler, bizim Kültepe değerimiz, kültürel bir varlığımız, sokağımızdan memnunuz” diye konuştu. Deri işleme sanatı ile uğraşan Oğuzhan

Bölümü dördüncü sınıf öğrencisi Ahmet Aydemir ise Sanatçılar Sokağı’nda bulunmaktan dolayı çok mutlu olduğunu belirtti. Öte yandan Kayseri Büyükşehir Belediyesi sanatçıları desteklemek amacıyla Kaleiçi etkinlikleri kapsamında Temmuz ve Ağustos ayları boyunca Cuma, Cumartesi ve Pazar günleri saat 20.00’de Kayseri Kalesi’nde akşam konserleri düzenliyor.

KAYSERİ BİLİM MERKEZİ’NDEN “GÖKYÜZÜ GÖZLEM GÜNLERİ”

2016 yılının ocak ayı itibarıyla Anadolu Harikalar Diyarı içerisinde faaliyet gösteren Kayseri Bilim Merkezi’nde Temmuz ayı boyunca her cumartesi saat 20:30’da gökyüzünü gözleme etkinliği gerçekleştirilecek. Etkinlikte gökyüzünün

Özhan, doğal mineral taşlardan yapılan ürünleri Kayserililerin görmesini isterken, dekoratif boyama ve ev hediyeleri yapan Seyyid Burhanettin ise “Dönüşüm noktasında da yaptığımız işler var. Sanatçılar Sokağımız Kayseri için olması gereken bir şeydi ve çok güzel oldu, başkanımıza teşekkür ediyoruz.” şeklinde konuştu.

Sanatçılar Sokağı’nda ahşap yapma ve alüminyum rölyef çalışmaları yapan Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Adnan Büyükbaş da kentte böyle bir sokağın olmasının bir ihtiyaç olduğunu vurguladı. Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik

gizemi, sırları ve merak uyandıran bilgileri incelenecek.

TÜBİTAK Destekli 6 Bilim Merkezinden Birisi

Türkiye’deki, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) destekli 6 bilim merkezinden birisi olan ve bölgeye hizmet eden Kayseri Bilim Merkezi’nde bilime dair konularda etkinlikler ve faaliyetler gerçekleştirilirken, vatandaşların, özellikle de çocukların bilimsel konulardaki merakını gidermeye yönelik çalışmalar yürütülüyor.

Bu kapsamda yapılan etkinliklerden birisi olan gökyüzü gözlem günleri, tüm vatandaşlara açık ve ücretsiz olarak yapılacaktır.

BİLİM MERKEZİ’NDE BİLİM KAMPLARI BAŞLADI

Kayseri Büyükşehir Belediyesi Bilim Merkezinde çocukların bilime ve teknolojiye olan ilgilerini artırmak ve yeteneklerini keşfetmelerini sağlamak adına özel olarak hazırladığı bilim kampları tanışma ve drama etkinliği ile faaliyetlerine başladı.

Pandemi ile mücadele kapsamında yeni normalleşme sürecinin ardından eğitim-öğretim ile sosyal kültürel ve spor

faaliyetlerine hız veren Büyükşehir Belediyesi’nde bilim de ihmal edilmiyor. Özellikle çocuk ve gençlerin merakını gidermek, onların bilimsel bilgileri öğrenmesine katkı sağlamak amacıyla çalışmalar yapan Büyükşehir Belediyesi bünyesindeki Bilim Merkezi’nde faaliyetlerine başlayan bilim kampı etkinlikleri ile çocuklar şenlendi.

Birbirinden İlgi Çekici ve Güzel Konular Bulunan Bilim Kampı

6-7 Temmuz tarihlerinde birinci dönemi başlayan kampların ikinci dönemi 8-9 Temmuz, üçüncü dönemi 13-14 Temmuz, dördüncü dönemi 27-28 Temmuz ve beşinci dönemi de 29-30 Temmuz tarihleri olarak belirlendi.

İki gün boyunca 10:00-16:00 saatleri arasında Kayseri Bilim Merkezi’nde gerçekleştirilen bilim kamplarında katılımcılar bilimin eğlenceli hali ile tanışıyor, dokunarak ve uygulayarak öğrendiklerini pratiğe dökme fırsatı yakalıyor.

15’er kişilik katılımcı sayısı ile sınırlı tutulan ve 6 Temmuz’da tanışma, drama ile başlayan etkinlikler içerisinde, organik krem yapıyoruz, canlılar dünyasına yolculuk, ahşap atölyesi, tasarımına renk kat, güneş gözlemi, sihirli lamba, atık malzeme atölyesi, yüzük oyunu, kâğıt devreler ve oryantik gibi birbirinden ilginç ve eğlenceli konu başlıkları yer alıyor.

“DOĞA KAMPI” BAŞLADI

Kayseri Büyükşehir Belediyesi Spor A.Ş. ‘Doğa seni çağırıyor’ sloganıyla doğa kampına bu hafta sonu başladı. Yaz boyunca sürecektir kamplarda aileler, çocukları ile keyifli vakit geçirmenin yanı sıra birbirinden farklı etkinlikle doğanın keyfini doyasıya çıkaracak.

Sosyal ve kültürel anlamda yaptığı çalışmalar ile dikkatleri üzerine çeken Büyükşehir Belediyesi Spor A.Ş. 2018 yılında başladığı doğa kamplarına bu yıl da devam ediyor. Sarımsaklı Barajı’nda yapılacak ve yaz boyu devam edecek olan doğa kamplarının ilki 3 Temmuz Cumartesi günü düzenlendi.

Büyükşehir Belediyesi Spor A.Ş. tarafından organize edilen kampta, aileler çocukları ile keyifli vakit geçirmenin yanı sıra survivor parkuru, voleybol, okçuluk gibi oyun alanları, sabah sporu, kamp ateşi, canlı müzik, yarışmalar ve birçok etkinlikle doğanın keyfini doyasıya çıkardı.

Katılımcılar, birçok etkinliğin yanı sıra sağlıklı yaşam için bol bol doğa yürüyüşü yapmayı ihmal etmedi.

Spor A.Ş. doğayla iç içe olmak isteyen tüm Kayserilileri kamplara davet ederken, vatandaşlar doğa kampları ile ilgili duyuru ve rezervasyon bilgilerine, haftalık kamp programı ile Spor A.Ş. internet sitesinden veya sosyal medya hesaplarından ulaşabilecek.

YAZ OKULLARIYLA ÇOCUKLAR MUTLU

Spor A.Ş., yaz okullarındaki eğitimlere 13 branşta ve 13 tesiste başladı. Büyükşehir Belediyesi Spor A.Ş. tarafından açılan yaz okullarında Basketbol, Futbol, Tenis, Yetişkin Tenis, Jimnastik, Buz Pateni ve Okçuluk, Su Kayağı branşlarında bir dönemde toplam 818 öğrenciye hizmet veriliyor.

Büyükşehir Belediyesi çocukların keyifli bir tatil geçirmelerini sağlamak amacıyla Yaz Spor Okulları'nı açtı. Anadolu Harikalar Diyarı Spor Tesisleri başta olmak üzere, Belsin Yüzme Havuzu, Beyazşehir Sosyal Yaşam Merkezi, Beyazşehir Spor Merkezi, Fuar Sağlıklı Yaşam Merkezi, Kadir Has Stadyumu, Köşk Sosyal Yaşam Merkezi, Park Sporları, Sümer Spor Tesisi, Talas Sosyal Yaşam Merkezi, Talas Spor Tesisi, Yeşil Mahalle ve Ziya Gökalp gibi farklı tesislerde spor etkinlikleri veriyor.

Tesislerde Pazartesi-Çarşamba-Cuma ve Salı-Perşembe-Cumartesi günleri olmak üzere 2 grup olarak hizmet veriliyor.

Yaz Okulları ile Çocuklar Yazın Keyfini Doyasıya Çıkıyor

Pandemi nedeniyle evlerinde sıkılan çocuklar yaz kurslarına yoğun ilgi gösterirken, çocukların hem eğlendikleri hem de spor yaparak yazın keyfini doyasıya çıkardıkları görüldü.

Koronavirüs tedbirleri kapsamında ve belirlenen kurallar ve kontenjanlar kapsamında gerçekleşen kursların 1'inci yaz dönemi 4 Ağustos Çarşamba günü sona ererken, 2'nci yaz dönemi ise 6 Ağustos Cuma günü hizmet vermeye başlayacak.

Büyükşehir Belediyesi Spor A.Ş. çocukların hem eğlenmeleri hem de spor yaparak bedensel ve zihinsel gelişimlerine destek sağlanmasını hedefliyor.

GLUTENSİZ

KAFE

**Pek yakında
Tuna Caddesinde hizmetinizde!**

www.kaytur.com.tr

Facebook, Twitter, Instagram icons followed by [kayturkayseri](#)

4.Şiir yarışması

ahmet remzi
akyürek

Konu: Serbest

Ödüller:

Birinci: 6.000 TL

İkinci: 5.000 TL

Üçüncü: 4.000 TL

Mansiyon: 1.000 TL

(3 Adet)

Son Katılım:

22 Ekim 2021

Cuma

Prof. Dr. Ziya AVŞAR
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Öğretim Görevlisi

Prof. Dr. Nurullah GENÇ
İstanbul Ticaret Üniversitesi
Öğretim Görevlisi, Şair

Prof. Dr. Alaattin KARACA
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Öğretim Görevlisi, Yazar

Dr. Ömer DEMİRBAĞ
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Öğretim Görevlisi

Dr. Celal FEDAİ
Şair

Hayati İNANÇ
Program Yapımcısı, Yazar

Mustafa İBAKORKMAZ
Şair

Yavuz Bülent BAKİLER
Şair

Serdar ÖZTÜRK
Kayseri Büyükşehir Belediyesi
Genel Sekreter Yardımcısı

Salih ÖZGÖNCÜ
Kayseri Büyükşehir Belediyesi
Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanı

Detaylı bilgi için
kayseri.bel.tr
0352 207 16 37